

BOGOLJUB

CERKVEN LIST ZA SLOVENCE

Izhaja začetkom
vsakega mesca

Izdaja Kat. bukvarna
Tiska Katol. tiskarna

Stane: za celo leto
K 2'—; za Nemčijo
K 2'50; za Ameriko
in vse ostale zunanje
kraje K 3'—

Spisi in dopisi se
pošiljajo uredni-
štvu, naročnina in
darovi pa upravni-
štvu „Bogoljuba“
v Ljubljani

Spisi se morajo po-
slati do 10., dopisi do
15. prejšnjega mesca

Naše gospodinje!!!

**Zahtevajte vedno
pri vseh trgovcih**

Kolinsko kavino primes v korist obmejnih Slovencev.

230

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

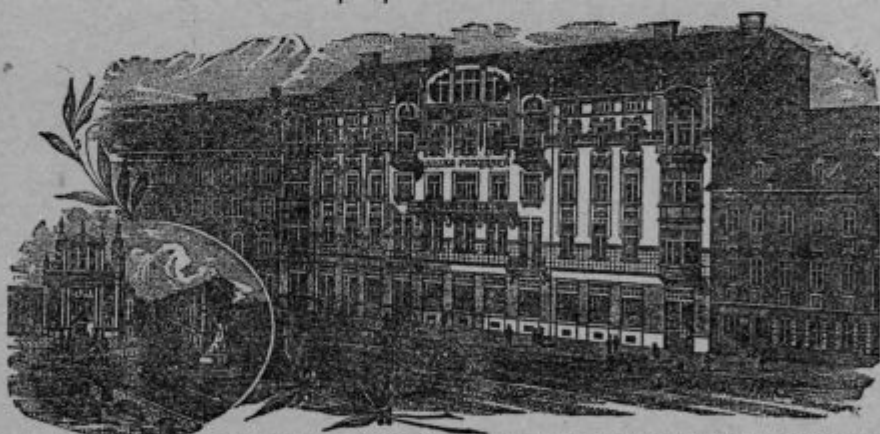
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadrugiški temveč tudi cela dežela Kranjska, in jih obrestuje po

4 ³/₄ %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih obresti 4-75 K na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov K. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

Največja češka tovarka za nakupovanje cenegega posteljnega perja!

1 kg novega, **sivega**, skubljenega, dobrega **gosjega perja** 2 K; 1 kg boljše 2-40 K, **polbelega** 2-80 K, **belega** 4- K, **belega** skubljenega 5-10 K, 1 kg izredno finega **snežobelega**, skubljenega 6-40 K in 8-K; 1 kg **sivega puha** 6 K in 7 K; 1 kg **belega puha** 10 K; najfinejši **prsni puh** 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko. — **Dovršene postelje** bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinblaga, 1 **pernica**

180 cm dolga, 116 cm široka, z **dvema blazinama**, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka, napolnjena z lepim, mehkim **račjim perjem** 16 K, z izredno finim **polpuhom** 20 K, z najfinejšim **sivim puhom** 24 K; **posamezne pernice** po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; **blazije** 3 K, 3-50 K, 4 K. — Pošilja proti povzetju od 12 K višje franko. **S. BENISCH v Dešenici 766 Sumava, Češko.** — Zamenjava in frankovnitev dopuščena, 2354 za neugajajoče se vrne denar. — Ceniki na zahtevo zastoj in franko.

Svoji k svojim! Svoje cenjene odjemalce opozarjam tem potcm, naj se nikar ne dajo prevariti po bahati reklami tuje konkurence, ki večkrat ne izpolni svojih obljub. Naj se torej vsakdo pri nakupu **ur, verižic** in druge **zlatnine** zaupno obrne na podpisane in gotovo bo zadovoljen. 231

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 4. L. Vilhar, urar.

Ceno češko posteljno perje

Kilo sivoga puljenega K 2.—, boljšega K 2.40, polbelega K 3.60, belega K 4.80, prima kakor puh mehkega K 6.—, veleprima K 7.20, najboljša vrsta K 8.40, puh siv K 6.—, bel K 12.—, najhnejši prani puh K 14.40. **Zgotovljene postelje** iz gostonitega rdečega inleta, pernica ali spodnja blazina 180 cm dolga, 116 cm široka po K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 21.—, 200 cm dolga, 140 cm široka po K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—, zglavnica 80 cm dolga, 58 cm široka po K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm dolga, 70 cm široka po K 4.30, 5.50, 6.—, 3 delni žimnati modroci za 1 posteljo po K 27.—, boljši K 33.—. Pošilja se franko po povzetju od 10 K višje. Zamenja dovoljena, za neugajajoče denar nazaj. Poskušnje in cenovniki franko. 2965

BENEDIKT SACHSEL, Lobes pri Plzinu 159, Češko.

Tovarniški dimniki
zazidavanja koflov
Alphons Custodis
Dunaj XIII/2

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 11 (Kolizej).

Zaloga orav za spalne ter jedilne sobe v različnih naj-novejših slogih. — Zaloga otomanov, divanov, žimnic.

Zaloga otroških vozičkov.

350 K

.. Spalnica v amerik. orehu

2301

Obstoječa: 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, 1 umivalnik z marm. ploščo in ogledalom

"ZENIT"

Tovarne za asbestškriklj 'Zenit'
družba z omejeno zavezo Mor. Zumberk
dobavljajo najboljši in najcenejši
krovski materijal.

Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana.
Dunajska cesta 73. 234

Najboljšo 3420

žitno kavo

po 5 kg zavoj v lepi platneni vrečici za K 4.— franko in zraven 2 dragoceni darili

zastonj

dobite le od priznane tvrdke **Josip Stumpf**, tovarna za žitno kavo v **Šletovu n. L., Čechy**. Na tisoče priznanj. Pošiljatev za poskušnjo in prospekti zastonj in franko.

Prosím naročite naravnost od gornje tvrdke, ker je po obrtnem zakonu zastopnikom prepovedano prodajati žitno kavo po zasebnih hišah.

Za dobo kašlja.

THYMOMEL SCILLAE

preizkušeno, zdravniško toplo priporočeno, točno učinkujoče in prijetno dišeče sredstvo za otroke in odrasle.

1 steklenica kron 2.20. Zaloga v lekarnah.
Izdeluje **B. FRAGNER**, c. kr. dvorni založnik
Lekarna Praga 203-III. 3203a

Koledar za december.

Namen molitve za december, določen od sv. očeta: **Dekret o zgodnjem prvem sv. obhajilu otrok.**

Dan	Godovi	Nameni	Celodnevno češč. presv. R. T.	
			ljubl. škof.	lavant. škof.
1 Poned.	Natalija	Ceščenje bl. D. M. — Duh pokore.	Ljublj. Križanke	Marib. sv. Jož.
2 Torek	Bibijana	Grešne nevarnosti, reši nas o Gospod	Boh. Bistrica	Bolnišnica
3 Sreda	Frančišek Ks.	Misijoni med neverniki	Lozice	
4 Četrtek	Barbara	Umirajoči. — Dar konč. stanovit.	Zagorje ob Savi	Lembah
5 Petek	Saba	Zedinjenje razkolnikov	Metlika	Ruše
6 Sobota	Nikolaj	Ljubl. stolnica in cela škofija	Novo mesto	
7 Nedelja	Ambrozij	Srčnost in odločnost v dobrem	Mošnje	Sv. Lovrenc pri Mariboru
8 Ponedeljek	Preč. spoč. D. M.	Marijine družbe	Ljublj. stolnica	
9 Torek	Sirij	Zgubljena mladina	Kamnik, župnija	Dev. Marija v Pušcavi
10 Sreda	Loretanska M. B.	Marijina svetišča (Loreto)	Kokra	
11 Četrtek	Damaz	Rimska cerkev	Studenc	Sv. Križ
12 Petek	Sirenij	Bogoslovne vede	Loka, Uršulinke	Selnica
13 Sobota	Lucija	Bolni na očeh	Dražgoše	
14 Nedelja	Spiridijon	Hlapci in dekle	Grahovo	Gor. sv. Kunig.
15 Poned.	Kristina	Bralci in sotrudniki Bogoljuba	Zagradec	
16 Torek	Evzebij	Dar molitve	Adlešiči	Sv. Bar. p. M. Sv. Martin p. V.
17 Sreda	Lazar	Večne smrti, reši nas o Gospod	Sorica	
18 Četrtek	Gracijan	Naša inteligenca	Turjak	Sv. Peter niže Marib.
19 Petek	Prič. por. B. D. M.	Krščanske družine in matere	Lipoglav	
20 Sobota	Liberat	Krščanski tisk	Sava	Cerkev šolskih sester
21 Nedelja	Tomaž	Mlačni v veri	Krašnja	
22 Poned.	Demetrij	Trdovratni grešniki	Ovsiše	Sv. Alojzij v Mariboru
23 Torek	Viktorija	Domači reveži	Ljublj. Marijan.	
24 Sreda	Adam in Eva	Otroci, ki so v nevar. brez sv. kresta umreti	Harije	D. M. Mati mi-losti v Marib.
25 Četrtek	Rojstvo Gospod.	Društvo malega Jezusa.	Vipava	
26 Petek	Štefan	Prava ljubezen do sovražnikov	Postojna	Vrh pri Vinici
27 Sobota	Janez Ev.	Ljubezen do deviškega stanu		
28 Nedelja	Nedolžni otroci	Vsega pohujšanja, reši nas o Gospod	Reteče	Sv. Martin K.
29 Poned.	Tomaž, škof	Ponižanje sovražnikov sv. Cerkve	Semič	
30 Torek	Nicefor	Zaupanje v previdnost božjo	Košana	Stolna cerkev v Mariboru
31 Sreda	Silvester	Vsi letos umrli. Zahvala za vse dobro	Ljublj. Bogoslov.	

Odpustki.

3. Sreda. Sv. Frančišek Ks. sav. Popolni odpustek udom: a) bratovščine presv. Rešnjega Telesa v bratovski cerkvi; če te ne morejo obiskati brez velike težave, pa v farni cerkvi; b) udom »Dejanja sv. Detinstva«.

4. Četrtek, prvi v mesecu. Popolni odpustek udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor včeraj.

5. Petek, prvi v mesecu. Popolni odpustek: a) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor 3. dan; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega danes ali v nedeljo; c) vsem, ki prejmo sv. zakramente in nekoliko premišlujejo dobrotljivost presv. Srca Jezusovega ter molijo po namenu sv. očeta.

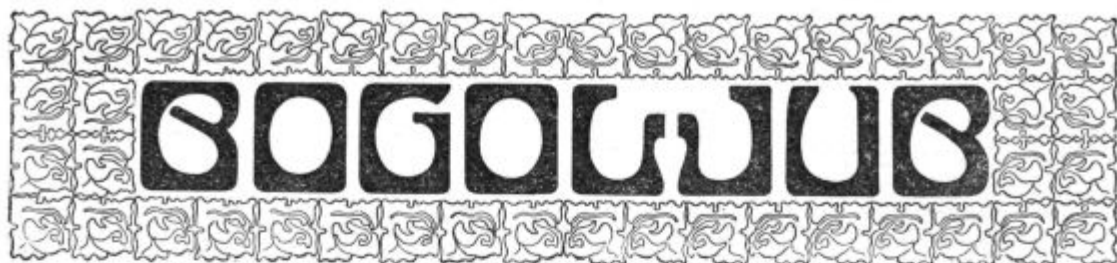
6. Sobota, prva v mesecu. Popolni odpustek vsem vernikom, ki prejmejo sv. zakramente, opravijo kake pobožne vaje na čast brezmadežni Materi božji, da nekoliko zadoste za

razžaljenja, storjena Materi božji, in molijo po namenu sv. očeta.

7. Nedelja, prva v mesecu. Udom rožnivenške bratovščine trije popolni odpustki: 1. če obišejo bratovsko kapelo in tam molijo po namenu sv. očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če je v bratovski cerkvi izpostavljeno sv. Rešnje Telo in tukaj nekaj časa molijo. — Popolni odpustek: a) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega, če ga niso že dobili v petek; b) onim, ki nosijo višniev škapulir.

8. Ponedeljek. Praznik brezmadežnega Spočetja Marije Device. Popolni odpustek: a) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor 3. dan; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega; c) udom bratovščine naše ljube Gospe presv. Srca v bratovski cerkvi; d) udom bratovščine presv. Srca Marijinega; e) udom rožnivenške bratovščine v bratovski cerkvi; mesto molitve v bratovski cerkvi more spovednik naložiti drugo dobro delo; f) udom škapulirske bratovščine karmelske Ma-

Cerkveno leto.

Predgovor. V dveh člankih v današnjem listu — v tem pričujočem in zadaj o »Ljudskem petju« — se poudarja potreba, da moramo verni kristjani »čutiti in živeti s Cerkvijo«. To čutenje in življenje nam pa nekoliko ovira ena težava — ki ima pa na drugi strani zopet svoje prednosti — namreč latinski jezik. Ljudje ne razumejo, kaj se pred oltarjem moli in poje, pa ne morejo tako živo živeti in čutiti s Cerkvijo. Tako — da povem samo en zgled — ljudje nič ne vedo, da ima skoro vsak večji praznik svojo posebno prefacijo ali predglasje. Kakó kratko pa krasno je v vsaki prefaciji izražen značaj in duh tistega praznika! Na primer o Binkoštih — tista je posebno lepa —: »...Po Kristusu, Gospodu našem, ki se je dvignil nad vsa nebesa in je sedeč na tvoji desnici obljubljenega Svetega Duha današnji dan razlil nad svoje posinovljene otroke. Zato se topi v veselju vsa zemlja in ves svet vriska od radosti. Pa tudi višnje moči in angelske oblasti prepevajo himno tvoje slave, brez prenehaja kliče: Svet, svet, svet...« — Ali na praznik Brezmadečnega spočetja: »...In tebe ob brezmadežnem spočetju blažene Marije, vedne Device, hvaliti, blagoslavljati in proslavljati, ki je svojega Edinorojenega po obsenčenju Svetega Duha spočela in ne da bi bila zgubila slavo devištva, rodila svetu večno luč, Jezusa Kristusa, Gospoda našega...« — Ali prekrasno himno velikonočne sveče, ali blagoslov oljk in sveč in pepelnicega pepela — tega vsega ljudje skoro nič ne poznajo in sto drugih lepot jim je prikritih, ker deloma jezika, deloma obredov ne razumejo.

Tej pomanjkljivosti se pa dá odpomoči s tem, da se ljudstvu z živo in s pisano pesedo cerkvene molitve in obredi razlagajo. Marsikaj se je v tem oziru že storilo. Novejši molitveniki (dr. Pečjakovi) so k razumevanju precej pripomogli. Pa še premalo. Zato bi bilo želeto — in se je tudi na katoliškem

shodu v posebni resoluciji sprejelo — da naj se izda za ljudstvo velika, s podobami opremljena »Liturgika« — ali kakorkoli se knjiga že imenuje — kjer bodo v domačem jeziku razloženi vsi cerkveni obredi in molitve celega leta. Za izdajo take knjige bi bila najbolj poklicana Družba sv. Mohorja. Potem bi imela skoro vsaka krščanska slovenska hiša doma tolmača, iz katerega se lahko pouči vsak čas v letu, kaj se v cerkvi vrši, moli in prepeva.

»Bogoljub« bo pa od svoje strani — počeni z današnjo številko — razlagal cerkveno leto, da bodo njega bralci lahko bolj živo »s Cerkvijo čutili in živeli,« se v duha cerkvenega leta vtopili in v pobožnosti rasli — leto za letom, kakor raste drevo, ki vsako leto odebeli za en kolobar.

* * *

»Bolj na globoko!« Tako je »Bogoljub« že večkrat klical in opominjal. Varujmo se v našem javnem, krščanskem življenju polovičarstva, površnosti; bodimo celi, popolni katoličani!

Naše življenje mora biti prepojeno s krščanskim duhom, z duhom sv. evangelija, z duhom Kristusovim, »kajti v njem živimo, se giblamo in smo.«

Naše življenje mora biti uravnano po Jezusu, kajti eden nam je učenik, Kristus, ki nam kliče: »Učite se od mene!« — Jezus pa neprenehoma živi in deluje v sv. Cerkvi, »katero si je pridobil s svojo krvjo,« in v kateri živi »danes in včeraj in na veke.« — Zato je tudi za prav vsakega dobrega kristjana potrebno, da ne živi samo v katoliški Cerkvi, ampak da živi tudi ž njo in z a njo, da ž njo čuti in misli, dela in moli, da se ž njo veseli in žalosti; saj so vsi kristjani »udje enega telesa — sv. Cerkve — glava je pa Kristus.« Kristjan naj postane »drugi Kristus.«

Z neko posebno skrivnostno močjo vabi Cerkev z visokim zvonikom vsakega kristjana k sebi. Kako tudi ne? Pobožni kristjan ima v cerkvi svoj zaklad, zato ga tja v cerkev vleče njegovo srce, k Bogu, svojemu zakladu. Nedelja bi zanj ne bila nedelja, ko bi ne bil v cerkvi; ve namreč, da prebiva tu njegov najboljši prijatelj, ki ga uči z božjo besedo in hrani s svojim Telesom, da ne omaga na potu v večnost. Dan za dnevom se obhaja v cerkvi sv. maša in vedno enako; nedeljo za nedeljo se oznanjujejo božji nauki vedno isti in vendar se pobožni kristjan ne naveliča cerkve, vedno mu je vse novo. Zakaj pač? Zato, ker mu cerkveno leto podaja vsak čas in vsak praznik novih misli in novih občutkov. V sv. Cerkvi se namreč skrivnostno ponavlja Jezusovo življenje in trpljenje — naše odrešenje. Kakor se pa to delo našega odrešenja ni dovršilo v enem trenutku, z enim dejanjem, tako se tudi skrivnostno ponavljanje ne more zgoditi v enem dejanju, ampak tekom celega cerkvenega leta nam sv. Cerkev predstavlja življenje, delovanje in trpljenje Odrešenikovo, da lahko vedno zajemamo iz tega neusahljivega studenca milosti »vode, izvirajoče v večno življenje.«

Navadno leto in cerkveno leto se pa nekoliko razločujeta. Kakor določa žarno svetlo solnce z dnevi, meseci in letnimi časi navadno leto, tako se ravna cerkveno leto po nekem drugem še veliko bolj svetlem solncu, po Jezusu Kristusu, ki je solnce pravice. Kakor na velikem pozorišču, se uprizarja pred našimi očmi tisto velepomembno, vedno znamenito dejanje, delo našega odrešenja, čegar središče je Jezus Kristus. Kakor je Kristus svetlo solnce cerkvenega leta, tako je blažena Devica Marija svetli meseec, ki nam sije v temni noči našega življenja, prazniki svetnikov so pa kakor mile zvezdice, s katerimi je posejano nebo cerkvenega leta.

Cerkveno leto se deli v tri glavne dobe: v božično, velikonočno in binkoštno dobo.

Kakor otrok očeta, ki je že dolgo z doma, tako težko pričakuje kristjan v adventu prihoda Odrešenikovega; kako se s Cerkvijo raduje o božiču pri jaslicah, kako trepeče ž njo v postnem času zaradi svojih grehov, se jih kesa in v premišljevanju trpljenja Gospodovega išče tolažbe svojemu srcu. In veliki teden, ko se zagrnejo cerkve v temo, ko se v njih prikaže božji grob, ah kako čutimo, da je blizu trpeči za nas umirajoči Jezus... In velika noč, vnebohod, binkošti, kako te skrivnosti krepijo in z upom navdajajo naša

srca! Vmes pa ti ljubki Marijini prazniki in godovi svetnikov, prijateljev božjih — kakor prijetno dišeče cvetice so zasejani v cerkvenem letu, da lepšajo in lajšajo kristjanu trudapolno življenje.

Kakor imajo nežne cvetke svoj določen prostor v gredi, na vrtu, kakor imajo jasne zvezdice svoje določeno mesto na nebu, tako je tudi z vsemi prazniki. Sv. Cerkev, ki jo vodi Sv. Duh, jih je tako uredila in uvrstila, da so v najtesnejši zvezi med seboj, da tako dvigajo naše duhovno življenje od prve do najvišje stopnje popolnosti. Ako nismo pripravljeni z adventom, ne pride o božiču Jezus v jaslice našega srca; ako ne odmrjemo grehu v postnem času, ne moremo s Kristusom vstati na vel. noč; ako nismo ž njim resnično vstali, ne more priti Sv. Duh in prebivati v nas — če pa Sv. Duh v nas ne prebiva, nas tudi ne more izpopolniti in spremeniti.

Cerkveno leto je kakor velika odprta zgodovinska knjiga; v njej so zapisani vsi veliki in važni dogodki od začetka sveta; ona nam oznanja vsa velika dela božje ljubezni; v njej slavi Cerkev svoje zaslužne sinove, ki se zdaj lesketajo kot bliščeče zvezde na obzorju cerkvenega leta. — Cerkveno leto je kakor krasno ogledalo, v katerem se zrcali čudovita lepota in milina milosti božje, neskončna velikost božjega usmiljenja. — Cerkveno leto je nedosegljiv umotvor, ki ga je mogla ustvariti le modrost in vsemogočnost božja. — Cerkveno leto je velikanska uprizoritev, prava »Divina commedia«, katero uprizarja vesoljna narava, človeštvo in angeli, da, Bog sam. V cerkvenem letu se nam predstavlja mirno ali vendar mogočno delovanje milosti v naravi, sodelovanje ustvarjenega bitja z milostjo. — Cerkveno leto je kakor čudovito lepo ubrano, harmonično igranje na harfo, na kateri prepeva stvarstvo čast in slavo Bogu Očetu v Sv. Duhu po Kristusu, ki je središče celega cerkvenega leta. — Življenje v cerkvenem letu in s cerkvenim letom je kakor prijetna vožnja na varnem čolnicu čez reke in jezera; tu jadra popotnik, obdan zdaj od globoko-resnih, zdaj od vzvišenih, zdaj od ljubkih slik, mirno in stalno proti svojemu večnemu cilju. Vsak udarec vésla ga pripelje bližje cilju, dokler ne zadoni zadnji udarec in obstane čolnic ob tihem bregu, v varnem zavetju — pri Srcu Jezusovem.

Božična doba.

Prva doba v velikem krogu cerkvenega leta je božična doba. Središče tega svetega časa je božični praznik, »sveti dan«, rojstvo Gospodovo; spomin na tisti velepomembni dan, ko so angeli razglasili veselo novico —

evangelij — da nam je rojen Odrešenik; spomin na tisti večno važni dogodek, ko je nehala doba prokletstva, ko se je postavil temeljni kamen milosti in usmiljenja. Na ta sveti dogodek nas pripravlja sv. Cerkev z adventnim časom.

Cela stara zaveza od tistega časa, ko je razžaljeni Bog v svoji pravičnosti proklel zemljo radi greha, v svojem usmiljenju pa obljubil Odrešenika, ves ta čas do one noči, v kateri je bil rojen Zveličar sveta, čas dolgih 4000 let, je bil advent, čas priprave na prihod Gospodov. Kar je v teku teh 4000 let občutilo človeško srce, to naj se ponavlja v naših srcih v štirih tednih adventnega časa, ki so določeni, da se pripravimo na skrivno prihod Odrešenikov. V tem času moramo spoznati težko breme greha, spoznati svojo revščino in slabost, da se tega bremena sami ne moremo rešiti, spoznati moramo, da smo sami krivi svojega grešnega stanja. Iz tega spoznanja mora izvirati srčna žalost in bolešt nad grehi, trden sklep, da se hočemo spokoriti, potem pa željno pričakovanje in koprnenje po tistem, »ki odjemlje grehe sveta«.

Takih misli moramo biti v adventnem času, tako želi sv. Cerkev in zato pomnožuje svoje goreče molitve, ki se kakor prijeten vonj kadila dvigajo proti nebesom ter prodirajo oblake in kličejo in vabijo, naj vendar že pride »zaželjeni narodov«. Zato nam nalaža sv. Cerkev v tem času spokorna dela, sv. post ter prepoveduje šumne in hrumeče veselice, plese in svatbe. Svoje globoke misli in svete želje izraža posebno v molitvah, berilih, himnih, polnih hrepenjenja, strahu, prošenj.

»K tebi, o moj Bog, sem obrnil svojo dušo, v te zaupam . . . , vsi, ki te pričakujejo, ne bodo osramočeni,« to je prvi vzdih svete Cerkve v tem času, moli ga pri pristopu na prvo adventno nedeljo. In kako ponižno prosi dalje: »Prosimo te, o Gospod, vzbudi svojo moč in pridi, da bomo pod tvojim varstvom rešeni nevarnosti greha.« — Tudi mi potrebujemo najbolj božje pomoči v boju zoper greh in skušnjave. List tega dne nas opominja k spreobrnjenju s tistimi besedami sv. Pavla, ki so na sv. Avgušтина napravile tako globok vtis: »Bratje! Vemo, ura je že, da iz spanja vstanemo. Zakaj zdaj je naše zveličanje bliže ko tedaj, ko smo vero sprejeli. Noč je prešla, dan pa se je približal. Vrzimo torej od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe . . . « V pretresujočih besedah slika nedeljski evangelij poslednjo sodbo — drugi prihod Gospodov. Kakor je bil njegov prvi prihod, ko je prišel v ljubezni, sodba za prvaka tega sveta, tako bo drugi prihod Go-

spodov, ko bo prišel v pravičnosti, sodba za vse. Da pa ne bomo obsojeni, moramo sedaj sami sebe soditi, odmreti grehu, se spokoriti.

Celih 4000 let je bil svet zavit v globoko, črno nočno temo — bil je brez Kristusa. Ali kakor pošilja zlato solnce naprej jutranjo zarjo, tako je tudi solnce pravice, Jezus Kristus, nekoliko razsvetljeval to temno noč z jutranjo zarjo, preblazeno Devico Marijo, katero so preroki napovedovali. Zato obhajamo v začetku adventa ljubki praznik Marijin: Brez madežno spočetje. Zdi se mi, kakor da bi šle mimo mene svete trume očakov in prerokov in spokornikov stare zaveze, žalostnih in potrlih obrazov, s povešeno glavo, v spokornih oblačilih, zdaj pa zdaj se čuje globok vzdih: »Pridi, o Emanuel . . . « Tedaj pa zadoni na njih ušesa božji glas, besede prerokove: »Glej, devica bo spočela in rodila sina in njegovo ime bo Emanuel.« Kakor se razveseli popotnik, ki je zašel v temi, ko zagleda od daleč svetli sijaj luči, tako se razvesele njih obličja, radostno povzdignejo glave, željno hrepenenje jim sije z obraza . . .

Na drugo adventno nedeljo že oznanja sv. Cerkev: »Sijonsko ljudstvo, glej, Gospod bo prišel, da odreši narode . . . « tēr prisrčno moli: »Vzbudi, o Gospod, naša srca, da pripravimo pot tvojemu edinorojenemu . . . « V evangeliju nastopi že sv. Janez Krstnik, da pripravi pot Zveličarju. Tudi naša srca morajo biti vedno bolj pripravljena, vedno bolj čista, če hočemo sprejeti Jezusa v svoje revno srce. V cerkvi se obhajajo v adventnem času zornice, da bi verni raje prihajali k službi božji; sv. Cerkev jih vabi k pogostemu prejemanju sv. zakramentov, da morejo s čistim in ljubeznipolnim srcem hiteti naproti svojemu Odrešeniku in Zveličarju.

Čas je vedno krajši. Radostno vzklikne sv. Cerkev v »pristopu« na tretjo adventno nedeljo: »Veselite se v Gospodu, zopet pravim, veselite se . . . , kajti Gospod je blizu . . . « Kjer ni Boga, tam ni veselja, ali vsaj pravega ne, le Bog more dati pravo, srčno, sveto veselje, on, ki nam je pripravil največje, večno veselje v nebesih. Stara zaveza je bila brez Kristusa, brez veselja: »Ob rekah Babilona, tam smo sedeli in se jokali . . . Tam so nas vpraševali, ki so nas odpeljali: 'Zapojte nam himno sijonskih pesmi!' Kako bomo peli pesem Gospodovo v tuji zemlji?« — Ali sedaj je že Gospod blizu, zato, veselite se! — Še enkrat ga prav prisrčno prosimo v nedeljski molitvi, naj »Gospod z milostjo svojega obiska prežene temo našega duha«. Še enkrat se pojavi na pozorišču v evangeliju sv. Janez ter se globoko

poniža pred onim, čegar pot pripravlja: »On je, ki pride za menoj, ki je bil pred menoj; njemu jaz nisem vreden odvezati jermenov od čevljev.« Tudi naša srca mora prevzeti globoka ponižnost, kajti Jezus bo prišel v revščini in ponižnosti; ponižnim dá Bog svojo milost, ošabnim pa se ustavlja; ti ga niso hoteli spoznati in sprejeti, ko je bil že sredi med njimi, zato jih je zavržel.

V vedno večjih stiskah je bilo izvoljeno ljudstvo pred Kristusom, sovražniki so nanj pritiskali od vseh strani, zato ni čuda, da so tako željno hrepeneli po Odrešeniku. — Zato ponavlja sv. Cerkev na četrto adventno nedeljo še enkrat svojo iskreno prošnjo in v srčnem koprnenju vzdihuje s prerokom Izajiem: »Nebesa ga rosite in oblaki naj dežujejo pravičnega!« Tudi mi komaj premagujemo skušnjave, težave in križi nas tarejo, komaj se ubranimo zapeljivemu svetu, hudemu duhu, zato molimo s sv. Cerkvijo: »Vzbudi, o Gospod, svojo moč in pridi nam z veliko močjo na pomoč...«

Teden pričakovanja! Marija in Jožef že iščeta v Betlehemu primerneга stanovanja — ali zanju nima trdosrčni svet ne prostorčka, ne koticčka v hiši. Zastonj trkata na vrata, v hlevu pred mestom si pripravita bedno stanovanje. In dandanes? Kolikokrat se ponavlja isti prizor! Bogatin nima prostora za reveža v svoji hiši, grešnik noče sprejeti Jezusa v svoje srce, zastonj trka na vrata njegovega srca...

Vsa svoja čustva izliva sv. Cerkev v tem času v dnevnih molitvah, ki jih opravlja duhovnik v adventnem času. »Glej, Gospodovo ime prihaja iz daljave in njegov blesk napolnuje celo zemljo... Vsi človeški otroci, bogati in ubogi, pojdite mu naproti... vi knezi, odprite na stežaj vaša vrata in kralj slave bo slavil svoj vhod... Prosim te, o Gospod, pošlji njega, ki ga hočeš poslati, glej na žalost svojega ljudstva! Kakor si obljubil, pridi in reši nas! Veseli se hči sijonska, raduj se in vriskaj hči jeruzalemska, glej, Gospod bo prišel... glej, velik prerok bo prišel in bo obnovil Jeruzalem. Poslušajte, ljudstva, besedo božjo, oznanujte jo na vseh krajih zemlje! Naš Zveličar bo prišel! Oznanujte, kličite brez prenehanja! Pokaži nam, o Gospod, svoje obličje in mi bomo rešeni!... Pridi in ne mudi se dalje! Povzdigni svoje oči, Jeru-

zalem, in glej mogočnost svojega kralja, glej, tvoj rešenik pride... Mi pričakujemo Odrešenika Jezusa Kristusa... Iz Egipta sem poklical svojega Sina, prišel bo in rešil svoje ljudstvo. Glej, iz hiše Davidove bo prišel, ki je Bog in človek, in bo sedel na prestolu... Jeruzalem, nehaj pretakati solze, kajti tvoj Gospod se te je usmilil in bo odvezal vsako žalost od tebe. O Emanuel, naš kralj in postavodajalec, ti pričakovanje narodov, ti Odrešenik sveta, pridi nas odrešiti!...« Težko je povedati, kaj sili v teh vzdihih bolj v ospredje: ali koprnenje in hrepenenje, ali veselje, da pride Gospod. Tako more hrepeneti le duša in srce, ki ljubi pričakovanega Odrešenika!

Vedno bližje prihaja dopolnitev pričakovanja. Na božični predvečer poudarja v pristopu sv. Cerkev že z vso gotovostjo: »Danes boste zvedeli, da bo prišel Gospod... jutri boste videli njegovo slavo.« Čim bližje prihaja veliki dogodek, tem bolj tiho postaja okoli nas, sveta tišina svetega večera. Narava se je zavila v polnočno temo...

Tedaj pa napoči dolgo pričakovani dan, dan, katerega je napravil Gospod v vsej slavi in ponižnosti obenem. V tihi sveti noči završi naenkrat in zašumi po zraku, krilati angeli rajajo veselja ter prepevajo na betlehemske poljanah nebeško himno: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« Vmes pa done mogočni akordi nebeške harfe, nočno temo razsvetle zlati žarki večne, čarobne svetlobe, pastirji vriskajo in poskakujejo veselja ter hite proti Betlehemu, kjer leži ljubeznivi Zveličar kot ljubko dete v revnih jaslicah...

Tedaj se oglase zvonovi domače cerkve ter zadone tja v temno noč in nas vabijo v hišo Gospodovo. Oltar je ves v plamenu samih lučic, tam pri stranskem oltarju so postavljene krasne jaslice, mladina se gnete okoli njih, tudi naša srca vleče tja — tedaj pa zadone orgle svečano, mogočno, nebeško, duhovnik je pristopil k oltarju. Po cerkvi zašumi šepet, pobožna molitev se dviga k nebesom... Naenkrat utihnejo orgle, po cerkvi pa doni slovesno: »Gloria in excelsis Deo! Slava Bogu na višavah!«... Naša duša prekipava radosti in veselja in sladki, nebeški, božični mir se naseli v našem srcu...

A. P.

Upaj.

Kam, potnik, meri tvoj korak,
glej, bliža se večer,
na zemljo pada tihi mrak,
temneji venomer.

Kako dosežeš smoter svoj
v daljave motne zroč,
ugasli dan je za teboj,
pred tabo temna noč.

Predstavljaš si krasoto mest,
življenja cvetni maj,
ne vrača pa življenja cest
minuli čas nazaj. —

Ta borni potnik, žal, sem jaz,
kam neki krenem naj?
Zgubljen je zame zlati čas,
zgubljen nekdanji raj!

Ne, ni zgubljen, saj njemu v čast
preživel sem mladost,
ki večni raj bo dal mi v last,
kjer vsega zla bom prost.

Tedaj naprej, če mračna pot
telo mi spravi v grob,
slavil bo duh nesmrtni plod
zaslug iz zlatih dob.

Počilo trudno bo telo,
ko v zemljo leže spat,
da čilo nekdanj vstalo bo
kot srečni, rajski svat.

Br. Gervazij.

Zima je tu — zato ognja!...

Pred pragom je že, na duri nam trka
mrzla tetka — zima s svojim mrazom . . .
Kako pridno pripravljate zato drva, da boste
kurili ogenj in se gřeli ob njem.

Toda, čemu pripovedujem to »Bogoljubovim«
bralcem, kakor da bi sami tega dobro
ne vedeli, še bolje kot jaz. A nič ne dé; zima
je tu, in zato se pogovorimo v »Bogoljubu«
malce o — zimi.

Bilo je pred dobrim letom, ko smo na
Dunaju — v dežju in mrazu — pridno zaku-
rili ogenj v naših srcih pri evharističnem kon-
gresu. Tako je plapolal, da je odseval ob
okrašenih stenah takrat naše frančiškanske
cerkve. In bilo je v srcih, ogřetih ob sv. Ev-
haristiji, tako toplo, tako gorko . . .

In sedaj, po dobrem letu? Je še toplo,
gorko? Ali ni morda marsikatero srce zopet
mrzlo, ali ni morda pred vratci marsikaterega
tabernakeljna — po mili naši domovini — zo-
pet zima, mraz, kakor prej? . . .

Zima, mraz? Ali ga ne bo dovolj zunaj
v naravi, da bomo tekli pred njim k ognju?
Zakaj bi morala vladati zima še v našem
srcu, ali to res ni vredno gorkote, ognja?

Na to zimo, na ta »srčni mraz«
hoče danes »Bogoljub«
svoje ljube bralce opozoriti
in zato kliče: »Pripravite začasa
ogřnja v srca, da ne zamrznejo.
Iz te »predzimske«
številke »Bogoljuba«
naj doni klic — po ognju.

Po ogenj! A, kam? vprašate. H komu
vendar, če ne k njemu, ki je rekel o sebi:

»Ogenj sem prišel prineset na zemljo, in kaj
hočem drugega, kakor da gori?« (Luk. 12, 49.)

In kje gori? Ali ga ne poznaš onega pla-
mena, ki plamti iz Jezusovega Srca? K t e m u
ognju! Po t a ogenj!

Ko smo romali letos v Rim, nas je zletelo
nekaj v Neapel — tja pod Vezuv. Naš prvi
pogled je veljal Vezuvu, ali plamti kaj iz
njege, in videli smo jo meglico, ki, kakor pra-
vijo, vedno puhti iz tega ognjenika, a samo s
to Vezuv večkrat ni zadovoljen, kdaj tudi
naravnost bruha ogenj.

Tudi božji ognjenik, sveto Srce Jezuso-
vo, iz katerega vedno plamti plamen (kakor
lepa meglica) ni s tem zadovoljen, gotove dni
v letu naravnost bruha ogenj . . . To se godi
o b p r v i h p e t k i h v m e s c u.

In zakaj presveto Srce tako »bruha«
ognej te dni? — Poslušaj!

Marsikatera »Bogoljub«-ova bralka in
marsikateri njegov bralec je že nastopil na
naših odrih pri naših predstavah veselo- in
žaloigrah, katere prirejajo naša društva. Tudi
žaloigre ste igrali, kjer se predstavlja dosti
gorja in joka.

Ena žaloigra pa, grozna žaloigra se od-
igrava na odru življenja: strahu-polni prizori:

Prvi prizor: V ozadju tabernakelj . . . v
ospredju krivoverci, ki se od Lutra, Kalvi-
na . . . pa do današnjega dne v tabernakelj
zaganjajo in kriče »proč ž njim«, »proč z Naj-
svetejšim«! . . . Ne verujemo . . . Za kulisami
pa toliko gorečih cerkvâ, v prah strtih oltar-

jev, razbitih sv. posod, toliko sv. hostij raztresenih po cestah, mlakah... Zastor pade.

Drugi prizor: Zopet tabernakelj v ozadju, a v ospredju namesto krivovercev prave Cerkve sinovi in hčere... Ne kriče, molče, usta imajo odprta, duhovnik se jim bliža s sveto hostijo v roki... gorje — deli jo — izdajalcem, nevrednim... Bogoskrunska sv. obhajila... Sveta hostija pregnana v pekel bogoskrunskih src — Konec prizora, prizora Judežev. — Zavesa pade.

Tretji prizor: Tabernakelj in »naši«. Slavnostna avdiencia kralja kraljev: nedeljska božja služba. Koliko jih manjka! In ti, ki so, kako se obnašajo... Smeh, čudni pogledi, strašne misli in želje na tem sv. kraju, »grozota razdejanja« v srcih. In če ni ravno tako hudo, vendar kakšna mlačnost in mrzlot, — dasi tako blizu ognja ljubezni...

Ali sedaj veš, zakaj bruha sveto Srce Jezusovo ogenj ob tej žaloigri, ki se odigrava, odkar stoje tabernakelji, ob tej žaloigri, ki še ni končana, ki se ne igra le o pustu (dasi takrat najbolj), ne, ampak celo leto, dan na dan...

In mi, gledalci te žaloigre? Nas nič ne gane? Morda smo celo sami že kdaj sodelovali v tej žaloigri vsaj v zadnjem (tretjem) prizoru!... In pri vsem tem naj bi ostali še mrzli, malomarni, brez srca, brez sočutja s tabernakeljnom?

Zato bruha Srce Jezusovo ogenj, da bi se mi mrzli ogreli ob njem v ljubezni, ki žaluje z njim, v ljubezni polni sočutja in zadoščenja za te krivice, za te žalitve... To je namen prvih petkov. Zadoščenje zase in za druge.

Da, tudi za druge: Kristjani smo namreč ena družina. Ako se v kaki družini kak poreden sin ali nemarna hči slabo obnaša in starše žali, ali ne bodo čutili boljši bratje in sestre v srcu živo potrebo staršem to žalost osladiti, žalitve nadomestiti z večjo ljubeznijo. Tako tudi mi kristjani, udje ene družine, ne moremo reči »kaj nas briga«, če vidimo, kako delajo naši bratje in sestre krivico našemu Gospodu; ne moremo ostati mrzli, če vidimo, kako ga žalijo in tako kopicijo napram Gospodu dolg na dolg (greh na greh). Pri dolgovih zahteva Bog tudi porokov. In kdo bo porok za te dolgovne naših bratov in

sestra — ker to smo mi kristjani med seboj — kdo jim bo za poroke, če ne mi, njih bratje? Vsak porok pa mora biti pripravljen tudi plačati... Torej plačati! Uradni »plačilni« dnevi so prvi petki v mescu... Plačat dolgove svoje in druge, plačat to mrzlot z ognjem večje ljubezni predvsem v zadoštilnem sv. obhajilu, kjer se Jezusovo Srce tesno združi z našim srcem. Njegovo Srce gori, bruha ogenj, — ali je pri tem tesnem združenju mogoče, da ne bi zagorelo in se vnelo še naše?...

* * *

To je ideja prvih petkov in glavna naloga čiščenja Srca Jezusovega, namreč: **duh skupne goreče ljubezni, ki zadostuje tudi za druge.** Ta ideja je prinešena z nebes — zato mora postati splošna. Ta ideja, prižgana ob ognju Srca Jezusovega, mora prešiniti vse naše življenje in delovanje — zasebno in javno. Izzveneti mora ta ideja v splošen, vedno ponavljajoč se refren (klic): **Kolikor slabši drugi — toliko boljši hočemo biti mi.** »Kolikor slabše druge družine, toliko boljše naše«, kolikor več slabega drugi store, toliko več dobrega mi. Kolikor neodločnejši drugi, toliko odločnejši mi. (Ali ni tako nekako tudi zvenelo na katol. shodu v Ljubljani?! Kolikor več slabih zastopov občinskih in deželnih drugod — toliko več boljših poslancev, starešinov in županov bodi pri nas! — Kolikor več slabih listov, knjig, časopisov, — toliko več in še dosti, dosti več dobrih, poštenih časnikov. Kolikor več slabega berila drugod, — toliko več »Bogoljubov« najroma do zadnjih kotic ev naše domovine. (Ali bomo sedaj ob novem letu število »Bogoljubovih« naročnikov zopet pomnožili? Premišljajmo ta mesec tudi to, bo kmalu čas!) Da sklenem, z eno besedo: Kolikor več se žali Bog — posebno še v naši slovenski domovini, — toliko več dobrega napravimo mi iz goreče ljubezni do Boga in iz goreče ljubezni do naše domovine, iz goreče ljubezni, prižgane ob ognju Srca Jezusovega, o katerem pravi Gospod:

»Ogenj sem prišel prineset na zemljo, kaj hočem drugega, kakor da gori« — gotovo tudi pri nas, da nam ne bo mrz, da prežene iz naših src — mrzlo zimo... J. G.

Stara pesem.

(Šola krščanske popolnosti. — Drugi tečaj.)

Druga kitica.

Lepo po notah, ki sta nam jih postavila sv. pismo in pa zdrava natorna človeška pamet, izpojmo danes do konca začeto staro pesem o prijateljstvu!

sti. — Poslušaj in prepričaj se, da imam prav.

Že naša človeška narava ima v sebi vrojeno nagnjenje do prijateljstva, in sicer je to nagnjenje ustvaril sam premodri Stvarnik v

MADONNA DELLA SEDIA

Odgovorimo za enkrat na vprašanje: Ali je prijateljstvo dovoljeno?

Da, ne samo dovoljeno, če je pravo, marveč tudi izvrstno sredstvo je v dosego večje popolno-

naše srce, ni torej žalostna posledica izvirnega greha. Iz izvirnega greha je le to, da ljudje temu drugače modremu in dobremu nagnjenju ustrezajo s slabimi prijateljstvi, kakor smo jih zadnjič par opisali.

Kako zelo je ustvarjeno človeško srce za prijateljstvo, to je zelo lepo povedal že davno pred Kristusom grški modrijan Arhita iz Tarenta s temi-le besedami, ki so bile znane vsej predkrščanski inteligenci: »Če bi se kdo povzdignil do neba in spoznal bistvo zemlje in zvezd lepoto, ga vendar to znanje, če bi bil popolnoma sam, ne bi navdajalo z nobenim sladkim veseljem, dočim bi mu bilo v veliko radost, če bi imel koga, ki bi mu mogel to povedati.« Zavoljo tega naravnega nagnjenja so se snovala medsebojna prijateljstva vedno in povsod pri vseh narodih in ob vseh časih človeštva. In predkrščanski modrijani so imeli pravo, na krepostih zgrajeno prijateljstvo za eno največjih dobrin na zemlji; imenovali so ga solnce našega življenja, rekli so, da bi ugasnil solnce in vzel življenju vso prijetnost, kdor bi iz človeštva pregnal prijateljstvo.

Kar je Bog tako vsadil v naravo človeškega srca, to je dal tudi zapisati med razodele resnice. Tako-le hvali zvestega in pravega prijatelja v sv. pismu (Sir. 6, 14—16): »Zvest prijatelj je močna bramba, in kdor ga je našel, je našel zaklad. Z zvestim prijateljem se ne more nič meriti, teža srebra in zlata ni nič vredna proti ceni njegove zvestobe. Zvest prijatelj je zdravilo življenja in neumrljivosti, in ki se Boga bojé, ga najdejo.« So torej tudi sveta, od samega Boga sklenjena prijateljstva, ki jih Bog odobrava in hvali. »Devet reči visoko čislam,« pravi drugje (Sir. 25, 9, 12) in imenuje na šestem mestu: »Kdor je tako srečen, da je našel pravega prijatelja.«

Jesus sam je imel prijatelja, Lazarja, in ko je prišel na njegov grob, se je bridko razjokal. In svojim apostolom je izkazoval toliko prijateljstva, da jim je rekel (Jan. 15, 13—15): »Večje ljubezni od te nima nihče, da kdo dá svoje življenje za svoje prijatelje. Vi ste moji prijatelji, ako storite, kar vam zapovedujem... Imenoval sem vas prijatelje, ker sem vam oznanil vse, karkoli sem slišal od svojega Očeta.«

Sicer pa: Zakaj se imata prava prijatelja pravzaprav rada? Iz ljubezni do dušnih dobrih lastnosti, do nadnaravne lepote, ki jo gledata drug na drugem, iz ljubezni do Boga, in pa ker vsak upa, da mu bo spodbuden zgled prijatelja v bodrilo k vedno večjemu dušnemu napredku. In tako imata taka dva velik »dobiček svoje družbe. Ako eden pade, ga drugi podpira. Gorjé samemu! Zakaj če pade, ga nima, ki bi ga vzdignil« (Prid. 4, 9, 10). In živi dobri zgledi, ki jih opazuje prijatelj na sodruhu, so tudi gotovo najizdatnejša sredstva veselega dušnega napredka.

Zgledov pravega prijateljstva imamo v krščanstvu vse polno, da, krščanstvo je dalo prijateljstvu še večjo vrednost, ga postavilo na še trdnejši temelj, ga dvignilo, očistilo in posvetilo in oplodilo s še večjo blažilno in posvečevalno močjo, kakor jo je imelo prej v poganstvu, ko je slonelo le na naravnih vrlinah.

Torej ne samo dovoljeno je pravo prijateljstvo, temveč je naravnost sredstvo popolnosti. Če so ga imenovali že pogani »pomagalca čednosti«, koliko bolj velja to o krščanskem prijateljstvu.

Tretja kritica

ali: deset zapovedi za prijatelje.

Prva zapoved: Pazi dobro, koga si izbereš za prijatelja! — Sveto pismo svari (Sir. 6, 6): »Imej veliko mirnih (s katerimi živiš v božjem miru), ali za svetovalca (prijatelja, ki mu vse zaupaš) imej izmed tisoč le enega!« Ne glej pri tem izbiranju na prikupljivo vnanjost, na talente, na čisto naravne prednosti in vrline: Za takim cvetjem se skriva včasih prav pokvarjeno srce. Torej ne toliko srce, marveč pamet mora imeti prvo besedo pri izbiranju prijatelja.

Ne imej torej za prijatelja brezvernega ali vsaj versko mlačnega človeka! O tem imamo v sv. pismu (5. Mojz. 13, 6—10) čudovito krepko besedo; tako-le pravi: »Ako te pregovarja prijatelj, ki ga ljubiš kot svojo dušo, in ti skrivaj pravi: 'Pojdimo in*služimo tujim bogovom...', ne vdaj se mu in ga ne poslušaj in naj mu ne prizanese tvoje oko, da bi se ga usmilil ter ga zakrival, temveč ga takoj umori (t. j. ovadi ga takoj kot prva priča pri krvavem sodišču, ki ga bo na smrt obsodilo). Tvoja roka naj bo prva nad njim, ... s kamenjem naj se posuje in ubije, ker te je hotel odvrniti od Gospoda, tvojega Boga.« Tako bo žje povelje v starem zakonu! V novem pa vsaj toliko-le: Kdor ti hvali in priporoča protiverske stranke, svobodomiselna društva, ti daje in vsiljuje slabe časopise, govori zoper vero, Cerkev, duhovščino — proč, proč od nje, oziroma ga ovadi pri predstojnikih, da ne bo zapeljeval še drugih! To ni proti ljubezni. Sv. evangelist Janez, ki ga je bila sama ljubezen, katere se je bil navzel pri zadnji večerji iz Jezusovega Srca, ko je slonel ob njegovih prsih, pravi vendar v svojem drugem pismu (10, 11) o nekih krivovercih svojega časa: »Ako kdo pride k vam in ne prinese tega nauka (ki ga je učil sv. apostol o Kristusu), ga nikar ne sprejmite v hišo in ga nikar ne pozdravljajte. Zakaj kdor ga pozdravi, se udeleži njegovih hudobnih del« — kar velja

za naše razmere vsaj toliko: Ne imejte s takimi nobenega prijateljskega, zaupljivega občevanja!

Če je Rimljan Cicero zahteval, naj se ne sklepaj nobeno prijateljstvo s takim, ki bi bil kovaril zoper rimsko republiko, ali niso opravičene tudi te božje zahteve, tembolj, ker se hujska in dela zoper Kristusa? Drugače, dragi bogoljub, se nalezeh gotovo tudi ti kaj hitro brezverstva ali vsaj ledene verske brezbriznosti.

Isto tako ne bodi nikdar prijatelj npravno pokvarjenim! Dekle, pazi! Ta in ona se ti sladka, ali v srcu je marsikatera — kača. Fant, pazi! Kdor grdo, dvoumno govori, ta ima v srcu gnojno jamo. Takega se ogibaj! Pred npravno okuženim človekom te more obvarovati res edino le — beg.

Istotako ne sklepaj prijateljstva s takimi, ki nimajo sicer na videz nič slabega, ali tudi nič dobrega ne! Prijateljstvo je dobro edino le s čednostmi; vsako drugo je ali nevarno ali pa vsaj prazno.

Ne imej za prijatelja takega, ki molči in tene graja, kadar storiš kaj napačnega, ali ki te k slabemu celo spodbuja, ali s takim, ki ne mara za tvoje opomine, kadar stori sam kaj napačnega. Pravi prijatelji drug drugega opominjajo: »Železo se brusi z železom,« pravi sv. pismo (Preg. 27, 17), »človek pa izbrusi obraz svojemu prijatelju« (ga izobrazí v čednostih). Kdor ni za to, tak pokaže, da nima ljubezni do čednosti in resnice, torej tudi, da ni za prijateljstvo.

Druga zapoved: Ostani zvest svojemu prijatelju! — Sv. pismo hvali, kakor smo že slišali, posebno zvestega prijatelja. Ali če se prijatelj odloči za slaba pota in vidiš, da ga ne boš pripeljal nazaj na pot čednosti, potem pa glej, da gotovo razdružiš tako prijateljstvo! Tedaj se nisi ti njemu, marveč se je on tebi izneveril.

Tretja zapoved: Drži se starih prijateljev! — To nam svetuje samo sveto pismo (Sir. 9, 14): »Ne zapuščaj starega prijatelja, zakaj novi mu ne bo enak!« In naša slovenska modrost hvali: »Stari denar, stara vera, staro vino in pa stari prijatelj,« češ, to kaj velja! Seveda, če si moreš izbrati novega, se ga bo treba navaditi. »Nov prijatelj,« veli zopet sv. pismo (Sir. 9, 15), »je novo vino: postara naj se in rad ga boš pil.«

Četrta zapoved: Rad potrpi s prijateljem! — Kaj se če? — na zemlji smo, in na zemlji ni angelov. Vsak ima svoje nape. In pa saj je pravo prijateljstvo tudi zato na svetu, da ravno po njem postanemo

boljši. Pač opominjati drug drugega, toda zlepa, prijazno, dobrohotno!

Peta zapoved: S prijateljem bodi odkrit, prijazen, zaupljiv, resnicoljuben in občuj z njim pogosto! — Pogreški proti tej zapovedi kmalu ohladé najtesnejša prijateljstva.

Šesta zapoved: Ne izdajaj skrivnosti svojega prijatelja! — Pred tem sv. pismo prav posebno. »Kdor je zvestega srca,« pravi, »skriva, kar mu je prijatelj izročil« (Preg. 11, 13). Če se pa izdajo prijateljeve skrivnosti, potem »je ranjena njegova duša, nič več ga (mu) ne boš mogel obvezati (njegove rane); zakaj zavoljo zmerjanja je še sprava, ali skrivnosti svojega prijatelja razodeti, dela nesrečno dušo obupno« (Sir. 27, 22—24).

Sedma zapoved: Kadar moreš, mu rad izkazuj dobrote! — Take dobrote so dokaz tvoje dobrohotnosti, in to bo prijateljstvo le utrdilo. Sploh bodi zelo obziren do prijatelja! Včasih se pokaže z malenkostnimi uslugami veliko dobrohotnosti.

Osma zapoved: Ne zapusti prijatelja v njegovi nesreči kakor tudi ne v tvoji lastni sreči! — Sv. pismo pravi zopet (Preg. 17, 17): »Kdor je prijatelj, vselej ljubi, in brat se v sili pokaže.« In zopet: »Bodi zvest svojemu prijatelju v njegovem uboštvu« (Sir. 22, 28). Prijatelj, ki sodruža v revščini in nesreči zapusti, ni bil nikdar pravi prijatelj. — A ne samo nesreča, tudi sreča preskusi prijatelje. Če kdo spleza do kakšne »Vaše gnade« in se začne potem proti prejšnjim prijateljem visoko nositi, češ, zdaj ste vi prenizki za mojo visokost, tak ni imel nikdar pravega prijateljstva, ali pa ga je snedla čast in visokost njegovega neplemenitega srca.

Deveta zapoved: Vsled prijateljstva z enim človekom ne bodi nikdar do drugih oduren! — Včasih se sprijateljita dva človeka tako, da sta vedno sama skupaj, do drugih pa sta odurna, neprijazna, zadirčna in mrzla. To je vedno znamenje, da je sklenila to prijateljstvo samopašnost, ne pa ljubezen do čednosti in do Boga, da torej ni in ni pravo.

Deseta zapoved: Ne bodi nikdar ljubosumen do svojega prijatelja! — Ljubosumnost je vedno znamenje sebične, neplemenite ljubezni, nikdar pa ne pravega prijateljstva. Če jo v sebi zapaziš, se moraš potruditi, da očistiš in uravnaš svojo ljubezen in svoje srce; kajti taka ljubezen bi ti bila v kvar.

S tem člankom gremo torej zdaj ob koncu leta v prijateljstvu narazen. Naj nas ljubezen do Boga in do čednosti združi

tudi drugo leto v »šoli popolnosti« kot prijatelje enih misli in enega srca!

Dr. Ant. Zdešar.

Prišel si k meni . . .

Prišla sem, Jezus, k mizi tvoji,
nevredna stvar, ti veš, kako;
trenutek le in k sreči svoji
sem našla v hostiji nebo.

Prišla sem, svoje reve svesta,
ponižana, ti veš, zakaj;
glej, zdaj se vračam kot nevesta
ki nosi v prsih sreče raj.

Prišla sem, košček zemlje, k tebi
pepel in prah, ničeva stvar;
glej, vračam se, nebesa v sebi,
tvoj živi tempelj, tvoj oltar.

Prišel si k meni, revni stvari,
posvetil borni stan si moj;
glej, vračam se kot tvoj sakrarij,
kot kelih, tabernakelj tvoj.

M. Elizabeta.

Vzgoja otrok v krščanski družini.

(Priobčuje župnik Jožef Volc.)

(Dalje.)

2. Kaj pravi pamet?

Glas pameti več zaleže in več opravi pri dandanašnjih razumnikih, pa tudi pri mnogem neizobražencu, kot ves sveti evangelijski. To uči izkušnja. Zato je prav, da pustimo tudi goli človeški pameti nepristransko presoditi, je-li treba, da starši izrejajo in vzgajajo svoje otroke, ali ni treba.

Poglej otročička, kako slaboten in nezmožen pride na svet! Revše bi iztrepetalo takoj prvi dan, ko bi nihče ne poskrbel zanj. Saj si ne zna samo karnič pomagati, ne zna nič pokazati, nič povedati, za nič poprijeti. Jok je ves njegov govor. Ne pozna še ne očeta, ne matere, ne jedi, ne pijače, ne dobrega, ne hudega. Tudi ne razloči nobene reči okrog sebe; nič ne umeje, če ga pokličeš ali kaj vprašaš. In to traja tedne in mesce, preden se mu malce učvrste udje, uravnajo oči, privadijo ušesa in za silo razveže jezik. In še potem ga je treba vedno držati na očeh. Nič ne zna in le malo ume. Dvoje, troje let ga je treba pestovati in pitati in snaziti in voditi, da more končno samo malo na noge, pa da zna malo poprijeti za žlico in povedati, kaj bi rado in kako mu je. O, to je treba truda in skrbi in neprespanih noči, preden zleze taka stvarca božja iz plenice in iz zibelke!

Ali se ti ne zdi, da je ta otrokova nemoč za starše živa pridiga: »Vajin je, poskrbita zanj!« In če se detečje oko tako ljubeznivo ozira iz zibelke na očeta in na ma-

ter, ali ni, kakor bi nemo pa mило prosilo: »Usmilita se me, atek moj in mamica moja; saj vidita, kako sem revno, kako slabotno in nevedno.« Oče in mati bi pa šla, pa bi šele razmišljala in se vpraševala, ali sta dolžna izrejati in vzgajati to nezmožno revše — in če je otroku teža treba . . . Ali bi bilo tako ravnanje res po pameti? Ne, ali bi bilo vsaj naravno? — In vendar je najti tudi takih izrodkov med starši; žalibog, tudi med krščanskimi starši. Že prerok Jeremija je tožil: »Še morske pošasti odgrinjajo svoje prsi in doje svoje mladiče; hči mojega ljudstva pa je neusmiljena kakor noj v puščavi. Jezik tiči dojenčku na nebu zavoljo žeje: otroci prosijo kruha in nikogar ni, da bi jim ga lomil.« Po naše bi se to reklo: dobé se starši, ki so nebrizni celo za telesno izrejo otrokovo. No, pa vendar recimo: za telesno izrejo otrok naši starši povečini še marno skrbé in je le izjema taka mati ali tak oče, ki bi dajal svojemu otroku — kakor je rekel Gospod Jezus — namestu kruha kamen ali namestu ribe kačo, ali namestu jajca škorpiona, t. j., ki bi se za telesno izrejo svojega otroka domala nič ne brigal ali ne brigala. Toda nekaj drugega pa je, kar mnogi starši na otrocih radi zanemarjajo in mnogokrat tudi nepopravljivo zanemarijo. To je duševna vzgoja otrok. Dobé se namreč starši — in niso redki, ki trdè: »Otroku um prebujati, to je nepotrebno delo; otrok se bo že sam zbrihal.« Taka beseda po nobenem

potu ni modra. Sevé, zbrihal se bo otrok že, kolikor se bo; saj se tudi žival zbrhta, kolikor treba zanjo. Toda človekov um je drugačna iskra kakor pa živalski nagon. Ribica zna kmalu sama plavati brez pouka, pajk zna tudi kmalu sam prestiti brez pouka, ptička letati, krt riti, mačka loviti itd. Vsi brez pouka in brez prebuje. Človekov um se pa dodobra vzbudi in izbistri le ob umu, ob poku drugih; duh ob duhu, kakor se užge luč ob luči. To je važno vedeti. Brez pouka in občevanja z ljudmi bi se otrokov um komaj malo vzbudil; otrok bi ostal vse življenje trd in top. Saj se je tuintam že zgodilo, da so brezvestni starši zavrgli kakega otroka. Imeli so ga zaprtega leta in leta v kaki kleti ali na podstrešju, pa so mu dajali samo jedi in pijače za potrebo, pouka pa nič. Ko je prišla hudobija na dan, je pa našla gosposka v tistem skrivališču skoro brezumno človeško bitje. Morali so začeti učiti in vzgajati tako revo čisto iznova kakor dvo-, triletnega otroka. Na tem se vidi resnica: Kakor se otrokovo telo ne more prav razviti brez zunanje človeške pomoči, tako se tudi otrokov um ne izbistri dovolj, če je prepuščen zgolj samemu sebi. Za telo potrebuje otrok izreje, za razvoj duha pa vzgoje. Ali je potem vzgoja potrebna ali ni?

Pa saj starši to lahko sami doznajo že iz tega, ker so otroci tako silno radovedni. Komaj se jim malo v glavi odpre, že zmiraj vprašujejo, čemu to in zakaj to in ono. Vse hočejo videti, vse vedeti, vse pretaknejo in opazujejo ostreje kot najbistroumnejši modrijan. Vse jih zanima doma in na polju in v gozdu, na vodi in na nebu, v nebesih in povsod. Odkod to? To je sila mladega duha, ki hrepeni po razvitku, po pouku, po vzgoji. Ali naj starši kar molče, ko išče mlada duša pri njih luči; ali pa naj samo godrnjavsajo nad otrokom, češ: »Kaj te to briga?« Razumen oče in razumna mati bosta na jasnem, kaj ta zvedavost pomeni. **O t r o k o v d u h h o č e v z g o j e.** Sloveči vzgojeslovec Dupanloup (Dipanolú) pravi, da ne pozna nevarnejšega in nesrečnejšega ravnanja z otroki, kot je to, če se plemenitemu koprnenju otroškega duhá po vednosti ne ustreže. Duh išče hrane, in če ne dobi dobre, si poišče slabe. Slaba se pa povsod sama ponuja. Vidite, kako je pravočasna vzgoja uma potrebna.

Če je pa že prebuja in vzgoja otrokovega uma tako potrebna, potem je pa še trikrat bolj potrebna pravočasna vzgoja otrokove volje. Volja — to je pa gonilna moč v človeku. Gorjé, če se ta moč, samasebi prepuščena, zaleti na napačni tir! Razum v otroku

precej dolgo časa spi; volja pa ne spi, ampak je že takoj v detetu prav živahna. Pa kaj živahna — naj bi bila. Kar je žalostno, je to, da je že v detetu prav odločno nagnjena na hudo. Sv. Avguštin pravi: »Kdo ne vé in kdo ne vidi že na otrocih, kako silovito so k hudemu nagnjeni že tedaj, ko pridejo na svet, tako da bi zabredli v vse mogoče zmote in hudobije, ko bi jih pustili starši živeti kakor sami hočejo in delati, kar hočejo?« Pove pa sv. Avguštin tudi spomin iz svojega življenja, kakó je nekoč opazoval dvoje dojenčkov iste matere. Ko je eden dobival hrano, je drugi gledal nanj iskrecih oči in bledega obraza, da se mu je očito bralo na licu, kakšna nevoščljivost že razjeda to sicer še nedolžno srce.

Zdaj pa pustite tako dete leta in leta brez pouka in svaritve, brez vzgoje njegove volje — pa boste videli, kakšna kopriva vam bo izrasla iz nežne sadike. Pa ni drugače mogoče. Ljubi Bog je pač položil v otrokovo dušo dobre kali čednosti in talentov, da se z leti razvijejo v čast Bogu, človeku v blagor in v veselje ljudem: a pozabiti ne smemo, da je prinesel otrok s seboj na svet tudi strupen kvas hudih strasti, ki začne vzhajati tisti prvi dan, ko otrok prijoče na svet. Ni brez vzroka rekel Bog že Noetu: »čut in misel človeškega srca sta k hudemu nagnjena že od njegove mladosti.« Zato pa potrebuje otrok — kakor lepo piše pobožni škof Sailer — »srca, na katero naj se opira; potrebuje roke, katere naj se prime; potrebuje očesa, v katero naj se ljubeče ozira; potrebuje svarečega prsta, katerega naj se boji; potrebuje krepke rame, ki naj ga rešuje.« Kratko in jasno povedano: Otroku potrebuje vzgoje tudi za svojo voljo.

Ta del vzgoje — namreč modriti otrokovo voljo — je uprav nepregledne važnosti. Če starši ne začno kar izkrajazatirati strupenih kali v otrokovi volji, n. pr. trme, jezavosti, nevoščljivosti, snedenosti — ne bo dolgo, ko otrokova volja ne bo več k hudemu le nagnjena, ampak s hudim že vsa prekušena in zastrupljena. Pomisliti treba, da notri v otroku — razen krstne milosti — nič ni, kar bi ga vodilo in ravnalo na dobro. Saj pamet še spi, presoje ni in izkušnje tudi ne. Je pa v otroku nekaj močnega, nekaj nasilnega, kar ga vleče na hudo. To je strup izvirnega greha.

Zato pa ni, da bi oče in mati — ko vse hudo že klije v otroku — roke križem držala in skrbela samo za otrokovo telo, voljo v otroku bi pa zanemarjala, da krene, kamor hoče. Saj vemo, kam bo krenila. Prav gotovo v zlo, če bo prepuščena sami sebi. A

rada bo krenila tudi na dobro, če jo starši tja naravnajo. V zibelki se pač že začne odločevati, po kateri poti jo bo ubral človek kasneje skozi življenje: po poti čednosti ali po poti hudih strasti. Če začne gniti in se kriviti že bilka, ali je mari upati, da bo kdaj dozorel na nji klen sad? Če pa otrokova volja zгодaj požene krepke korenine na gredicah lepih čednosti — vsi poznejši viharji teh čednosti ne bodo mogli popolnoma zatreti in usušiti. Vihar ospè drevesu listje in cvetje in sadje, morda mu zlomi tudi deblo. Štor pa le ostane — in iz njega poženo nove, krepke mladike, da so le zdrave korenine. Enako je s človekom. Če je bila otrokova volja v mladosti obrnjena na pravo plat — morda se bo človek v poznejšem življenju za kak čas izgubil. Mogoče je to. A trajno ga ne bo držalo na krivih potih: iz zdravih korenin mla-

dostne vzgoje bo pogrnalo novo, živo hrepenenje po spravi z Bogom, po dušnem miru in po bogoljubnem življenju. Gola resnica, kar trdijo škof Slomšek: »Prvo seme podučnja staršev pade najgloblje, najdalje ostane in obrodi najlepši sad.«

Torej je res, da že zdrava pamet uči: Za otrokov um in za otrokovo voljo treba vzgoje, prav kakor izreje za njegovo telo. In ker se v otroku um počasneje razvija, nego volja, morejo in morajo starši vsaj v prvem začetku bolj delovati na voljo nego na razum. Ker otrok sam ne zna še misliti, naj misli vzgojitelj mesto njega! Ker mu ne moreš še dopovedati, z a k a j naj stori to ali ono, mu kar na kratko reci: »Jaz hočem!« (Kmalu tudi: »Bog hoče!«) Najprva otrokova čednost bodi pokorščina!

Prvo in zadnje nevredno sv. obhajilo.

(Resnična zgodba. — Priobčil Dragotin.)

Glasoviti misijonar reda sv. Frančiška, škofije Versailles, pripoveduje sledeči dogodek:

»V času mojih majniških pridig v neki župni cerkvi je usmiljeni Bog obilno blagoslovil naš trud. Velika cerkev je bila vsak dan natlačeno polna, pa tudi spreobrnitve zastarelih grešnikov je bilo iskreno in mnogoštevilno. Ob koncu pobožnosti hoče domači župnik večjemu broju šolskih otrok podeliti prvo sv. obhajilo. Osem dni prej mi v šoli predstavi zelo sprijenega dečka, kakih 13 let, ki se iz katekizma niti najmanj ni hotel učiti. Starši, tudi docela sprijeni, so prišli v cerkev le redkokdaj, a k mojim pridigam jih sploh ni bilo. Zanje je bilo prvo sv. obhajilo le samo »parada«. Na dan zadnjega izpita prvo-obhajancev stavim temu dečku nekoliko vprašanj, a dobil nisem nikakega odgovora. Ni bilo torej mogoče, da se mu za to leto dovoli sv. spoved, a mnogo manj prvo sv. obhajilo.

Jokajoč od sramú pride deček domov. Ko izve mati, kaj se je zgodilo, ohola in brez vsake vere kakor je bila, se zelo razsrdi name, župnika, vero, nazadnje na sina. »Kaj te briga,« začela je vpiti, »ti boš vendarle šel! Nove obleke nisem zastonj kupila; hoče li on ali ne, ti moraš iti!« Deček odgovori: »Ali ne bodo me hoteli spovedati!« »Kaj zato,« reče brezvestna mati, »lahko greš h sv. obhajilu brez spovedi! Da, na spoved mi še ne smeš, ker je to vobče prazna izmišljotina. K spovedi torej ne greš, jaz te hočem obleči, pa pojdeš z drugimi samo k obhajilu. Spoznali te ne bodo, ker je več otrók in boš v drugi obleki; a potem, ko si enkrat obhajan,

bomo obračunali s popovi. Ne potrebujemo jih več!«

Na odrejeni dan obleče mati v resnici svojega dečka v praznično oblačilo ter ga med sv. mašo postavi med prvoobhajance. Ko pride vrsta nanj, poklekne, sprejme sv. hostijo, a ga jaz nisem spoznal, in se povrne na svoje mesto. Ali mine le nekaj trenutkov, kar se brez zavesti kot mrtev zgrudi na tla. Odnesó ga domov. Ker sem še dalje delil sv. obhajilo, vsega tega nisem opazil.

Toda komaj dovršim presveto daritev, bil je že neki fant v zakristiji in mi reče: »Hitite oče, eden, ki je bil zdaj pri prvem sv. obhajilu, umira doma v najstrašnejših mukah!« Brzo hitim na kraj nesreče. Otroka najdem v postelji njegove matere, ki se je kraj njega zastonj mučila, ublažiti mu neznosne bolečine. Še nisem vedel, kaj se je zgodilo. Šele, ko mati uvidi, da ji otrok umira, mi v zdvojenosti razodene in razkrije vse. Ko razumem, kaj se je pravzaprav zgodilo, sem od strahu kar okamenel.

Čez nekaj časa se dečku bolečine pomnože, da se je zvijal kot kača, nato otvori oči ter nekako čudno-pretresljivo pogleda okrog sebe, nekolikokrat se še strese, nakar izdihne.

Čenjeni čitatelj, to ni samo povest, temveč živa istina, resničen dogodek, povedan od človeka, ki je vse to videl na lastne oči. Ako Gospod Bog tako strašno kaznuje nevredno sv. obhajilo že na tem svetu, kjer vendar vlada njegovo neizmerno usmiljenje, kaj šele bo tamkaj, kjer usmiljenje zameni neskončna, strašna pravičnost božja!

O ljudskem petju v cerkvi.

(Piše dr. Frančišek Kimovec. — Dalje.)

Sedaj je vprašanje: Kakšno bodi naše cerkveno ljudsko petje?

Če hočemo v cerkev kaj vpeljati, se moramo predvsem vprašati: Kaj sv. Cerkev o tem pravi, kako sv. Cerkev to zadevo želi urejeno imeti? Zakaj po svoji glavi, po svojem zasebnem mnenju preko volje in želje in predpisov sv. Cerkve ali celó proti njim v cerkvi pri službi božji kaj izvesti, bi ne bilo katoliško, bi ne bilo znak tega, s čimer se Slovenci prav posebno ponašamo: da smo vedno in vselej in povsod in v vsem do zadnjega zvesti in vdani sv. očetu in njegovim odredbam. »Sentire cum Ecclesia« — čuvstvovati s Cerkvijo, vsako stvar tako vzeti, tako o njej misliti, kot Cerkev o njej misli, tako jo izpolnjevati, kakor jo Cerkev želi izpolnjeno imeti, to je znak pravega, popolnega katoličana in njegov ponos in moč katoliške misli v tej popolni vdanosti in pokorščini leži. Moje osebno mnenje in naziranje se mora podvreči in umakniti volji in mnenju svete Cerkve, če moram prav meni ljubo naziranje zatajiti.

Torej kaj pravi sv. Cerkev o ljudskem petju?

Prvo delo sedanjega sv. očeta Pija X. je bil takoimenovani motuproprij¹ o cerkveni glasbi. Ker je ta odlok po določilih sv. Cerkve² postavodajna zbirka določil sv. Cerkve za cerkveno glasbo, ki se mora cela Cerkev po njej ravnati, je čez vse važno, kaj pravi ta odlok o ljudskem petju v cerkvi; tako-le brem: »Posebno naj se za to skrbi, da se gregorijansko petje zopet pri ljudstvu vpelje, da bodo verniki iznova pri službi božji vedno bolj dejansko sodelovali, kakor se je to nekdanj godilo.«

Kaj je gregorijansko petje, ki sv. oče o njem govore? Gregorijansko petje je tisto cerkveno petje, ki ga je okrog leta 600 uredil papež Gregorij Veliki. Ta vrsta petja — ki se imenuje tudi koral — se je v katoliški Cerkvi vedno ohranila, tako da duhovnik v cerkvi vedno le koral poje.³ Pevski zbori so pa

¹ Motuproprij se imenuje odlok sv. očeta, ki ga sam od sebe, nenaprošen izda.

² S. R. C.

³ Na Kranjskem je pač v nekaterih župnijah ena izjema: Na velikonoč pri procesiji ponekodi duhovnik zapoje v slovenskem jeziku prvo vrstico pesmi: »Zveličar naš je vstal iz groba«.

koral zlasti pod vplivom svetne glasbe vedno bolj opuščali, tako da je marsikje popolnoma izginil, pri nas tudi; zadnje čase se sicer Cecilijansko društvo trudi to najveličastnejšo vrsto cerkvenega petja zopet vpeljati, pa gre počasi, ker so ljudje pri nas po sladkobnih napevih preveč razvajeni in ker organisti v veliki večini sami koral ne znajo in ne razumejo in ga zato pogosto slabo pojo, da ljudstvu res ne more biti všeč. Nekdaj so vsi verniki po cerkvah veliko koral peli, peli so stalne dele pri slovesni maši: Kyrie, Glorijo, Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus; vsi so peli odgovore, razne cerkvene himne, pri takozvanih molitvah o božiču, veliki noči, vseh svetnikov in vernih duš dan, pri večernicah ob nedeljah je cela cerkev pela latinske psalme itd., itd. Po Francoskem in Nemškem še dandanes ob nedeljah popoldne v mnogih cerkvah vsi verniki pojo slovesne večernice v latinskem jeziku. Po misijonskih deželah novoizpreobrnjeni divjaki nedeljo za nedeljo z velikim navdušenjem pojo koralno mašo po vsej cerkvi, prav tako pri blagoslovu koralni Tantum ergo in Genitori, Te Deum itd. Seveda jim misijonarji besede razložijo in pomen pesmi razjasnijo. Tam pri teh neolikanih divjakih nikomur ne pade v glavo, da bi takorekoč hujskajoč rekel: če se latinsko poje, »nimajo ljudje od vsega skupaj nič,« ampak duhovniki se drže predpisov tridentinskega cerkvenega zbora, ki zapoveduje, da se mora ljudstvu vse to razložiti, da se more potem s pridom liturgije⁴ udeleževati.

Pri nas res marsikje ljudstvo zlasti slovesne službe ne razume in se malo briga zanjo. Ljudje zato ne gredo z oltarjem, še manj pa s korom, kadar se poje v latinskem jeziku po cerkvenih predpisih; pa bi vendar morali tudi s korom, s petjem iti, saj je latinsko petje pri slovesni službi božji bistven del službe božje, tako da se služba božja po določilih sv. Cerkve slovesno niti opravljati ne more in ne sme, če se na koro — oziroma če vse ljudstvo — latinski ne poje. Zlasti pri slovesni maši ljudje preveč v knjžice gledajo, preveč druge molitve molijo, mesto da bi se v to poskušali vtopiti, kar se ravnokar na oltarju in na koru vrši in zlasti poje; saj sta

⁴Liturgijo imenujemo javno službo božjo, kakor jo sv. Cerkev predpisuje, zlasti še slovesno službo božjo. Liturgično imenujemo vse to, kar spada k javni, zlasti slovesni od Cerkve predpisani službi božji.

oltar in kor pri slovesni službi božji neločljivo združena in eden drugega dopolnjujeta; saj vidimo, da mašnik pogosto petje samo nadenja, kor pa nadaljuje in mašnik mora med tem čakati, da kor petje dokonča.

Ljudem seveda ni zameriti, če se niti za mašnikovo, niti za zborovo petje ne brigajo, saj niso poučeni, saj ne vedo kaj početi, kaj misliti. Zato je pa treba za to poskrbeti, da naše verno, za vse dobro tako sprejemljivo ljudstvo začne čedalje bolj s Cerkvijo živeti, iz bogate, neizčrpne zakladnice svete liturgije kar moč dobička za dušno življenje dobivati; ne smemo se opirati na nevednost in nedostatke, saj geslo sv. Cerkve ni, da bi po razvadah in napakah svoje ravnanje uravnavali, ampak Cerkev hoče vedno napake in razvade odpravljati in liturgijo in tisto življensko zvezo ljudstva z liturgijo v vsi svoji čistosti zopet upostaviti: odtod želja in takorekoč zapoved sv. očeta po sodelovanju ljudstva pri slovesni službi božji.⁵

V Rimu je prišel pred nekaj leti v cerkev

⁵ V Rimu sem imel parkrat priliko slišati sv. očeta na dolgo o teh stvarih govoriti. Vedno je bila misel njegovega govora: ljudstvo naj se zopet pridobi in pouči, da bo moglo zlasti pri slovesni službi božji (koral) pojoč sodelovati, najprej naj se začne morebiti z odgovori, počasi pa še z drugimi mašnimi spevi. Pri neslovesni službi božji pa naj prepeva pesmi v domačem jeziku, ki pa morajo biti modro odbrane, polne cerkvenega duha, polne svete resnobe, nič posvetnega, lahkoživega — recimo — okroglega naj ne bo v njih, tudi z umetniškega stališča naj bodo take, da se jim nič ne more oporekati. Sv. oče sam je kot župnik učil svoje župljane cerkvenega petja, zakaj on sam je glasbeno izobražen in jako dober pevec; še sedaj ima lep, polnodoneč bariton. In kasneje je kot kanonik in še celo kot škof poučeval svoje bogoslovce v koralnem petju. V njegovi škofiji se je sodelovanje ljudstva zelo razširilo. Odpravil je s krepko roko starejšo slabo, sladkobno, glediško, okroglo glasbo in vpeljal v svoji nadškofiji resno, sveto in cerkve dostojno. Očitano se mu je, češ, da je glasba, kakršno on hoče, »nemška« glasba, da »ni treba« — kakor se je govorilo — »vsega po nemškem vzorcu«. (Seveda se je gospodom, ki so nekaj pesmi navedli kot vzorec slovenskih ljudskih cerkvenih pesmi, mala nesreča pripetila, da je med njimi lepo število pesmi, ki se o njih vé, da jih je zložil nemški skladatelj.) Sv. oče je tudi to drditev odločno zavrnil v pastirskem listu, ki ga je pisal duhovščini svojega patrijarhata. V njem med drugim ostro obsoja slog, ki ima vir v gledališki glasbi, »čigar napev« — pravi — »dasi po obliki ušesu jako prijeten, je vendar presladko-

sv. Petra protestant. Pela se je ravno koralna: »Stabat Mater dolorosa« — »Žalostna je Mati stala«. Še besed mož ni razumel, pa ga je vendar ta slovesnoresni koralni napev sam tako ganil, da je ves zamišljen odšel in se spreobrnil. — Znano je, kako je velikega cerkvenega učenika koralno petje krščanske občine nagibalo h kesanju in pokori. Sam piše, kako so ga ti sveti resnobni napevi pretresli, kako mu je ob teh pesmih globoko obžalovanje grešnega življenja prevzelo srce in kako so mu solze kesanja zalivale oči in kako mu je to petje mir in sveto tolažbo vlivalo v srce. — Pa tudi še iz naših dni imamo več zgledov, kako je ravno koralno petje v prvi vrsti pripomoglo, da so se spreobrnilo slavni možje, imenitni pisatelji: n. pr. Huysman, Coppée i. dr.

Tako bo torej brez dvoma tudi pri nas vsa liturgija imela do src vernikov veliko moč, ne vsled teža, ker bodo posamezne besede umeli ali nanje pazili, teža niti pri molitvah, ki so z odpustki obdarovane, ni treba;

ben...« »Tudi dopadanje pokvarjenega okusa« — pravi — »se vzdiguje kot nasprotnik svete glasbe. Ne dá se namreč tajiti, da posvetne skladbe, ker so lahko umljive in zlasti z ritmične strani umevne, tembolj dopadajo, čem manj je poslušalec prav in dobro v glasbi izobražen. Zato pravijo, da ljudstvu ugaja... Toda tega še omenjati nečemo, da všečnost sama še nikdar ni bila dober sodnik v presojanju svetih stvari in da se ljudem v rečeh, ki niso dobre, ne sme odjenjati, marveč jih je treba vzgajati in poučevati; rečem le: da se beseda »ljudstvo« veliko preveč zlorablja, zakaj resnica je, da se ljudstvo veliko resnobnejše in pobožnejše kaže, kot se navadno misli; ugaja mu sveta glasba in nikakor ne opušča obiskovati cerkvá, v katerih se izvaja sveta glasba.« — Navaja zgled ob 800letnici cerkve sv. Marka v Benetkah, kjer se je izvajala samo resna glasba: Koral, Palestrina, in »ljudstvo« — pravi — »se je udeleževalo slovesnosti vseskozi navdušeno in pobožno«. — Na Dunaju se n. pr. najbolj resno in po najstrožjih cerkvenih predpisih goji pri dominikancih, pa ne boš pri slovesni službi božji nikjer našel toliko pobožnega ljudstva, ki bi se s tako vidno pobožnostjo slovesne službe božje udeleževalo. Je še marsikje lepa glasba, pa bolj glediškega, posvetnega značaja. Zato se pa ljudje tudi temu primerno obrašajo: ozirajo se, ko je skladbe konec, se pomenkujejo in odhajajo takoj, ko je petje končano. Konca maše jih veliko ne čaka. — V Pragi ni nobena cerkev tako nabito polna kot cerkev benediktincev v Emavsu in vendar se tu poje edino le koral, ki s čudovito močjo na srca vpliva.

pri rožnem vencu zadostuje pri najstrožjih zahtevah splošna pazljivost, premišljevanje dotične skrivnosti; ampak prvič vsled ponižne, vdane pokorščine do določil sv. Cerkve, saj ponižna pokorščina je prva in vselej največ blagoslova prinese; drugič vsled splošnega umevanja liturgičnega dejanja in ž njim zvezane besede; tretjič vsled tega, ker liturgija sama po sebi njim, ki so v milosti božji in se trudijo po svoji moči se udeleževati, ki se je z otroškim srcem oklenejo in ž njo tesno združeni živeti hočejo, vse milosti in dobrote deli, ki nam jih Kristus in ž njim sv. Cerkev po liturgiji podeliti namerava.

Zato je popolnoma napačno reči: Ljudje nimajo nič od latinskega petja, zakaj če pogledamo slovesno službo dobro poučeni z očmi Cerkve, moramo tako trditev odločno zavreči in reči: vse imajo, prav vse dušne koristi in dobrote, ki jih je Cerkev s temi bogoslužnimi dejanji združila, če se po svojih močeh hočejo udeleževati. Seveda, če jim kdo pravi: »nič nimate od vsega skupaj,« mesto da bi jih poučil, jih utegne res do tega pripraviti, da se bodo le z nevoljo slovesne službe božje udeleževali in bodo tako res odšli brez vseh milosti in duhovnih dobrot, brez duhovnega veselja in potrjevanja, ki ga Jezus zlasti po slovesni službi božji vernikom deli.

Učinek liturgije — in zlasti slovesne — ni toliko odvisen od razuma, od popolnega umevanja vsake besede, ampak več od volje, od srca, od tega, kako liturgijo sprejemamo. Nekaj umevanja je vsekako tudi potrebno, da se more volja pod nje vplivom nagibati — in želeti je čim večje razumevanje, zakaj čim večje je spoznanje, tem večja, tem bolj živa udeležba je mogoča in tem večji duhovni

učinki. Zato pa sv. Cerkev dušnim pastirjem predpisuje, naj tudi na liturgično pašo svoje ovčice vodijo, saj iz liturgije posredno ali neposredno izhajajo prav vse milosti, vsa svetost Cerkve in posameznih vernikov. In čim bolj se bo ljudstvo po želji sv. Cerkve liturgije tudi s petjem dejansko udeleževalo, tem več sadov bo prejelo.

Prav tako pa sv. oče tudi želi, da se ljudstvo neslovesne službe božje udeležuje počej pesmi v domačem jeziku. To je sveti oče posebej zapovedal v odloku za cerkveno glasbo v mestu Rimu. Ta odlok je izdal ž kardinal Respighi na zapoved sv. očeta. Tam pravi, naj se ljudstvo pritegne, da bo v cerkvi sodelovalo s petjem pri slovesni maši, psalmih, himnah in pesmih v domačem jeziku. Tam stoji tudi jako važna določba, ki govori o pesmih, oziroma glasbi pri izvenliturgičnih pobožnostih (kakor so n. pr. naše šmarnice, pete litanije itd.) in takole pravi: Popolnoma krivo je ločiti med pobožnostmi, ki niso strogo liturgične in izvenliturgične, kakor da bi bilo dovoljeno pri takih božjeslužnih opravilih take skladbe izvajati, ki za strogo liturgična opravila niso primerne, ki so za taka opravila prepovedane ali bi se vsled svojega značaja prepovedati morale. Nasprotno se zahteva za vsako skladbo (pesem) ki naj se na svetem kraju in pri kateremkoli opravilu poje, oziroma izvaja, da je v častitljivem in resnem slogu zložena.⁶

Na tej podlagi nam bo sedaj dosti lahko mogoče določiti, kako naj bo naše cerkveno ljudsko petje.

nobiltà e serietà di stile.

Stebri krščanske omike.

Mogočen steber krščanske omike v narodu je redno in pobožno posvečevanje nedelj in zapovedanih praznikov. Ako je ta reč v pravem redu, se dajo okrog tega središča tudi druge zadeve lepo uravnati; brez tega pa ne bo blagonosna nobena reč. Blagoslov božji, sreča ljudi in veljava celega naroda je navezana v prvi vrsti na pošteno posvečevanje praznikov; na zanemarjanje teh dolžnosti pa lega prokletstvo, nesreča in pogin. To je Bog obljubil ali zažugal; to nam zgodovina potrjuje. Za nas Slovence ni postavil Bog nobene izjeme. »Bogoljub« je razložil te dolžnosti nadrobno in natanko, tako da se vsakdo lahko po tem ravna.

Napravili smo tudi med tem resno izpraševanje vesti sami pri sebi najprej in potem smo se ogledali po vasi, fari in deželi, ter našli smo — v svojo sramoto moramo priznati — mnogo oskrunjevalcev nedelj in praznikov. Po nekaterih mestih polovica ali še več kristjanov ne hodi v cerkev k sv. maši, ali drugače ne posvečuje praznikov; na kmetih je sicer v tem oziru nekoliko bolje, vendar se tudi med našim kmečkim ljudstvom najde mnogo odraslih kristjanov, ki brez zadostnega vzroka opuščajo sv. mašo ob nedeljah in praznikih. Marsikateri duhovni pastir bi žalostno zatarnal, ko bi videl in vedel, koliko njegovih ljudi opušča lahkomišljeno

sv. mašo. Z lece doli se ne pozna tako, koliko jih manjka, ako pa poprašamo poštenega moža iz te in one vasi, kako hodijo njegovi sosedge k službi božji, bomo slišali prav žalostne reči.

Počakati smo hoteli, kaj poreče katoliški shod o teh rečeh? Katoliški shod je z vso odločnostjo naglašal potrebo in dolžnost, da vsakdo svojo vero tudi brez strahu in brez omahovanja pokaže v dejanju, v življenju. Proč z vsako mlačnostjo, proč s polovičarstvom. Ali cel kristjan, ali nič, to veljaj dandanes!

Zganimo se torej in začnimo odločno in srčno boj zoper to hudobijo in gnjusobo med nami! Popravimo napake, kjer jih najdemo! Vsak naj stori trden sklep sam zase, da hoče službo božjo opravljati z vso vnemo, redno in pobožno. Ako smo sami sebe spravili v pravi red, potem se obrnimo do svojih domačih. Skrbno pazimo na vsakega poedinca, če izpolnjuje redno to svojo dolžnost. Ako zapazimo zanikrnost, ne odnehajmo, dokler je ne odpravimo. Tako naj store starši, tako gospodarji in gospodinje pri svojih ljudeh. Enako naj ravnajo načelniki in odbori vseh naprav, podjetij, hranilnic, tiskarn in tovarn, ki so v rokah krščanskih strank in društev.

Marsikje se premalo pazi na to, tuintam celo nič. Kolika odgovornost!

Ko bomo napravili red doma, pri svojih uslužbencih, potem se obrnimo tudi k drugim, k sosedom, tovarišem; opozarjamo jih na te rane in napake, bodrimo jih, da se lotijo tega dela; pomagajmo jim z dobrim svetom in z dejanji.

To je naša dolžnost, dolžnost krščanske ljubezni v bratovskem svarjenju. Nikar se ne izgovarjamo s tem, da sami v redu opravljamo službo božjo, za druge ljudi pa se ni nam treba brigati, kaj delajo. Ne, ni tako. To je naša skupna zadeva, za katero smo vsi in vsak posebej odgovorni. Ako se ne poboljšamo, bo prišla kazen nad nas vse, ker smo sokrivi pri tej hudobiji. Bog ne bo nič izbiral, udaril bo po vseh. Zažugal je ostro, da bo odvzeto kraljestvo božje ljudstvu, ki ne prinaša sadu dobrih del. Ali niso že zreli za to strašno kazen vsi tisti, ki zanemarjajo službo božjo, sv. zakramente, ki zaničujejo sv. cerkev in duhovščino? Ali ni takih ljudi mnogo med nami? Glavni steber krščanske omike je redno in pobožno posvečevanje nedelj in praznikov; pa ta steber je med nami močno okrušen in razpokan; popravite ga začasa, da se ne podere zgradba krščanske omike!

Letno poročilo Družbe vednega rožnega venca.

Duša vsaki družbi so shodi. Kolikor več shodov, toliko živahnejša je družba, kolikor manj, toliko bolj zaspala ali celo mrtva je družba. Pri naši družbi ni mogoče napraviti kakih shodov, ker so udje razkropljeni po raznih krajih. Povedati si imamo mnogo. Zato prosimo sl. uredništvo, da nam pusti mal prostorček vsaj enkrat v letu za naš duhovni sestanek.

Težko je že držati skupaj majhno družbo, ki jo ima človek vedno pred seboj, koliko težje večjo in na različnih krajih. Že pri ustanovitvi te družbe se je po pravici pomišljevalo, ali bo mogoče tako družbo obdržati delavno. Ker se moli samo eno uro v letu ali v mescu, se to kaj lahko pozabi; potem se udje vedno menjavajo: eni odstopijo, drugi se selijo, tretji umirajo, dobiti se mora mesto starega nov ud, da nastopi svojo službo o pravem času. Tu je vse ležeče na voditelju venca, da opozori svoje ude, kdaj da molijo, da dobi nove ude, ako so kateri odpadli. Zato ste posebno vi prošeni, da storite svojo dolžnost.

Kjer je v župniji vpeljana dominikanska bratovščina, tam imajo lahko doma svoje vrhovno vodstvo in ni treba poročati na glavno vodstvo

raznih sprememb. Kjer pa tega ni, se pa prosi, da naznanijo spremembe v vencu vsaj enkrat v letu. To lahko storijo voditelji za vsak slučaj posebej ali še bolje kar skupno za vse vence v tistem kraju. Odstriže se listič, stran 9. in 10., napiše se nov ud in temu se potem pošlje nova knjižica, ki velja 10 vin. Tiskati se je dalo 10.000 knjižic, nekaj jih je še na razpolago; ako bo kazalo, se preskrbi nov natis. Priporoča se, da se bere za vsak venec vsako leto sv. maša. Najbolje doma, da se morejo udje udeležiti sv. maše. Popolni odpustek dobijo udje, ako na dan molitve prejmejo sv. zakramente.

Pristopilo je še nekaj novih vencev, tako da molita nekatere dneve po dva venca. Od 28. do 31. decembra so še prosti dnevi. Ker je zimski čas, ko je manj dela, bo mnogim lahko te dneve prevzeti. Kdor želi, naj se oglasi. Želeti je, da bi vsi udje te družbe pristopili v dominikansko bratovščino sv. rožnega venca, pri kateri se molijo vsak teden vsi trije deli. Vplivajo naj še na druge, da to storijo. Namen naše družbe pa je, da bi udje skrbeli, da se kraljica sv. rož. venca časti vsako uro ponoči in podnevi skozi celo leto. Kar ne morejo storiti posamezni, to lahko storijo

vsi skupaj. Morda je to mnogim težko, radi bi vse popustili, pa nikar, pogum velja! Kar smo začeli, nadaljujmo, bodimo stanovitni do konca! »Blagor človeku, kateri me posluša in čuje pri

mojih vratih vsak dan in name streže pri podobnih mojih duril!« (Pregov. 8, 34.)

V Studenem pri Postojni, dne 11. novembra 1913.
Dom. Janež, župnik.

Pastirski list o izseljevanju.

Ta pastirski list je tolike važnosti, da ga tukaj ponatisnemo, čeprav ste ga večinoma v cerkvi slišali. Naj ga berejo tudi Štajerci in Korošci, ki ne spadajo pod »ilirsko« cerkveno pokrajino. Vsi naj bi si ga zataknili za ogledalo in ga večkrat v roke vzeli ter prebrali, posebno takrat, kadar mladi fantje in dekleta ali pa ravnokar poročeni možje — največkrat brez potrebe, iz gole lahkomiselnosti — tiščijo od doma.

Prečastiti duhovščini in vernikom ilirske cerkvene pokrajine pozdrav in blagoslov v Gospodu!

Zadeva o izseljevanju in preseljevanju avstrijskih narodov v druge dežele je dandanes zelo važna in nujna. Izseljevalno vprašanje je pri nas na dnevnem redu in se mora kmalu rešiti, ako nočeta država in cerkev trpeti velike gmotne in moralne škode. Ta zadeva je v Italiji in na Nemškem s postavbo za varstvo izseljencev in z zavarovanjem za starost povoljno rešena, in tudi naše avstrijsko ministrstvo je priredilo načrt postave v varstvo izseljencev, ki ga je te dni predložilo državnemu zboru; tudi zavarovanje za starost je na dnevnem redu.

Odkar je v Nemčiji vsled starostnega zavarovanja izseljevanje prenehalo, so nemške prekmorske družbe vrgle svoje mreže v Avstrijo in Rusijo, da ne izgubijo velikanskega dobička, ki ga zaslužijo pri prevažanju izseljencev. Žalibog je naša avstro-ogrška država med vsemi evropskimi državami v tem oziru v prvi vrsti. Lansko leto se je izselilo okoli 600.000 avstrijskih in ogrskih državljanov v bližnje evropske dežele ali pa čez morje v Ameriko, Afriko in Avstralijo, t. j. 2'46 odstotkov vsega prebivalstva. Letos pa izseljevanje v Ameriko še bolj narašča. Samo v Ameriko se je v prvih šestih mesecih t. l. iz Avstro-Ogrske izselilo 110.713 državljanov, medtem ko se jih je lani v istem času izselilo le 75.527. Samo v goriški nadškofiji se preseli na leto okoli 2700 ljudi. Kar se tiče ljubljanske škofije, se izseli na leto od 4000 do 5000 ljudi; letos pa je od aprila do avgusta samo v Ljubljani kupilo liste za Ameriko okoli 5800 vernikov.

To izseljevanje in preseljevanje prebi-

valcev ni nič novega v zgodovini. Že Noetovi potomci so se vsled babilonske zmešnjave razcepili in raztresli na vse dele sveta. Različna ljudstva, ki so vsled greha nastala, je Kristusova vera in ljubezen zopet združila v eno krščansko ljudstvo. Tudi izraelski očaki Abraham, Izak in Jakob so celo življenje potovali, iskajoč v rodovitnem Egiptu kruha in omike. Od 4. do 7. stoletja po Kristusu se je godilo takoimenovano preseljevanje narodov od vzhoda na zapad. Neomikani, čili narodi so po božji previdnosti poklicani vdrlji v rimsko trhlo državo ter jo opustošili. Ali ravno ta divja ljudstva so poleg nepopisnega zla prinesla zapadni Evropi tudi to dobroto, da so skvarjeno rimsko državo s svojo krvjo prenovila in zboljšala. Na razvalinah ogromnega rimskega cesarstva so se ustanovile nove države, katere je katoliška Cerkev s svojim duhom in omiko preustrojila.

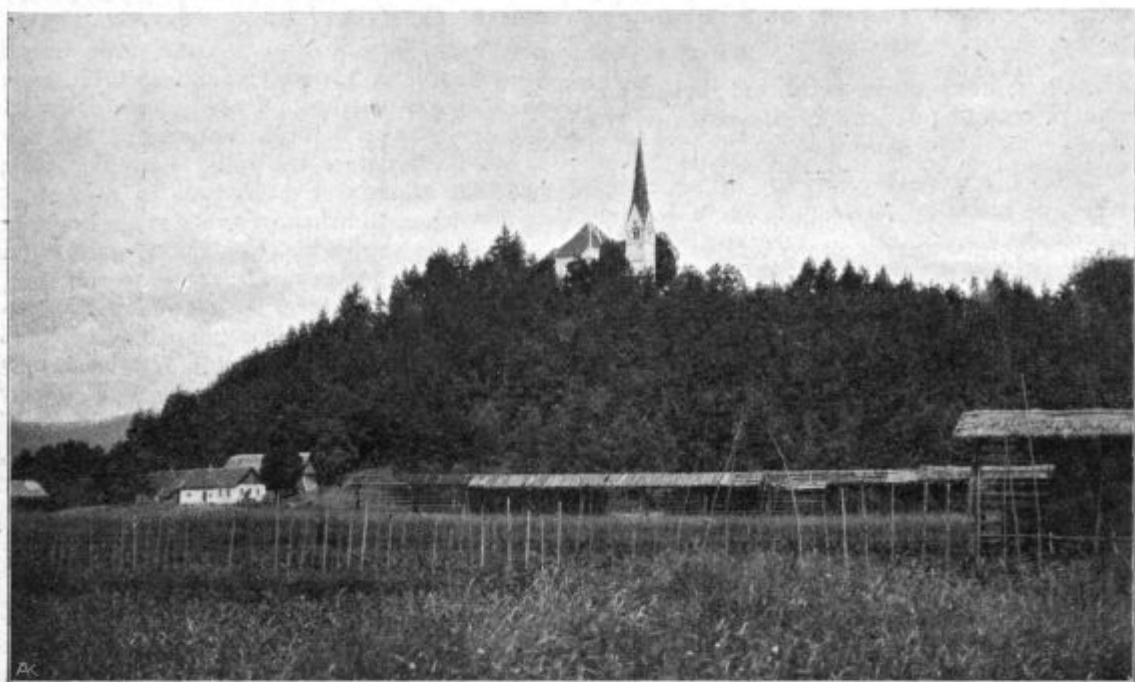
V začetku 11. stoletja je nenavadno gibanje šinilo v krščanske narode. »Pojdimo v sveto deželo, otmimo nevernikom grob Kristusov!« — to je bil bojni klic, katerega je bil zagnal med krščansko ljudstvo puščavnik Peter Amienski. Sam papež Urban II. se je postavil na čelo temu navdušenemu gibanju. In valile so se skozi dve stoletji nepretržne vrste križarjev proti Carigradu, skozi Malo Azijo ali naravnost po morju v sv. deželo. Angleži, Francozi, Nemci, Italijani, Čehi, Poljaki in Ogrji so tekmovali, da bi osvobodili sv. deželo in v njej ustanovili krščansko kraljestvo. Akoravno te križarske vojske niso dosegle popolnoma svojega namena, so vendarle v marsičem koristile krščanskim narodom. Spoznali so ob tej priložnosti tuje kraje, ljudstva in njih šege, našli so nove poti zapadni trgovini; narodi so se združili in navdušili za verske ideale; ustanovili so se viteški redi, povzdignil se je srednji stan, posebno kmetijski itd. — Torej ima, preseljevanje tudi svoje dobre strani.

Da, še več! Izseljevanje zahteva sama narava, zato bi bilo nespametno ga popolnoma zabraniti in zatreti. Kadar v kakem kraju pomanjkuje živil zaradi slabe letine, je naravno, da jih iščejo ljudje drugod, celo v daljnih krajih. Nasprotno prihajajo k nam trgovci z daljnih krajev — saj so dandanes

vsled železnic, parobrodov in avtomobilov daljave izginile — ter nam prodajajo sadeže njih zemlje in njih rok. Ljudje so se vedno selili in se tako seznanili drug z drugim; vsled tega se je vedno bolj razvila omika, je cvetela trgovina in so se zboljšale gospodarske razmere. Tudi v naših krajih in slabih časih je dovolj vzrokov in prilik za izseljevanje. Kadar se starejši sin oženi in se mu družina množi, njegovi bratje in sestre nimajo več prostora ne obstanka v rojstni hiši ter gredo po svetu s trebuhom za kruhom. Ako oče razdeli premoženje na enake dele med svoje sinove, in se ta delitev pri njih potomcih ponavlja, je naravno, da deleži ostanejo vedno manjši in se na njih ne da več živeti. Zato

brez vzroka tužno, zadevajo, žal, le prepogosto slabe letine. Zato so po nekaterih krajih ljudje primorani, iskati si kruha na tujem. Ti siromaki, ki so prej komaj živeli, si v tujini s pridnimi rokami zaslužijo lepe denarce, da lahko plačajo svoje stare dolgove, zgradijo ali popravijo hišo. Marsikateri izseljenec si je, povrnivši se v domovino, s prihranjenimi dolarji kupil svet, katerega je prej gospodu obdeloval. K tem gmotnim koristim dodaj še znanje sveta, samozavest, olika, katere marsikateri pameten izseljenec prinese domov. Ali, žalibog, tem gmotnim pridobitvam se ne dajo primerjati mnoge telesne in dušne nevarnosti in škode, ki pretijo izseljencem.

Sveta dolžnost nam je, da tu najprej opo-

Božjepotna cerkev Matere božje

hajdi v svet! Po nekaterih manj rodovitnih krajih naše domovine silijo ljudi k izseljevanju uboštvo, pičli zaslužki in slabe letine, sploh neznosne socialne in gospodarske razmere. Na Goriškem so nekateri koloni nezadovoljni, ker se jim zdi, da so od svojih gospodov preveč odvisni in zatirani vsled trdih najemnih pogodb ter se izseljujejo v Ameriko. V Dalmaciji in drugje je trtna uš uničila dober del vinogradov, glavi vir njih blagostanja, tako da morajo iskati ljudje drugod zaslužka in živeža. Slični razlogi tirajo iz domovine tudi Slovence po Kranjskem in drugod. Kamenito Istro, katero ne imenujejo

zorimo svoje vernike na nevarnosti in žalostne nasledke, ki grozijo izseljencem v **v e r s k o - n r a v n e m** oziru. Katoliška vera je korenina in temelj človeške pravičnosti, podlaga časne in večne sreče, največje bogastvo in največji zaklad. Dokler je mlad človek doma v krogu svojih, pod nadzorstvom dobrih staršev in duhovnega pastirja, obiskuje rad domačo cerkev ter izpolnjuje krščanske dolžnosti. Ko pa se preseli v tuje kraje, postane samsvoj, neodvisen, brez vodstva in podvržen vplivu novih razmer, ki ga obdajajo. Že pri odhodu iz domovine in pri dohodu v tujino prežijo nanj brezvestni

agentje, da ga vlove v svoje mreže. V tujini sliši nove nazore in krive nauke, vidi slabe zglede, vidi, da se vse klanja zlatemu Bogu — dolarju, nudijo se mu razne prilike k razuzdanemu življenju. Začetakoma še moli in se slabemu zoperstavlja, ali ker nima priložnosti, obiskovati cerkve in prejemati sv. zakramentov, ga moč slabega zgleada in slabo poželenje prevladata, da pade in se pogreza v greh vedno niže. Ko je enkrat pokvarjen, mu mrzi cerkev, in liberalci, radikalci ali socialisti ga kmalu speljejo v svoj tabor. »Največja nesreča,« tako piše neki frančiškan iz Brooklyna, »največja nesreča za naše ljudi je, ako pridejo v naselbine, kjer ni slovenskega duhovnika, ali gredo v gozde, ali na farme,

take naselbine, kar zjokati se je nad njimi. Ko je neki naš misijonar o Velikinoči prvič prišel domov iz takih naselbin, je vzkliknil: »Sram me je bilo, da sem Slovenec! Toliko podivjanosti, nemoralnosti, pijačevanja, kakor v teh naselbinah, nisem še videl.«

Silno veliko škoduje našim ljudem razvada, ki so jo prinesli s seboj iz domovine, namreč *h o d i t i v n e d e l j o v g o s t i l n e*. Anglež in Amerikanec porabita nedeljo, da se dobro prespita, gresta v cerkev, popoldne pa čitata na hodniku pred hišo velike nedeljske izdaje listov. Slovencu je pa nedelja dan, da gre obligatno v gostilno.

Če slovenski misijonar svari gozdarje, naj ne gredo v naselbine in gozde, dobi za

na Homcu pri Kamniku.

kjer ni katoliških cerkvâ. In če so morda v teh krajih katoliške cerkve, se naši ljudje ne zmenijo zanje. Slovaki in Poljaki, ki so se izselili v Ameriko, vprašajo najprej, kje je katoliška cerkev, in gredo tja, četudi besede ne razumejo. Ako jih je količkaj več, prosili bodo dotičnega katoliškega župnika, da jim preskrbi za Velikonoč spovednika. Slovenec se za to malo zmeni. Ako so njegovi predniki ustanovili kako slovensko katoliško društvo in so v njem kaki dobri možje, se še nekaj skrbi za opravljanje verskih dolžnosti, drugače pa se slovenski naseljenec malo briga za vero in cerkev. Silno žalostno je videti

odgovor: »Saj nisem prišel sem molit, temveč delat in kaj zaslužiti!« To je res žalostno, da velja denar več ko duša in dar sv. vere.

Druško zlo za naseljence je *s k u p n o s t a n o v a n j e*, ki se imenuje »boarding-house«, t. j. hiša, kjer ima en mož s svojo ženo več moških na stanovanju in hrani. Gospodar hoče, da tudi njegova žena kaj zasluži. Zato vzame mož večje stanovanje in kakih 10 do 15 fantov in mož na »board«, katerim preskrbuje žena hrano in perilo proti primerni odškodnini. To skupno stanovanje je v nravnem oziru zelo nevarno, posebno oženjenim. Koliko prokletstva in celo

pobojev so rodili ti »boarding-housi«, se ne da popisati.

Tudi ameriška prostitucija okužuje tisoče naših mladeničev in jih peha v nemoralnost in po njej v brezverstvo.

Na nekaterih krajih Goriškega in sosednjega Kranjskega se je vdomačila razvada, da gredo mlade matere v Egipt kot dojlje, dekleta pa kot služkinje, pestunje, sobarice. Skušnja uči, da se ene in druge večkrat pokvarijo, dišje žive ali celo zaradi ženitve od katoliške vere odpadejo. Že parkrat se je zgodilo, da je katoliška Slovenka postala mohamedanka.

Tudi na Vestfalskem je, kakor pripovedujejo naši misijonarji, med slovenskimi delavci zavladala verska mlačnost in brezbržnost, tako da se jih mnogo odtuji katoliški cerkvi in slovenski narodnosti.

Silno veliko izseljencev pokvari s l a b o č a s o p i s j e. Izmed 12 slovenskih listov, ki izhajajo v Ameriki, sta samo dva katoliška: »Amerikanski Slovenec« in »Ave Maria«. Drugi so pa vsi ali odločno rdeči ali pa rdeče pobarvani. Njih vpliv je pogubonosni; zato bo treba resno ukreniti, da se vpliv teh listov omeji.

Versko mlačnost pospešujejo tudi n e k a t o l i š k e š o l e v Ameriki, v katere pošiljajo Slovenci svojo deco, ako nimajo svojih šol, — in naposled m e š a n i z a k o n i. Katoliška cerkev je vsled teh žalostnih razmer samo v Zedinjenih državah Severne Amerike izgubila doslej več kot 12 milijonov svojih udov. Ali ni to strašna izguba in nesreča za katoliško cerkev in dotične odpadnike? — Želeti bi bilo, da bi katoliški izseljenci prenovili Ameriko v versko - nravnem pogledu ter pomnožili vrste tamkajšnjih dobrih katoličanov. Skušnja uči, da skvarjeni in mlačni katoličani, lahkoživci, koristolovci, klateži, ki se nahajajo med izseljenci, ne samo niso kos tej visoki nalogi, ampak delovanje katoliške cerkve celo zavirajo.

Nič manj pogubonosno je prekmorsko izseljevanje v g o s p o d a r s k e m o z i r u. Zgubo, veliko škodo trpi naša domovina s tem, da ji izseljenci odtegnejo svoje telesne in dušne moči. Država vrh tega izgubi toliko mladih vojakov. Vojaške oblasti so dognale, da je neka angleška družba v zadnjih desetih mesecih nič manj kakor 112.000 vojaščini podvrženih mladeničev in mož prepeljala v Kanado.

Delo je kapital, in ves ta kapital delavnih moči se vsled izseljevanja odtegne naši državi v korist druge države. Dlan in um naših državljanov pospešujeta razvoj obrtnije in

poljedelstva v tujih državah, medtem ko pri nas oboje peša.

Naši ljudje mislijo, da leži v Ameriki toliko zlata in srebra na cesti, da ga kar v prgišče zajemaš in naenkrat obogatiš. Ali svetle ameriške dolarje je treba ravno tako kakor pri nas trdo zaslužiti. Ko bi kateri tako pridno doma delali kakor na tujem, bi še prej obogateli. Če pa kdo ne zna v Ameriki varčevati, kakor Italijani, ki pošiljajo ali prinašajo vsako leto milijone domov, ter ves zaslužek v nedeljo in soboto skoz grlo požene, mu ne pomaga nobena še tako dobra služba in plača.

Res je, da v Ameriki nekateri zaslužijo v 14 dneh toliko denarja, kolikor ga doma niso imeli celo leto. Ali kaj pomaga, ker se taki ne znajo brzdati ne v pijači, ne v obleki, kar se rado dogaja pri ženskem spolu. Tudi se gojijo velike potrate pri raznih veselicah. V takozvanih kempah (camp), t. j. v leseni baraki sredi gozda, kjer prebiva kakih 40 do 100 gozdarjev pod vodstvom gospodarja in njegove žene, se marsikateri gozdar tako zadolži, da mu ne ostane vinar od vsega zaslužka. Gospodar kempa (boss) ima namreč malo gostilno v kempu, kjer prodaja pivo, žganje, vino, kar kdo hoče. To je pa vir zlega. Ob koncu meseca nekateri ne dobi od svoje plače ne samo nič, temveč mu gospodar zapíše še nekaj dolarjev dolga.

Veliko izseljencev se pri delu ponesreči. Ker ni v Ameriki postavnega zavarovanja za delavce, se vrnejo ti siromaki v svojo domovino in jih mora občina rediti.

Kar se tiče z d r a v s t v e n e g a stališča, je samoobsebi umevno, da so skupna, prenapolnjena stanovanja v boardih in kempah zelo škodljiva. Tudi stanovanja po mestih, ki nimajo ne luči ne zraka, so veliko zlo, posebno za žene in otroke. V vseh večjih mestih Amerike cvete industrija in obrt. Po tvornicah rabijo velike stroje, katere vodijo tisoči človeških rok. Ker so pa naši izseljenci večinoma poljedelci in torej neveščji strojnemu delu, zato morajo dela iskati v farmah, gozdih in rudokopih. Da je pa tako delo pod zemljo in tudi po gozdih telesu škodljivo, je naravno. Večkrat opažamo, da se vračajo v domovino izseljenci ubiti na duši in telesu, hromi ali na udih poškodovani, smrtno blede, nekateri celo topi in zmešane pameti.

H koncu nam je treba kazati tudi na slabe posledice izseljevanja v n a r o d n e m o z i r u. Žalostno dejstvo je, da izseljenci, ki nimajo narodnih šol in narodnih duhovnikov, v tretjem ali četrtem rodu, ako že ne prej, izgubijo svojo narodnost s tem, da se poangležijo ali ponemčijo. In ravno Slovencem in

Hrvatom primanjkuje v tujini narodnih šol, cerkvâ, zavodov in dobrih narodnih duhovnikov. Slovenci imajo le v sedmih naselbinah svoje župnijske šole, v drugih zahaja deca v javne. Kdor stopi na ameriška tla, postane hitro navdušen Amerikanec z dušo in telesom. Ta vrtinec zgrabi tudi mnogo naših rojakov. Še prej kakor v Ameriki se ponemčijo naši ljudje na Nemškem, ako se stalno tam naselijo. — K značaju kakega naroda pa ne spadata samo vera in jezik, ampak tudi narodno mišljenje, samozavest, narodni običaji in šeje, narodne noše itd. Žalibog se pri nekaterih slovenskih izseljencih vse to izgubi v širnem amerškem morju.

Zadnja, a nič manj globoka in nevarna rana, ki vsled izseljevanja razjeda kosti in mozeg našega naroda, je izseljevanje zakonskih mož ali žen brez družine. Ta razvada dela ne samo stotine posameznikov, ampak cele družine nesrečne. To je v s o c i a l n e m oziru največje zlo za naše ljudstvo in najbolj črna stran izseljeništa. Mož odide sam v Ameriko, kakor si misli, za dve ali tri leta, da bi si hitro kaj zaslužil in kakor hitro vrnil domov. Da bi ložje izhajal, zapusti ženo in otroke doma. Nasprotno zapusti mlada žena družino in gre za nekaj let služiti v Egipt. To zadnje se dogaja posebno v goriški okolici. Ako mož zapusti družino, je ta brez glave, bi rekel obglavljena. Če pa žena zapusti družino, manjka ji duša. Naravno je torej, da se vsled tega družinsko življenje zrahlja, in če te nenaravne razmere dolgo trajajo, naravnost uniči. Otroci postanejo brez očetovega nadzorstva poredni in razuzdani. Dobra mati nima dovolj moči in razumnosti, da bi krotila neposlušne in svojeglavne otroke. V hiši zavlada nered, prepir, zapravljanje in premoženje, ki je brez pravega gospodarja, gre pod zlo. Ne samo za vzgojo in prihodnjo srečo otrok so take razmere škodljive, tudi za zakonske same so strašna nevarnost. V Ameriki je pijače več kakor pri nas in pije se veliko. Vsak večer, ko pride mož z dela, si ga privoščijo dobro mero. Vsled tega se mu poželjivost še bolj vnema. Tudi so mnoge slabe priložnosti in dosti zapeljevanja. V Ameriki pridejo namreč skupaj vsi mogoči elementi, ki drug drugega zapeljujejo. V nesrečo so mnogim tudi žalostne razmere po skupnih stanovanjih. Ali vse te grešne priložnosti bi pameten, pobožen kristjan s pomočjo milosti božje premagal, ako bi imel blizu duhovnika in cerkev. Žalibog živi mnogo naših rojakov po gozdovih in naselbinah, kjer leta in leta ne čujejo božje besede, ne hodijo k sv. maši in ne prejemajo svetih zakramentov. Beró slabe liste, poslušajo grdo govor-

jenje dan na dan. Molijo malo ali nič. Ali je potem čudno, da začne po malem omahovati tudi najstanovitnejši mož, ali je čudno, ako naposled pade? Tako pade enkrat, pade drugič, in kamen se začne valiti navzdol. Ako pri teh padcih omrzne ljubezen do žene, ljubezen do otročičev, ako si mož dobi celo drugo ženo in se necerkveno poroči, se lahko da razlagati. Če se tak siromak povrne v domovino, ne more več z jasnimi in ljubeznivimi pogledom zreti svoji ženi v obraz: zakonska ljubezen in zvestoba sta proč za vedno! Če pa žena zapusti moža in otroke, da ide služiti na tuje, je še slabše. Njen mož ostane brez družice, brez podpore in oskrbe, otroci pa brez matere in krščanske vzgoje. Ker ne najde mož doma primerne družbe, ne postrežbe, začne zahajati v krčmo. Ta postane njegov drugi dom, zdravje in življenje tam zapravlja, zakonska zvestoba pride v nevarnost, oba začneta živeti na svojo roko. Sicer izpočetka piše mož ženi, naj pride domov, ali ta mu pošlje, da ga potolaži, nekaj turških ali egiptčanskih lir, ki nimajo blagoslova božjega. Na to mož molči, saj je dobil toliko, da plača krčmarja. Ta slučaj se ponavlja parkrat, dokler drug drugega ne pozabita. Če se tudi mati čez veliko let vrne iz Egipta, vprašajo otroci očeta: »Kdo je ta gospa?«

Preljubi v Kristusu! To so vnebovpijoči grehi, grehi zoper naravne in božje postave, to je pogin našim družinam in občinam. A kaj naj rečemo o onih sinovih, ki brez potrebe samo iz radovednosti in svobodoljubja gredo na tuje čestokrat z denarjem svojih staršev? Ti se zaradi svoje neizkušenosti, domišljavosti in lahkomišljenosti še prej pokvarijo. Proč od dobrih staršev in duhovnikov, obdani od slabih sodrugov in zapeljivosti sveta postanejo kmalu naprednjaki ter prezirajo vsako oblast, očetovsko in duhovsko. Če kaj denarja privarčujejo, ga ne pošljejo svojim staršem, ampak drugim osebam ali svojim zaročnicam. Kako je mogoče, da bi Bog blagoslovil tako nehvaležne sinove? Kaj bo iz takih sinov, katerim so zmešale glave ameriške svobodomiselnosti ideje? Gorje, če pridejo ti polizobraženci, povrnivši se domov, do vlade v občini!

Ker torej pretijo tolike nevarnosti našim izseljencem v versko - nravnem, narodnem, gospodarskem, zdravstvenem in družinskem oziru, ker prekmorsko izseljevanje rodi toliko zla našemu narodu, je pač umestno, da mi kot nadpastirji vaših duš povzdignemo svoj glas in svarimo pred izseljevanjem, oziroma, če je izseljenje za koga res potrebno, damo potrebna navodila, da se ogne tolikim nevarnostim in nesrečam.

Najprej Vam zakličemo: Ostanite doma, ako vas ne žene sila v tujino! — »Povsod dobro, doma najbolje«, pravi pregovor. Ali ni vsakemu pri srcu ona hiša, kjer je ugledal luč sveta in je slišal prvo materino besedo? Ona cerkev, kjer je bil preroben v otroka božjega in vzgojen v sveti veri? Šola, kjer je dobil prvo izobrazbo? Oni kraj, kjer je preživel najlepša leta mladosti, kjer so njegovi starši, bratje in sestre, prijatelji in znanci? Ali nimamo nobenih dolžnosti do svoje domovine, ki nam je toliko dobrot izkazala? Zakaj ne posvetimo svojih duševnih in telesnih moči svoji domovini? Ali ni najslajša domača govorica, najlepša domača šega, najboljša domače verno ljudstvo? Ali res ne more dobiti priden in pameten človek dela in zaslužka v svoji ožji ali širši domovini, v naši lepi in bogati Avstriji? Čemu torej treba v tako daljne kraje čez morje, odkoder ni tako lahko povratka? — Posebno odsvetujemo izseljevati se v Ameriko. Vzroke za to smo že navedli. Vsak slovenski izseljenec naj si torej dvakrat premisli, preden se poda v tujino. Lahko miselno izseljevanje se bo na vsak način maščevalo.

Starši, ne dopuščajte, da Vam sinovi zapustijo domačo hišo, ako niso dobro poučeni v krščanskem nauku, izšolali se v šoli, dozoreli v može ter imajo dušna in gmotna sredstva za pot in bivanje v tujini. Ne pustite jih iti s trebuhom za kruhom brez pravega cilja, temveč prepričajte se, ali bodo dobili v tujini dela in zaslužka in ali pridejo v dobro družbo. V ta namen obrnite se do svojega dušnega pastirja.

Zakonski možje! Ne hodite sami brez svoje žene v Ameriko. Pojdita oba skup, ali pa nobeden! Ako gre mož sam, naj pošlje prvi denar, ki ga je zaslužil in mu preostaja, kot potnino za ženo in družino.

Žene! Storite vse, da mož ne odide sam v tujino, in skrbite, da greste za njim prej ko prej. — Izgovor, češ, da bo mož več zaslužil in prihranil, ako je sam, je ničeven in neresničen. Res je nasprotno. Mož več zapravi, ako je sam, in manj prihrani, kakor ako ima varčno ženo pri sebi. To potrjuje vsakdanja izkušnja. — Pa tudi če bi bilo res, da sam mož brez žene v tujini več zasluži, vprašam, kaj pomaža ves dobiček, ako mož postane nezvest, žena nezvesta, ako se družinska sreča uniči? Ali bi ne bilo poniževalno za naš narod, ako bi imeli za denar vse naprodaj, tudi najdražje svetinje, nadnaravne blaginje, ki se sploh ne dajo ceniti?

Slovenski delavci! Nikar ne

hodite v amerikanske naselbine, kjer ni slovenskega duhovnika. Zlasti v gozde ne hodite delat in stanovat, ker so tam razmere naravnost strašne in za vašo srečo in telo pogubosne.

Dragi izseljenci! Dokler niste stalno izven naše cerkvene pokrajine kje naseljeni, dokler še mislite vrniti se v domovino, ste še zmerom naše ovčice in spadate pod našo nadpastirsko oskrb. Razložili smo vam koristi in nevarnosti, s katerimi je združeno izseljevanje. Da vam bode bivanje in delovanje v tujini v dušno in telesno korist, v časno in večno srečo, ne pozabite na svoje krščanske dolžnosti. Bridko je zapustiti milo domovino, pretrgati tiste nežne vezi, ki vas vežejo na svoje prijatelje in znance. Trpljenje in nevarnosti vas čakajo med tujci, ki nimajo bratskega srca za vas. Ali sv. vera in spolnjevanje verskih dolžnosti vas bode tolažilo in vam lajšalo življenje v tujini. Varujte se greha! Spomnite se, da vas spremlja in gleda povsod božje oko in da vas brani vsemogočna desnica božja. Bog, vaš milostljivi in dobrotljivi oče, vas ne bo zapustil, ako ga boste častili, ljubili in njegove zapovedi spolnjevali. Zakaj »njegovo usmiljenje jim je od roda do roda, kateri se njega bojijo« (Luk. 1, 50). Ako boste krščansko živeli, bo Bog razlil svoj blagoslov na vaše delo in vašo družino. Pri tem izseljevanju poslužite se vedno družbe sv. Rafaela, oziroma kolodvorske in parobrodne straže, ki vam pojde vsestransko na roko!

Vsak izseljenec naj se, če le mogoče, preseli tja, kjer je slovenska župnija in se takoj pri svojem prihodu oglasi pri novem župniku, kateremu naj pokaže krstni izpisek o sebi in svojih ter spričevalo o zakonskem ali samskem stanu, da ga novi dušni pastir pouči o ameriških cerkvenih zapovedih.

Prečastiti dušni pastirji! Vaša in naša sveta dolžnost je skrbeti za izseljence, ki so podvrženi večjim nevarnostim in večji reveži kakor domači duhovnjani. Ako boste slišali, da hočejo vaši duhovnjani iti na tuje, bodisi začasno ali stalno, poizvedite, kdo so ti, koliko jih je, kakšen posel imajo, ali so sposobni za pot in delo v tujini, kam hočejo iti in kje se mislijo naseliti. Ako se na podlagi teh poizvedb prepričate, da dotičniki nimajo potrebnih lastnosti in sredstev za izseljevanje in da jim bo le v dušno in gmotno škodo, ali da nimajo potrebe izseliti se, odsvetujte in branite jim na vse moči zapustiti domači kraj. Če pa imajo resnične vzroke za izselitev in so po vašem mnenju za to sposobni, sporočite to hitro družbi sv. Rafaela, oziroma kolodvorski in parobrodni straži, da

jih pouči in s potrebnimi papirji oskrbi. Kolodvorska in parobrodna družba ima svoj sedež v Trstu, kamor se iz naših južnih krajev navadno izseljenci pripeljejo. K vsakemu parobrodu prideta dve ženski, ki imata za belorumeni pentlji podobo Matere božje. To so krščanske stražarice, katerim se pošteno dekile brez skrbi izroči. Zaupniki družbe sv. Rafaela bodo izseljence priporočili katoliškemu društvom in zavodom v tujini in jim tudi pri vkrcanju na ladjo s svetom in dejanjem pomagali. Ker se izseljeni zakonski moške večkrat izgovarjajo, da se njih žena noče preseliti s svojim možem v tujino, zato ker ji dušni pastir to brani, se vam iz gori navedenih vzrokov nalađa, da tega v prihodnje ne zabranjete, razen v prav izrednih slučajih.

Ako se bliža dan ločitve in odhoda, bo skrbni dušni pastir odhajajoče svoje ovčice še enkrat zbral, tolažil, k dobremu spodbujal in svaril pred nevarnostmi hudobnega sveta in — kar je najbolj potrebno — pokrepčal jih za daljno pot z zakramenti sv. pokore in Sv. Reš. Telesa. — Ako je število izseljencev večje, naj priredi zanje posebno službo božjo s primernim govorom.

Po odhodu izseljencev ne sme prenehati tozadevna očetovska skrb dušnega pastirja. Lepi opomini, dobri sklepi, poslovilne besede duhovnika in staršev ne smejo zamreti v hrupu in dirindaju novega sveta, da ne ostanejo brez uspeha. Zaraditega je treba, da ostane dušni pastir kolikor mogoče v stiku s svojimi ovčicami v tujini, da pozve o njih življenju, razmerah in potrebah in če je treba, zopet priporoči družbi sv. Rafaela, ki ima svoje zastopnike tudi v tujini.

Ako se izseljenci zopet povrnejo v svojo prejšnjo domačijo, bode dušni pastir skušal ozdraviti rane, katere jim je zadala tujina. Morda niso več prejšnji dobri kristjani in Slovenci, morda so s svojimi novimi nazori in slabim življenjem nevarni svojim domačinom. Tedaj bodete morali, prečastiti bratje, zopet skušati popraviti, kar je na njih skvarila tujina. Morda bo treba poskrbeti ponesrečenem tudi gmotne podpore.

Da pa ti naši nasveti in opomini ne ostanejo samo na papirju, odrejujemo in zaukazujemo kot vaši nadpastirji v Gospodu to-le:

1. Ker sta družba sv. Rafaela za izseljence in kolodvorska in parobrodna straža

po naših krajih še premalo znani — saj se jih izseljenci le malo poslužujejo — nalađamo dušnim pastirjem, da svoje duhovnjane nanno opozorijo v pridigi ali pri krščanskem nauku, pri govorih v katoliških društvih ali vsaj z oznanili, prilepljenimi na cerkvena vrata.

2. Ker uspešno delovanje imenovanih katoliških družb brez denarnih sredstev ni mogoče — saj imajo njuni zastopniki mnogo pisarij, poti, zamude časa, in celo revnim izseljencem pomagajo z denarjem — naj se v ta namen v vseh cerkvah, kjer je nastavljen dušni pastir, v nedeljo (ali praznik) po prečitanem tem pastirskem listu nabira miloščina ter odpošlje škofijskemu ordinariatu, ki bo nabrani denar med obe društvi primerno razdelil.

3. Ker v izseljeniških krajih, posebno v Ameriki manjka dobrih slovenskih duhovnikov in zaraditega izseljenci ne obiskujejo cerkve, želimo, da se za to oglasijo pri svojem škofu tisti, ki imajo za to poklic in sposobnost.

Bratje! tudi mi potujemo skozi solzno dolino proti nebeški domovini. Zato sklepamo ta pastirski list z besedami sv. Pavla do Hebrejcev XIII. 14, 17, 18, 20: »Saj nimamo tukaj obstoječega mesta, temveč iščemo prihodnjega... Bodite pokorni svojim predstojnikom in bodite jim podložni; zakaj oni čujejo kakor taki, kateri bodo za vaše duše odgovor dajali, da z veseljem to delajo in ne zdihovaje... Molite za nas... Bog naš miru, kateri je obudil od mrtvih Gospoda našega Jezusa Kristusa, velikega pastirja ovčic... naj vas stori pripravne k vsemu dobremu, da storite njegovo voljo, in naj stori v vas, kar je dopadljivo pred njim po Jezusu Kristusu, kateremu bodi čast vekomaj. Amen!«

Na dan sv. Rafaela, dne 24. oktobra 1913.

† **Francišek Borgia**, † **Anton Bonaventura**,
knezonadškof goriški. knezoškof ljubljanski.

† **Anton**, † **Andrej**,
škof krški. škof tržaški in koperski.

Trifon,
škof poreško-puljski.

V obrambo resnice.

Predgovor uredništva. Sledečo obrambo zoper liberalno hudobijo je čutil potrebo napisati duhovnik, ki ima veliko opraviti z ljudmi in torej dobro pozna ljudsko dušo, njene bolečine in njene potrebe. Nam se ni zdelo vredno pečati se s to bedasto-hudobno pisarijo, ker nobeden razsoden človek tega ne bo za resnico vzela, kar ti zlobni mazači tam pišejo. A ker so ljudje res tako prosti, da temu zmazilu menda verjamejo in so vsled tega silno zbegani, zato bodi natisnjena tukaj ta obramba, da bodo vedeli odgovoriti, ako jim liberalci kaj oponašajo laži, ki so v knjižuri nagromadene.

Iz vse te komedije se pa vidi, kako so ljudje silno lahkoverni. Najprej so verjeli sleparici in drli k njej v trumah, zdaj pa sleparju »Danu«, ki ga berejo v tisočih. Kamor veter potegne, tja jih zanese. — Drugič so pa tudi prav pregrešno radovedni. Iz samega »ferbca« so kupovali tudi ljudje, ki hočejo veljati za pobožne, to sleparijo, jo z velikim apetitom brali, potem pa — težko vest imeli. Iz ravno takega ferbca tudi kmečka dekleta in fantje v Ljubljani kupujejo najbolj grdi in najbolj nesramni list »Dan«, ga s smehom na ustnicah prebirajo, pri tem pa strup pijejo.

Obenem pa bodi tukaj v cerkvenem listu odkrito povedano tudi to, da bi se taka stvar ne bila smela trpeti in podpirati, dokler je ni dognala natančna preiskava. Cerkev z nadnaravnimi rečmi vse drugače počasi in previdno postopa. Kar je Katarina Emerih imela svoje rane in svoja razodetja, je že blizu sto let, pa — dasi je zelo verjetno, da so resnična — se Cerkev še do danes ni izrekla o njih. Pa tudi mora previdno ravnati, drugače bi ljudje zaradi takih sleparij zgubili vero še v to, kar je res nadnaravno in kar morajo verovati.

Zato je tudi »Bogoljub« z nadnaravnimi rečmi previden. Marsikak »čudež«, ki se mu pošlje, roma v koš. Naša vera ne sme biti oprta na sanje kake bolne glave, ampak na — skalo! Pa četudi more biti je kaj nadnaravnega, se ne sme proglašati za nadnaravno, dokler ni gotovo, drugače se lahko opečemo, kakor so se ljudje opekli v tem slučaju.

* * *

Ostudno in grešno je vsako sleparstvo. Kdor pa uganja sleparstvo celo s svetimi rečmi, ta naravnost izziva pravično jezo neskončno pravičnega Boga in opravičeno jezo vsakega poštetnega človeka. Le najbolj sprijenemu in zavrženemu človeku more priti na um, slepariti hinavsko s pobožnostjo in svetostjo. — Seveda ima, kakor vsaka laž, tako tudi tako sleparstvo

kratke noge: Bog sam za to skrbi, da pride resnica kmalu na dan. Tako so prišla tudi strašna sleparstva, ki jih je uganjala znana sleparica v Vodica, kmalu na dan in vsi smo tega veseli; veseli zato, ker Boga ne bo mogla s tem še dalje žaliti, veseli pa tudi zato, da bodo poslej verniki duhovnike vsaj rajši ubogali, kadar jih svare pred prazno vero in pred hinavskimi sleparji in sleparicami.

Na čelu vseh hinavskih sleparjev na Slovenskem pa koraka brezverski list »Dan«. Sam se hvali, da je poslal že nad 15.000 iztiskov svoje nesramne knjižure »Vodiški čudeži« med svet. V njej je nagrmadil celo kopico najgrših laži zoper duhovnike z očitnim namenom, da vernikom iztrga iz srca vse spoštovanje in vse zaupanje do njih. Omeniti hočemo le glavne »Danove« laži, da se tudi temu tekmeču in sodružu vodiške sleparice potegne krinka z obraza.

Prva laž je, da so patri kapucini na Trsatu (!) sprejeli sleparico v svoj samostan in jo obdržali v kloštru za kuharico. — Resnica pa je, da na Trsatu nobenih kapucinov ni in da Johanca sploh ni bila nikjer in nikdar v nobenem moškem samostanu. — Druga laž je ta, da so naši listi — imenuje se posebej »Slovenec« — sleparico zagovarjali in njena sleparstva proglašali za čudežne stvari. — Resnica pa je, da naši listi: »Bogoljub«, »Domoljub«, »Naš Dom«, »Mladost«, »Glasnik najsv. Src« itd. ne dogodkov v Vodica, ne Johance nikoli niti z besedico omenili niso in da »Slovenec« nikdar ni pisal, da se v Vodica godi čudežne stvari, temveč je odločno pisal zoper to sleparstvo. — Tretja laž je, da so »župnik Janez« in sploh »župniki po deželi vsepovsod« imeli pridige in oznanjali, da naj vsak gre v Vodice, da se tam čudeži godé. — Resnica pa je, da pridigarji — kolikor znano — sploh nikjer o teh »čudežih« govorili niso in da nikjer noben župnik ni ljudi v Vodice vabil; pač pa jih je bilo več, ki so ljudi svarili in kregali, ko so letali v Vodice. — Četrta laž ali pravzaprav cela štrena laž je, da so »vsi prelati, vsi korarji in Marijine hčere z bandom na čelu, v narodnih nošah, v spremstvu škofa in romarske pesmi pojoč v procesiji šli v Vodice«. — Resnica pa je, da med množico ljudstva, ki je tja hitelo, ni bilo nikoli nobenega korarja, nobenega prelata, nobenega škofa, nobenega bandera, nobene narodne noše. — Peta najgrša laž je, če »Dan« v svoji knjižuri piše, kakor da bi bili duhovniki izrabljali celo to stvar, da dobé več denarja za svete maše. — Resnica je nasprotno, pa so duhovniki svarili ljudstvo pred lahko- in praznoverjem in da miloščine za sv. maše še sprejeti niso hoteli, če so le količkaj slutili, da utegne prihajati to

od nasvetov te sleparice. — Šesta ostudna laž je, da so imeli klerikalci v farovžu v Ljubljani sejo, pri kateri so kuhali načrte, kako bi delali z »vodiškimi čudeži« še večje kupčije. — Resnica pa je, da na celem Slovenskem ni bilo nikjer nobene take seje in da nam »Danovi« pisatci za 5000 kron nagrade nobenega takega farovža imenovati ne morejo! — Sedma in najzlobnejša laž pa je, da je kaplan sleparico v sobi še ponoči spovedoval, nato spovedno skrivnost izdal ter tako spravil sleparstvo na dan. — Resnica pa je, da se sleparica ni nikdar spovedovala v sobi, da noben kaplan ni za njeno »skrivnost« vedel in da je njenemu sleparstvu prišel srečno na sled ne domač, ampak tuj duhovnik, in sicer ob belem dnevu in v navzočnosti občečislane katoliške gospe.

To je torej zvijača in sleparstvo »Danovih« liberalnih pisatcev, da celo to zgodbo opisujejo tako, kakor da bi bili Johanco redovniki pohujšali ali jo celo naučili ostudne sleparije, in ka-

kor da bi bili slovenski duhovniki sleparijo nalašč podpirali in vernike namenoma v tej zmoti potrjevali, le da bi jim več denarja neslo! Ali ni to res peklenska hudobija liberalcev? — Da bi jih pa nihče tožiti ne mogel, nikjer nobenega redovnika in nobenega duhovnika s pravim imenom ne imenujejo, ampak pišejo le o »kapucinih na Trsatu«, ker vedó, da tam nobenih kapucinov ni, pišejo umazano o nekem patru, kakršnega imena sploh noben redovnik ne nosi, obrekujejo »župnika Janeza«, ker je ravno s tem imenom čez 130 duhovnikov na Kranjskem in se torej ne vé, kateri je s tem obrekovanjem zadet, da bi mogel tožbo vložiti zoper liberalnega pisatca!

»Bogoljubovim« prijateljem naj ta pojasnila služijo tudi v to, da ž njimi usta zamaše onim, ki okrog raznašajo »Danove« umazanosti, in tistim, ki po vsej sili in kot dokazano resnico trobijo drugim na ušesa grde laži, ki so jih zajeli iz liberalnih listov in brošuric.

Molitev za zedinjenje razkolnikov.

1. Molitev sploh.

V vseh stoletjih se je krščanska vera razširjala ne samo s človeškim trudom in s človeško zgovornostjo, ampak predvsem z nadnaravnimi sredstvi, s čudeži božje milosti in dobrote. Tudi v sedanjem času so misijonski uspehi odvisni od pomoči in milosti božje, torej tudi odvisni od molitve. Zato vse misijonske družbe in bratovščine podpirajo misijone ne samo z miloščino, ampak posebno z molitvijo. Med vsemi misijoni so pa ravno nam najbližji misijoni med našimi slovanskimi razkolnimi brati najbolj odvisni od molitve, ki naj bi izprosila, da bi Bog s svojo milostjo razkolnike razsvetlil, da bi spoznajo svojo zmotu, ter jim dal moč, da premagajo vse težave in se združijo z edino pravo katoliško Cerkvijo.

Tisoč let že traja cerkveni razkol. Veliko si je že prizadevala katoliška Cerkve, da bi razkolne kristjane privabila nazaj v svoje naročje, mnogo se trudijo katoliški misijonarji, a uspehi so vendarle zelo majhni. Človek bi moral obupati, ako ne bi bil Jezus

Kristus v evangeliju rekel: »Pri ljudeh je to nemogoče, pri Bogu je pa vse mogoče« (Mat. 19, 26); in zopet: »Vse, karkoli v molitvi prosite, verujte, da boste prejeli« (Marko 11, 24). Molitev je torej po Kristusovi obljubi vsemoščna, ako jo podpira trdna vera in zaupanje. Bog je v svojih premodrih sklepah odločil, da se brez molitve ne more nič velikega zgoditi za čast božjo in zveličanje duš. Zato se nam zdí, da se ne motimo, ako trdimo, da razkol zato tako dolgo traja, ker so udje vojskujoče Cerkve v ta namen premalo molili. Tako je mislil tudi škof Slomšek, ki je Slovence opominjal: »Dosihtmal za izpreobrnjenje in zedinjenje razkolnikov v imenu Jezusovem niste molili. Prosite in bode te dosegli, da bo vaše veselje popolno« (Jan. 16, 24).

Molitev za cerkveno edinstvo je Bogu posebno ljuba in prijetna. Bog je namreč ljubezen, kakor pravi sv. Janez. Vsa božja dela imajo pečat dobrote in ljubezni. Ljubezen pa hrepeni po združitvi, po zedinjenju, po edinosti. Zato je Kristus usta-

novil samo eno Cerkev in ne več cerkvâ, zato je Kristus tako goreče želel, naj bi bili vsi udje njegove Cerkve med seboj združeni z najtesnejšo vezjo ljubezni. V najslavesnejšem trenutku svojega življenja, pri zadnji večerji je molil: »Da bi bili vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi!« Kako torej naj bi molitev za cerkveno edinost Boгу ne bila ljuba, ko je Kristus sam prvi molil v ta namen?

Z druge strani je pa gotovo razkol Boгу zelo neljub in zoprn. Bog trpi razkol, kakor tudi drugo hudo, vendar pa razkol nasprotuje božjim načrtom in delom, ki so vsa prepojena z ljubeznijo. Razkol je zares delo hudobnega duha, delo sovražnika božjega, ki je to ljuliko zasejal na polje svete Cerkve. In kako naj se vojskujemo proti delu hudobnega duha? »Ta rod se ne izžene drugače kakor z molitvijo in s postom« (Mat. 17, 20).

Molitve za zedinjenje razkolnikov je pa tudi zato Boгу prijetna, ker bi se po zedinjenju razkolnikov zelo pomnožila čast božja in slava kraljestva božjega na zemlji. Po zedinjenju razkolnikov bi se očitno pokazala božja vsemogočnost, ker to delo po splošnem prepričanju presega človeške moči. Če bi se razkolni kristjani, ki živijo v sosedstvu nevernikov in segajo daleč noter v neverno Azijo, združili s katoliško Cerkvijo in bi se napojili z apostolskim duhom katoliške Cerkve, potem bi se krščanska vera čudovito hitro razširjala med neverniki in katoliški misijoni bi zelo napredovali. Pomnožila bi se slava Jezusa Kristusa v svetem Rešnjem Telesu, ko bi se razkolni kristjani zavedli, kolikega češčenja, spoštovanja in ljubezni je vreden Jezus v najsvetejšem Zakramentu, ki ga razkolni kristjani sicer tudi imajo, a malo poznajo in skoraj nič ne častijo.

Verni katoličani po navodilu svete Cerkve svoje molitve radi združujejo v bratovščinah in v posebne namene radi opravljajo posebne pobožnosti. Tako so se tudi v molitvah za zedinjenje razkolnikov začeli katoličani združevati v bratovščine in gojijo v ta namen razne pobožnosti.

Pri nas je zelo razširjeno Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki je nadaljevanje od škofa Slomška ustanovljene bratovščine sv. Cirila in Metoda; ta bratovščina se je zadnja leta v lavantinski škofiji zopet poživila. Veliko premore molitev, še več pa doseže združena bratovska molitev; in »več ko nas bode v molitvi združenih, več bo naša molitev obveljala in poprej bo uslišana,« tako je škof Slomšek priporočal svojo bratovščino. Zatorej, verni Slovenci, pristopajte k Apostolstvu in bratovščini sv. Cirila in Metoda,

da se pomnoži moč naše molitve za razkolnike; opravljajte zvesto kratko vsakdanjo bratovsko molitev, namreč Očenaš in Češčenomarijo s pristavkom: »Sv. Devica Marija, sv. Ciril in Metod, prosite za nas!« Če vam je mogoče, opravite katerikrat v ta namen kako posebno pobožnost.

2. Posebne pobožnosti.

Med pobožnostmi za zedinjenje razkolnikov je pač prva češčenje sv. Rešnjega Telesa; saj je sv. Rešnje Telo središče in solnce verskega življenja svete Cerkve. Sv. Rešnje Telo je zakrament ljubezni, združenja in edinosti; cerkveni učenik sv. Tomaž Akvinski imenuje sv. Rešnje Telo »zakrament cerkvene edinosti«. Odbor ljubljanskega Apostolstva sv. Cirila in Metoda je takoj po ustanovitvi te bratovščine začel opozarjati na to pobožnost ter je dosegel, da so goreči ljubljanski knezoškof naročili, naj se prvo nedeljo julija v vseh cerkvah ljubljanske škofije ura molitve opravi v namen Apostolstva za zedinjenje razkolnikov. Lepo bi bilo, če bi goreči udje apostolske bratovščine in razni misijonski odseki večkrat v ta namen darovali uro molitve ali sveto obhajilo. Več o tem berete v lanskem »Bogoljubu« (str. 212) in v lanskem letnem poročilu (l. 1912.) Apostolstva.

Papež Leon XIII. so želeli, naj bi se verniki tudi pri češčenju presvetega Srca Jezusovega spominjali misijonov in posebe tudi misijonov med razkolniki. Zato so v posvetitvi Srcu Jezusovemu pridejali besede: »Kralj bodi tistih, ki jih slepi verska zmota ali loči razkol, in pokličij jih nazaj v zavetje resnice in k edinosti vere, da bo kmalu en hlev in en pastir.« O tem se je pri nas že nekoliko pisalo in bo tudi »Bogoljub« še kaj več pisal.

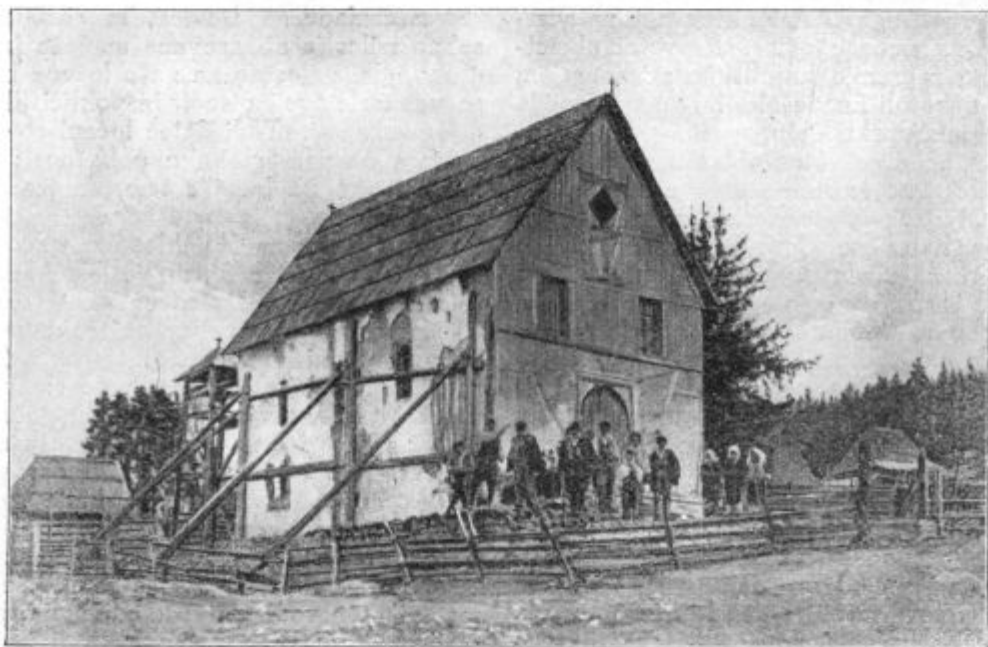
Leta 1895. so papež Leon XIII. priporočili, naj bi se pred binškošmi opravljala devetdnevna čast Sv. Duhu za zedinjenje razkolnikov. Lansko leto so to pobožnost v ta namen opravljale hrvaške Marijine družbe. O tej pobožnosti bo »Bogoljub« prihodnje leto kaj več pisal.

Pri svojih molitvah in prošnjah se pobožni verniki radi zatekajo k priprošnji svetnikov. Tudi misijonsko delo za zedinjenje razkolnikov ima svoje priprošnike ali patrone, predvsem sv. Cirila in Metoda, sv. Janeza Zlatousta in sv. Jozafa Kunceviča (14. novembra). Posebna priprošnica cerkvenega zedinjenja je pa kraljica vseh svetnikov, Devica Marija.

3. Češčenje Matere božje.

Marsikaka zvezda verske resnice je že ugasnila ali vsaj zatemnela na nebu razkolne vzhodne cerkve, ali zvezda Marija jim še jasno sveti. Bila jim je res »zgodnja danica«, ker je vzhodnim rodovom že zgodaj prisijala, v zgodnji mladosti, ko so bili še združeni s pravo Cerkvijo. V vzhodni cerkvi je zrastle skrivnostna roža, ki se imenuje: Češčenje Matere božje; od tam je bilo to češčenje presajeno na naša tla. Marija se po pravici imenuje kraljica krščanskega vzhoda, in še zdaj jo razkolniki, posebno razkolni Slovani zelo častijo. A Marija je tudi kraljica krščanskega zahoda in torej tudi mati in kraljica krščan-

gradu ustanovili bratovščino Vnebovzvetja Marije Device. Škof Slomšek je svojo bratovščino sv. Cirila in Metoda postavil pod posebno varstvo Matere božje, in nadaljevalje Slomskove bratovščine »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem Device Marije« že v svojem naslovu kaže, da se zateka pod posebno varstvo Matere krščanskega edinstva. Naše Apostolstvo je takoj po svoji ustanovitvi začelo svoje ude opozarjati, naj svoje molitve združujejo s češčenjem Matere božje, in odbornik Apostolstva, naš pesnik Silvin Sardenko, je leta 1910. v ta namen spisal knjigo »Marijino kraljestvo na Jutrovem«, knjigo, ki je še vedno zanimiva in

Cerkev v Bosni.

ske edinosti; kot tako jo slavi katoliška Cerkva, ki o nji lepo poje, da je zatrla vsa razdirajoča krivoverstva na celem svetu. Zato rej se smemo v svojih molitvah za zedinjenje razkolnikov s posebnim zaupanjem zatekati k priprošnji Device Marije.

Ni torej čudno, če so si vse bratovščine in družbe za zedinjenje razkolnikov izbrale Marijo za svojo posebno varihinjo in priprošnjico. Pobožni Rus Gregor Šuvalov, o katerem smo pisali v zadnjem »Bogoljubu«, je ustanovil pobožno družbo brezmadežnega spočetja Device Marije za zedinjenje razkolnikov. Na Dunaju se je leta 1857. ustanovila družba brezmadežnega spočetja Marije za podporo katoličanov v razkolnih deželah. Misijonarji asumpcionisti so leta 1898. v Cari-

lepa; iz te knjige so povzete besede v začetku tega poglavja.

Iz naslovov omenjenih misijonskih bratovščin vidite, da se pobožni katoličani pri molitvah za zedinjenje posebno ozirajo na brezmadežno spočetje Device Marije. Tudi naše Apostolstvo priporoča v svojih pravilih, naj bi se prvo soboto vsakega meseca darovala sv. maša v čast brezmadežnega spočetja Device Marije za zedinjenje razkolnih Slovanov s katoliško Cerkvijo. In to po pravici. Saj je ravno na vzhodu začela najprej cveteti ta najlepša roža na oltarju Marijinega češčenja. Odkar je bila ta visoka odlika Matere božje od nezmotljive Cerkve proglašena za versko resnico, je Marija ravno pod tem naslovom najbolj pokazala čudovito moč svoje

priprošnje. Praznik brezmadežnega spočetja je torej po pravici drugi glavni praznik Apostolstva sv. Cirila in Metoda; udje Apostolstva se na ta praznik ali v njegovi osmini lahko udeležijo popolnega odpustka pod navadnimi pogoji.

K brezmadežni Devici Mariji se obračajo tudi nekatere lepe molitvice za zedinjenje razkolnikov; ob koncu tega članka predstavljamo tako z odpustki obdarovano molitev in priporočamo vsem prijateljem katoliških misijonov, da bi jo radi večkrat molili.

»Ponižna molitev oblake predere« (Eklez. 35, 21), tako sv. pismo poudarja moč molitve pred Bogom. A molitev tudi na zemlji ne pozna nobene ovire. Posvetni oblastniki lahko zabranijo katoliškim misijonarjem vstop v nekatoliške dežele, lahko preprečijo navadno misijonsko delo, misijonskim molitvam pa nobena posvetna oblast ne more staviti mej. Ravno razkolne države Rusija, Srbija in Grčija s silo zabranjujejo misijonsko delovanje katoliške Cerkve; pred nekoliko tedni je ruska vlada popolnoma prepovedala katoliško službo božjo po vzhodnem obredu, da bi tako zabranila misijonsko delo v Rusiji. Naše molitve pa brez ovire lahko obsegajo tudi razkolnike najbolj nasilnih razkolnih držav. Naše molitve lahko segajo tudi v Rusijo, kjer je med razkolniki še veliko vere, mnogo več kakor v drugih razkolnih deželah. V naših člankih o »ruskih katoliških junakih« smo in bomo še pokazali, da je ravno med Rusi mnogo ugodnih tal za delovanje milosti božje in da smemo od molitev za razkolne Ruse pričakovati veliko uspeha.

Med našimi jugoslovanskimi brati, med nesrečnimi Bolgari, se je začelo resno katoliško gibanje, ki ima sicer bolj politično-narodni kakor verski značaj. A naše goreče in vztrajne molitve lahko pripomorejo, da bodo v tem gibanju našli mnogi Bolgari pot k pravi Cerkvi, ki daje narodom na zemlji

pravo krščansko prostost, srečo in mir ter kaže edino pravo pot k nebesom. Zaupajmo, da se bodo izpolnile lepe Slomškove besede: »Ako je Bog molitve za Angleško, za Nemško s toliko obilnimi in imenitnimi izpreobrnjenji obdaril, bo solnce svojega usmiljenja tudi na obširne ledine jutrovskega razkolništva razpustil in bo dal izkusiti tudi našim ločenim bratom na severu in jugu, kako dobro in prijetno da je, ako bratje v eni pravi Cerkvi prebivajo.«

MOLITEV K BREZMADEŽNI DEVICI ZA ZEDINJENJE RAZKOLNIKOV.

(Zložil kardinal Paroki.)

Brezmadežna Devica, ki si bila s posebno milostjo obvarovana madeža izvirnega greha, glej milostno na naše ločene brate, ki so vendarle tvoji otroci, in pokliči jih k središču edinosti. Tudi daleč ločeni so do tebe Matere ohranili globoko pobožnost; v svoji blažosti jim poplačaj s tem, da jim izprosiš spreobrnjenje.

Zmagovita nad peklensko kačo že od spočetja, obnovi zdaj, ko je sila hujša, prejšnje zmagoslavje. Da so naši nesrečni bratje od skupnega očeta odcepljeni, je delo sovražnikovo; ti torej razkrij njegove zvijače in prestraši njegove čete, da bodo slednjič spoznali, da zveličanja doseči ni mogoče drugje kot v edinosti z naslednikom svetega Petra.

Ti, ki si v polnosti božjih darov že od začetka poveljevala Njega, ki je nad teboj izvršil čudovita dela, poveljaj zdaj svojega Sina z edinstvo njegove črede pod vodstvom vrhovnega Pastirja, ki je na zemlji njegov namestnik ter vodi zopet k edinosti izgubljene ovčice. Bodi tvoja slava, o Devica, da boš, kakor si z zemlje uničila vsa krivoverstva, poravnala tudi razkole in vsej zemlji prinesla sveti mir. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

(300 dni odpustka enkrat na dan. — Leon XIII. 1. februarja 1896.)

Cerkveni razgled

Po svetu.

Za evharistično spominsko cerkev na Dunaju, ki jo sedaj zidajo, je podaril naš cesar 10.000 K.

Bernardka Soubirous. Kongregacija sv. obredov je priznala lurški deklici »Bernardki« pridevek »častivredna«; odredile so se tudi priprave za svetniško obravnavo.

80 katoliških šol so zopet zaprli na Francoskem, ker so jih vodili šolski bratje. Ali se bo Francija res popoganiła?

Katoličanstvo med Sirci v Mali Aziji vidno napreduje, odkar je patriarh Abd-ul-Messich prestopil v katoliško Cerkev. Tekom zadnjega leta je prestopilo še 6 škofov, 51 duhovnikov in mnogo drugih ljudi h katoličanstvu.

Moravci v Rimu. Dne 11. novembra je bilo 250 moravskih romarjev v avdienci pri sv. očetu v Rimu. Vodil jih je kardinal-nadškof dr. Bauer in pomožni škof olomuški dr. Wisnar. Mnogo romarjev je bilo v narodni noši.

Spomenik. Papežu Piju X. bodo te dni v Kalabriji (v mestu Catanzaro) postavili krasen spomenik. S tem se hočejo ondotni prebivalci hvaležne izkazati za naklonjenost in pomoč sv. očeta o priliki strašnega potresa. Kip predstavlja papeža, kakor bi blagoslavljal okolico. Narejen je iz belega marmorja v nadnaravni velikosti. Umetnik Aurelij v Rimu je izdeloval spomenik dve leti.

Stoletni duhovnik. Dne 8. oktobra je praznoval v Grizoli na Italijanskem župnik Antonio Cristofaro stoletnico svojega rojstva. Starček, ki je še čvrst in zdrav ter še vsak dan mašuje, je dobil odlikovanje od sv. očeta Pija X. Papež so sami pisali pismo ter so mu podelili apostolski blagoslov; obenem so pa še podelili pravico, da dobe vsi, ki so bili 8. oktobra pri njegovi maši, popolni odpustek.

Morda bo šlo. Nekateri bolgarski listi se vztrajno trudijo, da bi se Bolgarija združila s katoliško Cerkvijo. Čas je ugoden. Vršilo se je v Sofiji že tudi več javnih shodov, kjer so odlični govorniki krepko in neustrašeno zagovarjali in priporočali zedinjenje z Rimom.

Velika dobrotnica. V Opatiji je umrla grofica Adelina Delmestri, ki je zapustila svoje ogromno premoženje občini volosko-opatijski za vzdrževanje javne hiralnice. Poleg hiralnice je dala sezidati kapelico in založila veliko svoto, da se bo vsak dan ondi opravljala sv. maša, pri kateri bodo starčki in starke lahko navzoče.

Katoliške usmiljene sestre kličejo na Francoskem zopet nazaj. Nedavno so v mestu Loiret povečali norišnico za ondotni okraj, pa je generalno svetovalstvo sklenilo, da se usmiljene sestre, ki so jih svojčas bili prepodili, zopet pokličejo, da vodijo veliki zavod. Loiret je sicer trdnjava francoskega liberalizma, ki se je zdaj ponizala in preklicala prejšnje sovraštvo do katoliških redovnic.

Blaženstvo papeža Pija IX. Kmalu po smrti papeža Pija IX. je došlo v Rim 740 prošenj od raznih družb in katoliških društev, naj bi se papež Pij IX. prištel med svetnike. Škofje iz Lombardije so v svojem pismu trdili: »Na sv. očetu Piju IX. smo imeli priliko občudovati potrpežlji-

vost mučenika, odločnost in neuklonjenost spoznavalca, ljubezen apostola, življenje angela...« Papež Leon XIII. se ni hotel prenagliti; enako previdno je ravnal tudi sedanji sv. oče, ko so dohajale razne prošnje. Ko je pa jel prebirati pisma Pija IX., je vzkliknil: »Tako more pisati samo svetnik.« Nato je dovolil, da se je pričelo z razpravo o svetništvu pokojnega Pija IX. Čudežni dogodki, ki jih pripisujejo papežu Piju IX., niso še kaj prida znani. Naštevajo jih 28. Omenjamo samo en tak dogodek. Papež Pij IX. je imel, kakor znano, bolezen v nogah, ki je tudi povzročila njegovo smrt. Nekoč mu povedo, da je v Parizu ozdravela neka gospa, ko je obula nogavico, ki je bila v rabi sv. očeta. (Dotična gospa je imela enako bolezen kot Pij IX.) »Je pa imela več sreče nego jaz,« odgovori šaljivo papež. »Jaz obujem vsak dan dve nogavici, pa ne ozdravim. Sicer je pa ljubi Zveličar že v stanu, da kaj stori za svojega »povero vecchio« (ubogega starčka), dé nato resno bolnik.

V zadrego hočejo spraviti katoličani bogomrzne preganjalce katoliškega imena na Francoskem. Katoličani so doslej vsako leto izdali na milijone denarja za katoliške šole, za karitativne naprave, bogomrzni fanatiki so pa trosili svoj denar edinole za volitve, za brezbožno časopisje, za politiko. Sedaj se pa čujejo glasovi, da so se katoličani naveličali na ta način služiti državi, za to službo pa prejemati samo brce. Zaprli bodo, tako se pričakuje, nenadoma vse svobodne krščanske šole, s čimer bo prišla država v strašno zadrego, potem pa bodo prešli v odločen nastop zoper drznost strahovalne vlade Bomo videli, kaj bo iz tega.

Misijonski kongres. Na žegnansko nedeljo so se zbrali v ameriškem mestu Boston zastopniki katoliškega življa v Severni Ameriki na takozvani misijonski kongres. Kako dobro so obiskani taki kongresi, priča to, da je bilo ob otvoritvi v stolni cerkvi navzočih okrog 4000 oseb odličnih stanov, med njimi apostolski delegat, 6 nadškofov, 60 škofov in okrog 20.000 vernih katoličanov. Pri večernih slovesnostih se je po raznih cerkvah bostonskih porazdelilo čez 170.000 oseb. Posvetovanje se je vršilo v dvojni smeri — v prid domačemu (ameriškemu) in v prid svetovnemu misijonskemu delu.

Ludovik III. Na Bavarskem je konec regentstva. Novi kralj Ludovik III. uživa splošno zupanje zlasti pri katoličanih, ker je mož krščanskega prepričanja, prepričan katoličan, ki je to prepričanje tudi že večkrat jasno in javno pokazal.

V Moskvi na Ruskem je izvoljen za župana trgovec L. L. Katojr, ki je odločen katoličan. Dvomijo, da bi ga pravoslavna vlada potrdila.

Ameriški dar — Slovencem. Ameriški bogataš Andrej Carnegie, ki se imenuje navadno

»kralj jekla«, je nedavno daroval 6000 dolarjev za nove orgle v slovenski cerkvi sv. Jožefa v Jolietu. Mož ima veliko jeklarn, srca pa nima jeklenega.

V Lurdu je bilo zadnji čas zopet več čudežnih ozdravljenj. Med drugimi je bil ozdravljen neki duhovnik iz Assisija v Italiji. Ni mu bilo dano, da bi bil mogel stati na nogah. Pripeljali so ga v Lurd, kjer je tretji dan odložil berglje in krepko stopil na noge. Zdaj lahko mašuje; bolezen se mu ni povrnila.

Volitve, ki so se vršile na Italijanskem 2. novembra, so zelo značilne. Prvič še vedno ni popolnoma odpravljen nam težko umljivi nasvet »Non ekspedit« (»Ne kaže«), ki se ga ponekod še drže katoličani. Odsvetovano jim je od gotove strani, naj točasno ne postavljajo lastnih kandidatov; pač pa podpirajo take može, ki se zavežejo, da ne bodo ruvali zoper Cerkev. Mi o tem ravnanju ne moremo napraviti prave sodbe, ker nam razmere niso povsem znane. Toliko vemo, da bi pri nas katoliška stvar bila potisnjena popolnoma ob zid, če bi naši katoliški volilci krepko ne stopili na noge, če bi ne izbrali za poslance množ, ki so odločni katoličani. — Italijanski državni zbor ima 508 poslancev. Katoličani so postavili v 63 okrajih svoje lastne katoliške kandidate. Prodrli so s 34 poslanci. — Tembolj pa so se trudili izraziti sovražniki sv. Cerkve: framasoni. Od svojih kandidatov so zahtevali, da morajo podpisati framasonski program, ki ima te-le določbe: Ločitev Cerkve od države; odprava paragrafa, ki uveljavlja, da je katoliška vera državna vera; izročitev Vatikana rimski občini; monopol bezverske šole; razporoka itd. Toda namera jim je izpodletela. Framasonski kandidati so doživeli v Rimu, pa tudi v provincah nepričakovan poraz. Vsi listi se pečajo s propadom framasonstva. Veliki framason in župan rimski namerava sedaj z vsemi svojimi privrženci v občinskem svetu odstopiti. Prodrla je večina zmernih kandidatov, ki obsojajo framasonsko početje; v zbornico je pa prišlo tudi dokaj prav veljavnih in neustrašenih katoličanov, ki uživajo velik ugled med italijanskimi odličnjaki. — Znani odpadnik Romolo Murri je pa propadel.

Pota božja . . . Predsednik francoskega zrakoplovnega kluba v Parizu, grof Castillon, ki je nedavno priplul z zrakoplovom iz Pariza v Kijev, je vstopil k jezuitom. Med francoskimi zrakoplovci je veliko odličnih katoličanov.

Proti izseljeniškim agentom, ki so spravljali čez morje mladoletne ljudi, vojaštvu podvržene mladeniče ter mnogo tisoč mladostnih deklet, da so se tam poizgubila dostikrat tudi v zloglasnih hišah, so vendar enkrat avstrijske oblasti nastopile z vso odločnostjo. Pozaprlji so dosti agentov

Avstro-Americane in kanadske družbe. — Naj bi vendar vsaj naši ljudje izprevideli, da Amerika ni tista obljubljen dežela, po kateri bi bilo vredno hrepeneti. Le skrajna sila naj bi bila vzrok za selitev. Pridne roke dobe tudi doma delo in jelo. Kar je pa poglavitno: doma lahko pošteno živiš in se obvaruješ dušnih in telesnih nesreč; dočim ima Amerika toliko in toliko nevarnosti, na katere naši ljudje niti pripravljeni niso.

Kip Odrešenika. Ob vhodu v takozvano mirovno palačo v Haagu na Holandskem so postavili tri metre visoko soho našega Odrešenika. To lepo misel je prva sprožila gospa Angela Oliviera de Costa, ustanoviteljica nekega mirovnega društva. Je pač prostor pred palačo, ki služi tako odličnemu namenu: ohranjati in posredovati za svetovni mir, najprikladnejši, da se postavi ondi kip onega, ki je prišel na zemljo, da oznanja mir in ljubezen med ljudmi, in ki je v resnici prinesel mir med zemljane . . .

Zoper pohujšljivo modo v obleki se je ustanovilo na Španskem pod predsedstvom kardinala Aguirre društvo poštenih katoliških gospâ. To društvo izdaja tudi modni časopis, ki so mu vodilo krščanska načela.

Po domovini.

Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji: Prestavljeni so čč. gg. J. Dežman iz Gojzda nad Kamnikom kot kaplan v Knežak; M. Perčič iz Knežaka v Soro; L. Podlogar iz Sore na Gojzd; Ivan Lovšin iz Vojskega kot ekspozit v Trnje; Ivan Kmet, kaplan v Spod. Idriji, za žup. upravitelja na Vojsko.

Jubilej. V nedeljo, dne 26. oktobra je na slovesen način praznoval msgr. Iv. Filipič, dekan v Ločniku na Goriškem, petindvajsetletnico, odkar dekanuje v ondotni občini.

Odlikovanje msgr. Rogača. V Hrušici pri Podgradu so 12. oktobra pripeli dekanu msgr. Rogaču veliki križec Franc Jožefovega reda. Pri slavnosti je bil navzoč tudi tržaški škof dr. Karlin ter mnogo duhovščine, učiteljstva in uradništva.

Začasni pokoj je dovoljen č. g. Mateju Ahačič, bivšemu ekspozitu v Trnju.

Škofovsko posvetovanja so se pričela na Dunaju dne 11. novembra. Navzoči so bili tudi škofje ilirske cerkvene provincije.

Izreden jubilej je praznoval 18. novembra v Kranjski gori č. g. Jožef Pečar, duhovnik v pok. Preteklo je namreč ta dan 38 let, odkar ga je zadela kap in ne more zapustiti postelje. Večina njegovih duhovnih tovarišev, ki so bili vse življenje krepki in zdravi, se je že preselilo v večnost; dolgoletni trpin pa je še pri življenju. Naj

mu ohrani dobri Bog stanovitno potrpežljivost v trpljenju!

»Ad limina« — k sv. očetu v Rim so se bili zadnji čas podali cerkveni knezi: ekselencja dr. M. Napotnik, knezoškof lavantinski, in nadškof sarajevski dr. J. Stadler s svojim pomožnim škofom dr. I. Šaričem. — Čuje se, da bo dr. Stadler v kratkem postal kardinal.

Ljubljanska stolna cerkev se je v notranjščini tekom zadnjih let skoraj vsa prenovila: Slikarije omite in popravljene, klopi nove, zlatnine obnovljene, oltarji deloma popravljene, marmorni baldahin na velikem oltarju predelan in opremljen z novimi kapitelčki, stare spovednice odpravljene in nameščene z umetniško izdelanimi novimi, velikanske orgle skoraj novo delo, in slednjič je sedaj v predelavi tabernakelj. A tudi na zunanjščini je cerkev sv. Nikolaja tekom zadnjega leta dobila nove okraske. V zunanje doslej prazne nečke nasproti škofijski palači so postavili lepo izdelana kipa sv. Bonaventura in sv. Tomaža Akvinčana. V nečkih nasproti semenišču pa je nekaj tednov sem videti dva mogočna kipa, ki predstavljata prvega škofa ljubljanskega Lamberta in pa škofa Hrena, ki je v Ljubljani in na Kranjskem zatrl krivoverstvo Martina Lutra.

Blagoslov novih zvonov. V nedeljo 16. novembra popoldne so posvetili ljubljanski knezoškof pet zvonov za novo cerkev sv. Jožefa v Ljubljani. Vsi zvonovi tehtajo skupno 120 $\frac{1}{2}$ starih centov. Blagoslov se je izvršil javno v cerkvenem prostoru. Zunanost cerkve je že domalega dodelana. Zdaj se glase iz visokega zvonika že lepo ubrani zvonovi, ki opominjajo vse častilce sv. Jožefa, naj ne pozabijo po možnosti prispevati, da se bo mogla lična cerkev čimpreje dovršiti.

Dijaški dom v Pazinu. 19. oktobra so blagoslovili v Pazinu temeljni kamen Dijaškemu domu. Po sv. maši, ki jo je opravil tržaški škof dr. A. Karlin, se je podal sprevod na kraj stavbišča, kjer je imel škof dr. Mahnič slavnosti primeren nagovor ter posvetil celo podjetje brezmadežni Mariji. Po slavnostnem banketu je pridila dijaška Marijina družba gostom na čast razvedrilo z govori, petjem, tamburanjem in godbo na lok.

Proč z nesnago! V tiskarni liberalnih učiteljev v Ljubljani izhaja list »Dan« ga imenujejo), ki so ga že nekateri lastni (liberalni) pristaši obsodili. Sramujejo se ga, in neki učitelj iz liberalnega tabora je na javnem shodu povedal, da je ta list najnesramnejši. In vendar so še ljudje na Kranjskem, ki sami sebe štejejo med poštenjake, zraven pa berejo take nesramne liste, kot je »Dan«, ter si upajo še zagovarjati liberalne učitelje! — Koliko brezverstva je pa napisal »Slovenski Narod« tekom zadnjih desetih let, je pa

dovolj razvidno iz knjižice »Slovenski liberalizem v pravi luči«. To knjižico naj bere, kdor še ne vé, da je »Slov. Narod« že tajil skoraj vse resnice sv. katoliške Cerkve!

Koroško. (Krška škofija v Celovcu. — Slovenski del.) V stalni pokoj je stopil g. Matej Trepal ter se naselil pri usmljenih bratih v št. Vidu ob Glini. — Ojstriškemu župniku dr. Iv. Lučovnik je podeljena župnija Šteben pri Beljaku. — Beneficiat v Kortah, g. Alojzij Huter je dobil kuracijo Sv. Trojice, p. Dob pri Ljubljani (ljubljska škofija). — G. Franc Umnik

Oltarček uršulinskih M. D. v Ljubljani.

je postal župni upravitelj na Jezerskem. — Iz jezikovno mešana župnije Sv. Lovrenc nad Spodnjim Dravogradom je prestavljen dosedanji nemški provizor g. Seybald kot tak na nemško župnijo Tajhl.

Primorsko.

Kako umira Marijin otrok. Torek, 28. oktobra je umrla 14 letna hčerka Serafina iz obče spoštovane Joos-ove družine v Gorici. Njen oče je posestnik znanega hotela »Union« v Gledališki ulici. Pokojnica je bila učenka III. razreda dekliškega liceja čč. šolskih sester de Notre Dame v Gorici. — Zbolela je takoj ob početku letošnjega šolskega leta in ni več zapustila bol-

niške postelje. Čudovito lepo je, kako se je ona obnašala v svoji ljubezni. Bila je že v šoli zgleđna, iskreno vdana prebl. D. Mariji, članica Marijine družbe. V bolezn, ki je zahtevala pet operacij, je bila zelo potrpežljiva. Večkrat je ponovila: Kakor Bog hoče. Svetinjo prebl. D. Marije, znak Marijine družbe, je imela ves čas bolezn na prsih. Sprejela je večkrat sv. obhajilo v teku bolezn, posebno pred operacijami. Slednjč je prejela zakramente za umirajoče z zgleđno vdanostjo, tolažila celo mater, se zahvalila zdravniku in se prav ginljivo poslovila od svojih dragih. Dokler je mogla, je molila z drugimi; ko ni mogla več, se je drugim priporočila, sama pa je stiskala zaupljivo Marijino svetinjo in pogled uprla na razpelo ob postelji. S komaj slišnimi vzdihljaji: »Angel varih, varuj me!... Marija pomagaj mi... Moj Jezus usmiljenje...« je končala svoje mlado življenje. K zadnjemu počitku so jo spremljale učenke celega zavoda. — **Batuje** — **Selo**. V nedeljo, dne 26. oktobra, je bila blagoslovljena v Batujem—Selu nova zastava deklishe Marijine družbe. Slavnostni govornik je bil preč. g. Al. Novak. — **Msgr. Frančšek Kodermatz**, stolni kanonik v Gorici je umrl 9. nov. Pokojnik je bil splošno priljubljen. Dosegel je starost 84 let; letos je obhajal 60 letnico mašništva in je bil protonotar in hišni prelat papežev. N. v m. p.!

Marijine družbe.

I. Mar. kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani (sedež na vnanji uršulinski šoli) ima svoje članice v meščanskih razredih vnanje uršul. šole (učenke). Štela je po začetku šol. leta 1912/13 17 članic, 32 novink in 24 priglášenk. Shodi so bili redno vsakih 14 dni v torkih ob 1/5. uro popoldne. Pravih odsekov sicer ni dozđaj imela, pač pa je delovala za pogosto sv. obhajilo in za misijone z nabiranjem znamk itd. Mesto predstojništva je imela samo takozvane častne službe. V juniju je imela tridnevne duhovne vaje, veliki teden se je pa udeležila z II. kongr. češčenja presv. R. T. v božjem grobu in tudi velikonočne procesije pri samostanski cerkvi. Na sv. Alojzija dan je bil slovesen sprejem 20 novink. Sprejemal je preč gosp. dr. Jos. Gruden, stolni kanonik, ki je imel pomenljiv govor z ozirom na Konstantinov jubilej. Ta kongregacija ni mogla razviti svojih kril kakor druge, ker se ji stavi pač mnogo ovir, vendar je upati, da bo po svojih skromnih močeh vendar mnogo storila, da se razširi prelepa marijanska misel čimbolj na široko in globoko med žensko mladino. Samo malo več korajže in žilavosti bi bilo še želeti, pa bo šlo lepo naprej.

II. Mar. kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani (s sedežem na vnanji uršulinski šoli) ima svoje članice iz krogov učiteljic, učit. kandida-

tinj, kontoristinj, trg. sotrudnic itd. Prav redno obiskujočih članic je nekaj nad 50, nekaj jih je pa bilo dozđaj precej »komôd«. Ima 6 odsekov, in sicer: 1. časnikarski (16 članic); 2. pevski; 3. evharistični (37 članic) je v aprilu vpeljal urno molitev enkrat na mesec in razširil »Častno stražo S. J.«; 4. samaritanski (skrbni za bolnice); 5. abstinenci, ki šteje v I. 3, v II, 15 članic; 6. agitatorski in zabavni odsek je priredil tombolo s petjem in obenem razstavo obleke za uboge učenke. Na glavni družbeni praznik (8. decembra) je bila sv. maša s skupnim sv. obhajilom in glasnim posvečenjem, popoldne slovesen sprejem 3 novink. Posvečenje je poslalo 16 zunaj bivajočih članic, 10 pa ne. V majniku je bil prijeten izlet v Mekinje. V juniju so se vršile tridnevne duhovne vaje (preč. g. dr. Zdešar), ki so se zaključile na dan sv. Alojzija s sv. mašo (vmes petje), skupnim sv. obhajilom, posvečenjem in Te Deum. Umrla je 1 članica, sprejetih 5 novink, neredne (21) so se opomnile, izključilo pa veliko članic zaradi velike zanikernosti. Shode ima redno zadnjo nedeljo v mesecu, ob 2. uri litanije v cerkvi, potem shod v dvorani. Oglasi istotako na Kongresnem trgu št. 17, I. nadstropje. Ta kongregacija se v nekaterih svojih udih veliko premalo zaveda velike važnosti in pomena, ki ima med izobraženim ženstvom, zato tudi ni tako razvila svojih moči, kakor bi jih lahko, ako bi bilo v družbi malo več požrtvovalnosti. Vendar se tudi tu obrača na bolje in upati je, da se v kratkem povzpne prenovljena in poživljena. Marija pomagaj! Bog blagoslovi! — **Zunanjim članicam** te kongregacije nanašamo, da bo letos tudi v božičnih počitnicah shod, in sicer 28. decembra ob 2. uri popoldne. Pridite vse, da se zopet enkrat vsi skup snidemo in eno zapojemo v čast naši Materi Mariji! — **Katera** se pa do novega leta niti pismeno ne oglasi, četudi ni dobila posvečenja ali opomina, se izbriše.

III. Mar. družba pri uršulinkah v Ljubljani (s sedežem na vnanji uršulinski šoli). Ta družba ima mnogo članic v svoji sredi, ki so prišle iz dežele v mesto in so vstopile v to družbo kot »gosti« ali pa kot prave članice. Zato si šteje predstojništvo te družbe v dolžnost, od časa do časa tudi kako poročilo podati v družbeni list, da bodo družbe po deželi videle, kako delujejo nekdanje njihove članice. Družba šteje nekaj čez 300 članic, med katerimi je okrog 110 gostov. Lansko leto je praznovala desetletnico s primerno slovesnostjo. V družbi deluje zdaj precej živahno 6 odsekov, in sicer: 1. evharistični, ki ima pet skupin (à 31 članic), katerih vsaka članica prejme trikrat na mesec sv. obhajilo v določene dobre namene, ima enkrat na mesec sv. mašo s skupnim sv. obhajilom in skupno uro molitve s petjem; 2. odsek za revne učenke

preskrbi o božiču siromašnim deklicam-učenkam uršulinske vnanje šole nekaj oblek itd., in sicer o priliki družbene božičnice; 3. odsek za dobro časopisje razširja predvsem »Bogoljuba« (letos 365 izvodov) — določilo se je tudi letos, da mora imeti vsaka članica, ki kaj zasluži, svojega »Bogoljuba«. Nekaj požrtvovalnih članic pa je celo naročilo »Bogoljub« za članice I. Mar. kongregacije, ker si ga te same težko nabavijo; 4. misijonski odsek je imel letos za časa balkanske vojske mnogo dela z nabiranjem, denarja (okoli 400 K) in obleke za ranjene in sirote; 5. odsek Sv. vojske je štel v I. stopnji 27 članic in v II. 102 članici; 6. Letos se je nanovo ustanovil cecilijanski odsek za družbeno petje pri shodih in družbenih prireditvah, kakor pri sv. maši na prvi petek, pri božičnici itd. Lepa je bila družbena božičnica s tombolo in srečolovom. O binškoštih je imela družba tridnevne duhovne vaje in na binškoštni ponedeljek popoldne je slovesno sprejel 10 novih članic preč. g. gen. vikar Flis, kar je mnogo navzočih, tudi nečlanic, močno ganilo. Zadnji dan duhovnih vaj se je lepo zaključil s sv. mašo in s skupnim sv. obhajilom, glasnim posvečenjem nebeški Materi in Te Deum. — Tekom tega leta sta se napravila tudi dva izleta, in sicer na žalostno goro (102 članici) in na Brezje—Radovljico—Javornik—Vintgar—Bled (otok) Lesce (70 članic). Dobro in ceno kosilo smo imeli pri g. Žumru v Vintgarju. Priporočila vredno! — Dve članici-sestri sta šli v samostan, tri so umrle, izključeni 12 in izstopilo jih je pet. — Družba je imela dva shoda na mesec, in sicer prvo nedeljo ob 2. uri ura molitve, potem shod in drugo nedeljo ob pol 5. uri. Po stanu so članice te družbe večinoma delavke, prodajalke, služkinje itd. Mnogokrat se je lahko opazovalo v tej družbi, kaj premore resna požrtvovalna volja. Seveda je tudi tu, kakor povsod, nekaj takih, ki raje gledajo in poslušajo, kako druge delajo. Naj bi se delo v čast Marije in vsestransko korist družbe in članic pospešilo in rodilo obilo lepih sadov! Zato, dekleta, naprej za Marijo, četudi pornevi poti raznih žrtev, saj plačilo ne izostane! Delaj, dokler si mlada! Katera dekleta, bodisi z ležele ali mesta, se želi vpisati v to družbo in hoče biti pridna, naj se oglasi ali na Kongresnem trgu števil. 17, I. nadstropje, ali pa v trgovini »pri Ažmanci«. To pa zato povemo, ker se večkrat sliši, »da bi se že preje oglasila, pa nisem vedela kam.«

Iz Benečije. Pretečeni teden je deklška Marijina družba (ki šteje kakih 60 članic) pri Sv. Volbenku (župnija Drenkija) imela štiridnevni misijon. Pridigovali so gosp. Natal Monkar, kaplan v Kozici. Izvanredna pobožnost bo gotovo donesla obilnega sadu, vsaj tako se da soditi po sveti navdušenosti, ki jo je vzbudila goreča be-

sesta omenjenega gospoda ne le v srcih Marijinih hčerá, ampak tudi v drugih ljudeh, ki so veselo pritekali k njegovi pridigi. Ob tej priložnosti je pristopilo v družbo tudi nekaj novih članic.

V Senožečah se je v nedeljo, dne 19. oktobra, vpeljala Marijina družba za žene. Pripravljale smo se na Marijino družbo od zadnjega misijona, ki je bil meseca sušca t. l. Vročá želja se nam je izpolnila v nedeljo. Naš č. g. župnik so nam pri govoru razložili pomen in namen Marijine družbe za žene, ki je 1. pouk za pravilno vzgajanje otrok in 2. zveličanje svoje s celo družino. Po govoru, ki nam ostane v spominu vedno, je bil sprejem med petjem Marijinih pesmi. Vesele smo bile tega slovesnega trenutka in marsikatera je pri sebi mislila: »Veliko smo zamudile, zdaj moramo prehiteti.« Koliko jih stopa lahkomišelnost v zakon nepoučenih in ne znajo vzgajati svojih otrok, ako bi jih tudi hotele! Koliko materam manjka dobre volje, da bi svoje otroke prav vzgojile! V obeh slučajih pa ostanejo otroci vsled materine krivde zanemarjeni. Vsakomur je pa znano, kako velika nesreča so slabi otroci za starše same. za družine, sploh za človeško družbo. In kolika odgovornost čaka take matere! Slepa in naravnost svojim otrokom sovražna mora biti taka mati, ki ne pristopi v Marijino družbo, ki nam bo dajala naravnih in nadnaravnih pripomočkov, da napravimo srečne svoje družine že v življenju in jih večno zveličamo po smrti.

Vurberg. Vurberg je sicer v bližini Ptujá, kjer ima svoje bivališče vsiljivi »štajerc«, ki blati dan za dnevom dušne pastirje, poštene gospodarje, za vse dobro vneto mladino; pa vsega tega se ne bojimo, pri mizi Gospodovi je končno naša zmaga, kamor pristopa večina deklet vsak mesec. Dekleta ne čitajo »štajercévega« »evangelija«, pač pa dobre liste in knjige, katere nam nudi naše izobr. društvo. Vobče se dekleta redno udeležujejo društvenih shodov in zgledno obnašajo, kot se spodobi za pravo Mar. hčerko. Dobe se tudi nekatere, ki so bolj »lahke« za Marijino družbo. Dne 18. avgusta pride vrsta na našo župnijo, da se moli Najsvetejše. Mnogo ljudi je prejelo ta dan sv. obhajilo. Spovedovalo se je že prejšnji dan. Dekleta so stražile belo oblečene od ure do ure pred Najsvetejšim. Lepa je bila sklepna procesija okrog cerkve. Dne 19. oktobra smo imele skupno sv. obhajilo. Popoldne je bilo 8. deklet sprejetih v Mar. družbo. Tako ne bo pomanjkanja. če se katera izključi, ki škili preveč v svet.

Iz Doline pri Trstu. Hvaležnost nas sili, da se javno zahvalimo preč. g. kanoniku Zupanu, ki so nam preskrbeli srečni in zlati sveti misijon, katerega so vodili preč. gg. misijonarji Klančnik, Zdravlje in Zorko iz družbe sv. Vincencija P. od 26. oktobra do 2. novembra. Imeli smo vsak dan

tri krasne govore. Župljani so kaj radi prihajali k misijonskim govorom in k sv. zakramentom. Spovednice so bile vedno oblegane od vernega ljudstva. Na dan vseh svetnikov so nam blagoslovili preč. g. kanonik in naš voditelj krasen kip sv. Frančiška Seraf., patrona tretjerednikov. Nadvse veličasten je bil sklep sv. misijona. V nedeljo zjutraj med sv. mašo skupno sv. obhajilo, katero sta delila dva preč. gospoda med pritrkavanjem zvonov in prepevanjem obhajilnih pesmi; popoldne pa sklepna pridiga in veličastna procesija na mirodvor. Zahvaljujemo se preč. gg. misijonarjem, posebno me Marijine družabnice, za katere so se tolikokrat v govorih potegnili, za kar je bilo nekaterim zelo hudo pri srcu, češ, vedno tiste nune zagovarjajo! Nič ne de, četudi nune; nič ne marajmo, dekleta, le še bolj korajžno in živo naprej! — Bridko pa obžalujemo izgubo toliko priljubljenega č. g. kaplana Andreja Nartnika, ki so nam dne 6. novembra odšli na novo službo v Predloko. Najprisrčnejšo zahvalo jim dolguje cela župnija, posebno starši za neumorno skrb do otrok, in sploh za vso mladino.

Iz Studenca pri Krškem. Lepo slavnost je obhajala naša dekliška Marijina družba. Imele smo duhovne vaje, ki so se pričele 6. novembra in so trajale tri dni. Duhovne vaje so vodili en č. g. duhovnik - salezijanec iz Radne. Vsak dan so bile tri pridige. V nedeljo zjutraj smo prejele skupno sv. obhajilo; popoldne je bila sklepna pridiga. Skupno sv. obhajilo smo prejele tudi še naslednji ponedeljek za naše rajnke. Pri ti slavnosti smo se udeleževale Konstantinskih odpustkov za sveto leto. Obenem smo se pa tudi v teh dneh spominjale štirinajstletnice, odkar obstoji naša dekliška Marijina družba. Mnogo jih je v teh letih stopilo v nov stan, nekaj se jih je preselilo na drugi boljši svet; pa kljub temu se ni zmanjšala naša družba; posebno letos se je pomnožila. Upamo, da se bo po teh duhovnih vajah še bolj.

Sv. Helena. V prerani grob smo položili dne 11. novembra vzorno članico (oziroma prednico) Marijine družbe, Marjeto Kovič, ki je po daljši, mučni boleznii v cvetu let izdihnila blago dušo. Bila je vzorna, zvesta hčerka Marijina, prijazna in ponižna, priljubljena pri vseh. Da jo bomo zelo pogrešale, je umevno, ker je delovala kot ena prvih pri naših društvih, posebno pri uri molitve; pred Najsvetejšim je molila vedno glasno in razločno kot malokatera, in molila jo je sleherno nedeljo, če je le ni kaj važnega zadržalo. Zato pa se ni bala smrti, ko se ji je bližala, ampak jo je pričakovala z veseljem.

Iz Celja. Dokaj važno je, da se celjska Marijina družba na nekaj opozori. Sicer družba lepo uspeva, da, z nekakim ponosom se deluje v različnih odsekih. Sijajnejša pa in večjega ugleda bi bila, ako bi jo dičile Marijine hčere s ponižnostjo

v srcu in zunanjo ponižnostjo v noši. Dekle nižjega sloja, tembolj kot Marijina hči, se mora zavedati, kaj da je. Naj se ne nosijo po modernem naravnost nedostojno! Niti se ne razlikujejo od onih, katere žele dopasti očem drugih. Marijini hčeri, koje srce mora goreti le za Jezusa in Marijo, kaj sličnega prav nič ne pristoja. S tem slabim zgledom se bode število članic manjšalo, obenem pa se tudi preči pot do popolnejšega uspeha preč. g. voditelju. Torej napredek v prevzetnosti naj se zamenja z napredkom v ponižnosti.

Žetale. Žalostno so doneli zvonovi dne 3. t. m. v slovenski cerkvi v Ptujtu ter naznajali, da blage Anike Dajno ni več med živimi. Šla je iskat zdravja v ptujsko bolnišnico, a žalibog, stegnila je nemila smrt svojo koščeno roko ter ji je pretrgala nit življenja. Bila je zvesta članica M. dr., pa tudi naročnica »Bogoljuba«.

Tržič. Zadnji čas se je smrt spet vtihotapila v našo družbo ter si za žrtev izbrala 22 letno Franico Anžurjevo. Dne 30. oktobra smo jo spremile k zadnjemu počitku z dostojno svečanostjo. Pokojnica je bila vedno zgledno in pošteno dekle. Vestno je izpolnjevala družbena pravila in pogosto prejemale sv. zakramente. Nikdar si ni iskala zabav drugod, kakor v družbi, kjer je marljivo sodelovala pri pevskem zboru, večkrat tudi pri nastopanju iger, — in v cerkvi, kjer je tudi nikdar nismo pogrešali. Precej dolgi čas boleznii je prenašala z veliko potrpežljivostjo in vdanostjo v voljo božjo. Vsled svojega tihega in skromnega značaja je bila vsem priljubljena. Pokazalo se je to zlasti pri pogrebu, katerega se je kljub tako slabemu vremenu udeležilo precejšnje število članic. Z žalostinkami, katere ji je pevski zbor zapel v slovo, smo se ginjene ločile od nje, upajoč, da se ona raduje že nad zvezdami pri Materi Mariji. Tudi ženski odsek izobraževalnega društva je prihitel z zastavo spremit svojo članico v hladni grob.

Sladkagora pri Šmarju. Težka ločitev je bila za našo faro zadnje dni meseca oktobra, ko so se poslovili od nas naš iskrenoljubljeni č. gosp. kaplan Ivan Hribar. Bivali so na Sladkigori čez dve leti ter nam bili tudi med tem časom dober voditelj Mar. družbe in obnovitelj molitvenih ur ved. češčenja. Se nikoli ni bilo toliko sloge in medsebojne ljubezni med dekleti, kakor ravno sedaj. Zato pa je bilo rosno tudi vsako oko, ko so se poslavljali od nas pri zadnjem nauku in zadnji dan pri mnogoštevilnih govorih mladini. Preden so odhiteli v Št. Jur v Slov. gorice.

Spominjajte se umrlih!

Avguštin Hanžič, Sv. Jurij ob Taboru, 1. avgusta.

Ana Vodopivec, Sv. Jakob v Ljubljani.
Helena Širaj na Blokah, 17. oktobra.

Viktorija Čatar, Sv. Jurij ob Taboru, 29. jul.
Kristina Kumar, Št. Ferjan pri Gorici, 24. jul.
Terezija Paravar, Kanal, Primorsko.

Misijoni.

»Detinstvo.« Zadnji hrvatsko-slovenski katoliški shod je dal novega ognja tudi za misijonsko delo, ki naj bi se med nami še bolj ustalilo. Ker je »Dejanje sv. Detinstva« za mlade in stare najpripravnejša misijonska družba, ker po tem Dejanju vsakdo najlažje nekoliko daruje za rešenje poganov iz teme nevere, zato je glavno ravnateljstvo v Ljubljani izdalo za voditelje novo knjižico, v kateri je popisana zgodovina tega tako blagodejno in uspešno delujočega podjetja, sestavljena so pa tudi pravila in številne duhovne dobrote in pravice, ki jih imajo deležniki, zlasti pa še duhovniki-voditelji sv. Detinstva. Knjižica z naslovom »Voditelj Dejanja sv. Detinstva« — spisal Anton Čadež, je namenjena predvsem duhovnikom — voditeljem, ki jo dobe na zahtevo zastoj in brez stroškov. Drugi deležniki pa bodo v kratkem prejeli zanimivo letno poročilo z naslovom »Vestnik Dejanja sv. Detinstva«.

Prazniki »Dejanja sv. Detinstva«. V »Voditelju« str. 21, beremo pod tem naslovom sledeče: »Praznovanje sv. Detinstvu posebej posvečenih dni je najboljši pripomoček, da se poživi in ogreje vnema otrok za to Dejanje. Blagoslov sv. maš, ki se opravijo za člane in dobrotnike, sv. odpustki, svečanost, ki se priredi 28. decembra za deležnike: vse to daje članom novega ognja, nove moči. Radi tega je vsekako potrebno, da se vsaj en praznik sv. Detinstva slovesneje obhaja. Predvsem naj se ne zanemarita sv. maši, ki sta zaukazani v onih krajih, kjer je vsaj 144 rednih članov. Ena se opravi za žive deležnike v času med božičem in svečnico; druga za rajne deležnike pa v času od 2. nedelje po velikih noči do 31. maja.

Ljubljanski deležniki »Dejanja sv. Detinstva« imajo sv. mašo na god nedolžnih otrok (dne 28. decembra) v uršulinski cerkvi ob osmih; isti dan popoldne pa je govor, slovesno blagoslovljenje otrok po predpisanem formularju in litanije. Naj bi mali ljubljenci nebeškega Deteta ne zamudili te lepe slovesnosti, ki je nekaka božičnica ljubljanske mladine!

Misijonska predavanja. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda je zbralo veliko število novih misijonskih slik z Balkana, z Velegrada in iz Rusije. Nove skioptične slike predstavljajo strašno opustošenje katoliških misijonov v Macedoniji in Traciji, sedanje delovanje usmiljenk v Macedoniji, delovanje evharistink in slovenskih usmiljenk v Srbiji, življenje katoliških beguncev, beg Ivana Boneva, življenje katoličanov v obleganem

Odrinu, boje okoli Odrina, P. Hristova in Šukri-paša, življenje katoličanov v Črnigori in Albaniji, katoliško gibanje med Bulgari ter najnovejše dogodke na Balkanu; vrhutega ima Apostolstvo krasne umetniške skioptične slike o češčenju Mater božje, božične slike najslavnejših krščanskih slikarjev in veliko nabožnih slik. V decembru bo Apostolstvo zopet začelo s predavanji. V Ljubljani bo veliko skioptično misijonsko predavanje na praznik sv. Treh Kraljev dne 6. januarja ob pol petih popoldne.

P. Metod Ustičkov nam piše iz Jambola v Bolgariji: »V veliko tolažbo nam je, da moremo s podporo blagih slovenskih dobrotnikov lajšati skrajno revščino ubogih pregnanih katoličanov. Našim katoličanom vedno priporočam, naj goreče molijo za svoje dobrotnike. Vsak dan se pri sv. maši spominjam slovenskih dobrotnikov. Krstil sem že več katoliških otrok, a skoraj vse sem moral nekoliko dni po krstu pokopati. Revščina je nepopisna.«

P. Hristov se že štiri mesce neprestano trudi in žrtvuje za uboge pregnane katoličane. Katoličani iz Lisgarja in Ela-Gene (skupaj okoli tisoč duš) se ne bodo mogli več vrniti v svoje prejšnje vasi, ampak se bodo morali naseliti v Bolgariji; katoličani iz Ak-Bunarja se doslej še niso mogli vrniti. Katoliške vasi Ak-Bunar, Mostratli in Derviška Mogila po novi razdelitvi pripadajo Turčiji. Katoličani so še vedno v negotovosti in v skrajni revščini čakajo odločitve, kje naj se naselijo. P. Hristov je v tej zadevi potoval v Sofijo in v Carigrad.

Dobre knjige.

Molitvenik za odrasle vernike, zlasti za ude bratovščine sv. Uršule. Lepo življenje in srečna smrt. Nauki, molitve in pesmi za vse odrasle vernike, zlasti za bratovščino sv. Uršule. Izdalo vodstvo bratovščine sv. Uršule pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Drugi pomnoženi natis oskrbel dr. G. P. V založbi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. Strani 472. Cena v rdeči obrezi 1 K 40 vin., v zlati obrezi 1 K 80 vin. — V prvi izdaji je bila knjiga namenjena v prvi vrsti udom bratovščine sv. Uršule. V drugi izdaji je knjiga pomnožena za 190 strani in je dobila dosti take vsebine, ki je koristna ali včasih celo potrebna tudi drugim odraslim vernikom. Vsakdo, ki bo to knjigo poznal, jo bo želel imeti v posebnih prilikah; ker pa so tište prilike bolj redke, zato ne svetujemo, da bi jo vsak sam kupil, ampak zadostuje, če si več ljudi skupaj to knjigo omisli. Po eno naj bi imel vsak venec sv. Uršule in vsaka bolj premožna hiša. Kjer jo težko kupijo, naj si jo včasih izposodijo od drugih.

Moč priprošnje sv. Antona. Zgledi. Zbral dr. Jos. Anton Köller. Cena 50 vin, trdo vezano

80 vin. — Pod tem naslovom je izšla ravnokar poljudna knjižica, ki v lepih zgledih opisuje življenje in moč priprošnje velikega čudodelnika sv. Antona. Cela snov je razdeljena v tri dele, in sicer: 1. Čudeži sv. Antona v življenju; 2. čudeži po smrti in 3. najnovejša uslišanja po priprošnji tega velikega svetnika. Knjižica, ki je po svoji lepi vsebini v vsakem oziru priporočljiva, bo gotovo vsem častilcem sv. Antona dobrodošla. Dobi in naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

GLASBA.

Deset adventnih napevov. Za mešani zbor zložil Ant. Grum. Zatožila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Part. 1 K 40 vin., glasovi po 20 v. — Kakor se vse Grumove pesmi rade pojo, tako se bodo tudi te ravnokar izišle adventne pesmi. Vsem cerkvenim zborom jih prav toplo priporočamo. Zložene so v prav lahkem in melodioznem slogu.

Asperges me in Vidi aquam. Od istega skladatelja. Cena izvodu 60 vin. Tudi te skladbe zelo priporočamo, ker so tudi prav lahke, a vendar zelo lepe in ljubke.

V MOLITEV SE PRIPOROČAJO:

Neki mladenič, da bi mu bila olajšana vojaška dolžnost. — Neki mladenič, da bi ohranil v tujini sv. vero. — Dva brata, eden v Ameriki, eden pri vojaki, da bi ohranila sv. vero in da bi ostala poštena. — Spreobrnjenje pijači vdanega. — Umobolna žena. — Neka oseba za zmagó v skušnjavah, vreden prejem sv. zakramentov in spoznaje pravega poklica. — Pijančevanju vdan mož. — Neka oseba za telesno zdravje. — Mladenič za napredek v duševnem življenju in blagoslov v gospodarstvu.

ZAHVALE.

Marijina hči za rešitev iz smrtne nevarnosti in poboljšanje življenja. — Janez š. presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu za prejeto milost, da je uredil zadeve gledé svojega posestva. — M. š. Mariji Celjski za ljubo zdravje. — Naročnica »Bogoljuba« Mariji Pomočnici na Brezjah in Antonu Martinu Slomšku za več prejetih milosti v dušnih in telesnih potrebah. — A. Žmavc za srečno povrnitev v milo domovino. — Cecilija Bergant, št. Vid nad Ljubljano, Materi božji za zdravje. — Marijina hči Mariji za veliko prejeto milost. — Marija Pipan sv. Martinu in Slomšku za uslišano molitev v različnih zadregah. — Teresija Kovačič sv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu ter sv. Antonu Padovanskemu za pomoč v hudi stiski in bolezní pri živini. — Marijina

hčerka iz Nazareta za že pred leti uslišano prošnjo.

Škof Slomšek, naš príprošnjik v nebesih. Srce se mi je razveselilo, ko sem v »Bogoljubu« brala, da je bila neka oseba na priprošnjo škofa Slomska uslišana. Tudi jaz in cela naša družina smo bili zdaj v velikih težavah; kar nič več ni bilo upati rešitve. Obrnila sem se z velikim zupanjem na njih priprošnjo, goreče sem molila in prosila za pomoč. Opravljala sem devetdnevnicó, šla sem v ta namen skoz devet dni k sv. maši in svetemu obhajilu, da bi bila moja prošnja na njih priprošnjo pri Bogu uslišana, in bila sem uslišana. — Zatorej svetujem, kdor je v kakí potrebi, naj se zaupno zateče do priprošnje Ant. Martina Slomska in sme upati pomoči.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Zaradi dolgega — a potrebnega — pastirskega lista je moralo danes več drugih spisov izostati. — Prva številka novega letnika izide že pred božičem. Zato se morajo rokopisi zanjo poslati zadnji čas do 8. decembra, dopisi pa vsaj do 10. — Gospodom skladateljem. Sempatje že prinese »Bogoljub« kako pesem na notah; prav veliko jih pa ne more prinašati, ker jih večina bralcev ne more rabiti.

NAROČILA UPRAVNIŠTVA.

Čenjenim naročnikom! Leto se bliža svojemu koncu. Pripraviti se nam bo treba za novo. Poravnati moramo v prvi vrsti vse morebitne zastanke, obenem pa kot zvesti naročniki misliti na pravočasno obnovo naročnine. Čim preje storimo svojo dolžnost, tem preje smo prosti te sicer male skrbi in tem bolj olajšamo ogromno novoletno delo pri upravnístvu v Ljubljani. Iz tega razloga je uprava že tej številki priložila za pošiljatev naročnine potrebne položnice. Naj bi se jih poslužil vsak pravočasno! Glede izpolnitve položnic predvsem vpoštevajte to-le: Vsak naj zapiše na srednji del položnice natančno svoj naslov. Dosedanji naročniki ne pošiljajte naročnine po nakaznici, ker si s tem napravljate nepotrebne stroške. Vsak star naročnik naj se posluží položnice. Če bi je pomotoma ne dobil, naj jo zahteva. Potem naj jo pa izpolni natančno po predpisu in zapiše poleg imena: Star naročnik!

Vsem skupaj in vsakemu posebej pa kličemo letos ponovno: Razširjajte našega »Bogoljuba«, pridobite mu mnogo novih naročnikov, da bomo mogli ob novem letu reči: Trideset tisoč nas je!

tere božje v bratovski ali farni cerkvi; g) onim, ki nosijo višnjev škapulir; h) udom molitvenega apostolstva v javni cerkvi; i) udom Marijine družbe; j) udom družbe krščanskih družin; k) udom bratovščine za duše v vicah; l) tretjerednikom. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

13. Sobota. Zvel. Janez Marinonij. Popolni odpustek onim, ki nosijo višnjev škapulir.

25. Četrtek. Božič. Popolni odpustek: a) udom bratovščine naše ljube Gospe presv. Srca v bratovski cerkvi; b) udom rožnivenške bratovščine kakor 8. dan; c) udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje v bratovski ali farni cerkvi; d) onim, ki nosijo višnjev škapulir; e) udom Marijine družbe; f) udom družbe krščanskih družin; g) udom družbe za duše v vicah. — Odpustki rimskih postaj: a) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa; b) tretjerednikom. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

27. Sobota. Sv. Janez Ev. Popolni odpustek: a) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor 3. dan; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega; c) udom bratovščine preč. Srca Marijinega.

28. Nedelja, zadnja v mescu. Popolni odpustek tistim, ki trikrat na teden skupno z drugimi molijo rožnivenec. — Poljuben dan od Božiča do Svečnice dobe pod navadnimi pogoji popolni odpustek udje »Dejanja sv. Detinstva«.

Darovi.

VL izkaz darov armade sv. križa za sveto deželo: Alojzij Jesih, Loka, 12 K 20 vin.; Marija Rodč, Rodica, 30 K; Katarina Bogataj, Ljubljana, 5 K; Neža Žurman, Ljubljana, 83 K 50 vin.; Marija Raček, Griže, 18 K; Jera Kalan, Cerklje, 26 K; Jera štibernik, Dobrunje, 15 K 70 vin.; Franca Slavec, Knežak, 8 K; Iz Artič 2 K; Marija Dajčer, Ljutomer, 24 K; Ana Mihelič, Ljubljana, 23 K 80 vin.; Ivana Šabec, Zagorje, 14 K 40 vin.; Karolina Knoblehar, Novo mesto, 44 K 60 vin.; Josip Rogelj, Kostanjevica, 27 K; Helena Šajn, Knežak, 16 K 50 vin.; Erjavec Marijanka, Bratonce, 17 K; Urša Hrovat, Ledeča vas, 8 K 73 vin.; Neža Hriberšek, Šoštanj, 74 K; Kuna Homar, Sv. Lovrenc, 15 K; Neža Mohorič, Daviče, 27 K 40 vin.; Marija Bevc, Kamna gorica, 24 K 66 vin.; Ana Dobravc, Črnuče, 11 K; Roza Ekart, Št. Janž, 24 K 40 vin.; posamezni 26 K 60 vin. — Glavno poverjenišvo armade sv. križa za Slovence prosi, naj mu pospešiteljji do konca decembra sporoče, za koliko skupin žele brezplačno »Bogoljuba«. Naslov: P. Jeronim Knoblehar, frančiškan, pošta Brezje na Gorenjskem.

Za Apostolstvo sv. Cirila in Metoda: Grudnove iz Velikih Lašč 6 K.

Za bolgarski misijon: Tonika Rožman 1 K 50 vin.; Terezika Vračko 1 K; Roza Irgolič 1 K; neimenovan 50 vin.; neimenovana iz Ljubljane 10 K; Marija Javšovec zbrala 9 K; Marijina družba v Čemšeniku, mesečna zbirka za november, 13 K; po V. Z. 15 K 72 vin.; prof. dr. J. Marinko 20 K; neimenovana 60 vin. (za balkanski odsek); neimenovana 8 K (za Bolgarčke); iz Dobrniča 1 zaboj obleke; Franjo Petrič 3 K; gdčna A. Schöff več roženvencev in podobic, Anton Stanonik, Tacen, 2 K; Valentin Rozoničnik, Šmihel nad Mozirjem, 10 K; M. Ulčnik v Doliču 10 K; Mar. družbenke po svojem voditelju č. g. Fr. Hohnjecu 12 K 10 vin.; Slov. celovski bogoslovci 10 K 22 vin.; Salezij Kosmač, Gorica, 3 K; nekdo iz Št. Petra p. N. M. 10 K; A. Skala, Podzemelj, 5 kron.

Za bolgarski vsakdanji kruh: Neimenovana iz Ljubljane 20 K; dobrotniki iz Celja 20 K; iz zapuščine † Marijane Jerman 80 K; neimenovan 46 vin.; J. A. v J. p. L. 10 K; Janez Žužek, Dobropolje, 3 K; A. Skala 2 K.

Za opustošene misijone na Balkanu: Ana Slak 4 K; A. Spandl 10 K; iz zapuščine † M. Jerman 10 K; Katarina Krumpetar 2 K; Jozefa Ožir, P. Polzela, 4 K.

Za usmiljenke v Odrinu: Neimenovana 2 K; A. Skala 2 K.

Za Dejanje sv. Detinstva (do 16. novembra) so poslali čč. gg.: Karel Čigon, vikar na Vojsčici, 10 K 20 vin.; Viktor Čadež, kaplan v Trziču, 40 K (II. zbirka); Martin Jurhar, kaplan v Konjicah, 50 K; Engelbert Rakovec, žup. upravitelj v Ribnici, 45 K; Alojzij Kurent, mestni župnik v Krškem, 14 K 50 vin.; Janez Meršolj, župnik v Retečah, 10 K 48 vin.; Josip Štih, kaplan, Prevalje na Koroškem, 4 K 28 vin.; Ign. Oberstar, kaplan v Sodražici, 20 K 22 vin.; Anton Kreč, kaplan v Št. Jurju pri Kranju, 28 K 60 vin. — J. Tavčar, cerkvenik v pok. na Brezjah, 3 K; gdčna Frančiška Pernič 170 K.

Za Marijin dom v Sarajevu: N. Balcer 1 K; Mar. družba Št. Jurij pod Taborom 10 K; Tončka Kovačič, Novički vrh 10 K 56 vin.

Za Bosno: A. Skala 3 K.

Za Petrov novčič: župni urad Vič 10 K.

Za cerkev Jez. Srca v Drežnici: Nekdo iz Št. Petra p. N. M. 10 K; neimenovan 20 K.

Za afrikanske misijone: Terezija Ažman, Gorje, 4 K; A. Skala 2 K.

Za Japonsko: A. Skala 3 K.

Za cerkev sv. Jožefa: Iz Št. Petra na Krasu 208 K; Franca Hostnik 40 K; S. Lidvina Purgaj, I. Hubar po 20 K; Ivana Mejač, Franc Silvester, Anton in Martin Lovšin, župni urad sv. Jakoba ob Savi po 10 K; Jos. Kozina, Jozefa Cunder, vlč. gg. Berlan, Fr. Zajc in Janez Lesar po 5 K; Andrej Breznikar v Hombergu nabral 12 K; I. Bizelj 8 K; Matija Richter 6 K; več neimenova-

nih skupaj 180 K; † Anton Zadnik 20 K. — Vsem dobrotnikom stoterno Bog povrni!

Za odkup poganskih otrok: † Anton Zadnik, Perovo pri Sv. Gregorju, 100 K.

Za misijone: Neimenovan 20 K.

Steckenpferd-lilijino mlečno milo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. — Vsaki dan pohvalnice. Dobi se povsod à 80 vinarjev.

Ljubljančani
in vsi, ki pridete v Ljubljano,
pojdite v potrebi v

brezalkoholno gostilno

ki je v hotelu „Union“
na frančiškansko stran.

To je domača, občekoristna naprava. Tam se lahko najeste brez pijače; če hočete, pa tudi napijete, ne da bi vam zlezel v glavo; in obenem podpirate dobro stvar!

40 do 50 K na teden

tudi kot trajen **stranski zaslužek** more zaslužiti vsak brez kapitala, brez truda in brez motenja v poklicu. Pojasnila daje **Ignacij Althammer, Krajičn dvor ob Labi 631.** 3355

Naročajte in priporočajte
Petra Barbariča!

Nevezan 1 K, vezan 1:50 K, lepše 1:90 K.

Srajco zastonj

dobi vsak, ki naroči 3 metre modnega sukna za moške za popolno obleko za samo K 12-60, ali boljše vrste za K 14-—.
40 m ostankov za obleke, bluže in perilo za K 20 20 m ————— za K 10
1 kos planinske tkanine 23 m za K 12-—.
Ostanki sukna za hlače 1-25 m za K 3-50.

Tkačnica AL. KRIZEK, Sitova pri Starkenbichu, Četko, Krkonoski.

Zoper trganje, revmo in ishijo je Beckovo perilo iz kameline dlake najboljše!

Le pristno dobite po originalnih tovarniških cenah. Specialna tovarna z električnim obratom za blago iz kameline dlake, sviter, natikovec, čepice, rokavnike zoper trganje, ogrevalnike za noge, trebuh, kolena itd., kakor tudi športne predmete za lov in zimski sport. — Pleteni ženski jopiči iz kameline dlake, volno, svile v najnovejših barvah in kroju od K 10- — naprej.

M. BECK

Dunaj XIX. Hauptstrasse 30/43

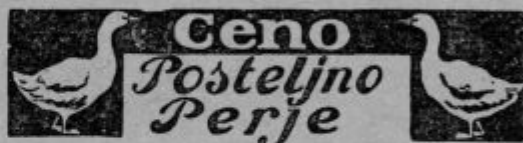
Pedrajalce: Karlovi vari, 3 Mohren, Marijino vari, Cesarjeva cesta.
Ilustrovani ceniki zastonj in franko.

2 para
chevr. usnj.
čevljev na
zadrgo
za samo
K 10-—

kot kaže slika, dobavlja v svrhu reklame in seznanitve trdke vsakomur v izborni kakovosti, trajne elegantne oblike, v vsaki velikosti v centimetrih ali številkah za skupno ceno **K 10-—** za **2 para (3 pari iste kakovosti stanejo K 14-50** po povzetju. En gros centrala za čevlje **J. Schütler, Dunaj, III, Krieglgergasse 6/43.** (Kršč. tvrdka.) 3531

1 kg sivega skubijenega K 2-—, boljsega K 2-40, pol belega prama K 2-80, belega K 4-—, finega mehkega puha K 6-—, prvovrstnega K 7-—, 8-— in 9-60. Sivega puha K 6-—, 7-—, belega finega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg naprej franko.

Dovršene, napolnjene postelje

iz gostega, trpežnega, rdečega, modrega, rumenega ali belega inlet (nanking) blaga, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema vzglavnima, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in trpežnim posteljinim perjem, K 16, s polpuhom K 20, s puh perjem K 24. Posamezne pernice K 10, 12, 14, 16. Posamezne vzglavnice K 3, 3-50, 4. Pernice 200x140 cm velike K 13, 15, 18, 20. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4-50, 5, 5-50. Spod. pernice iz najboljšega gradla za postelje 180x116 cm velike K 13 in 15 razpošilja od 10 K dalje franko proti povzetju ali naprej vplačati

MAKS BERGER, Dešenica št. 198/4, Češki les.

Nikak rizično, ker se zemenjava dovoli ali denar vrne. 2460 Bogati ilustrovani ceniki vsega posteljnega blaga zastonj.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata svojo največjo zalogo
zgotovljenih oblek za go-
spode, dečke in otroke in
novosti v konfekciji za
:: :: dame. :: ::

Bogata zaloga 226

šivalnih strojev,
koles, pisalnih strojev

pri

Ivan Jax & sin
Ljubljana,
Dunajska cesta 17.

Revmatizem, protin, neuralgija in ozeblina.

CONTRHEUMAN

točno boli lajšajoče vribalno sredstvo.
Pušica 1 krona. Zaloga v lekarnah.
Po pošti proti predplačilu K 1-50 franko
5 pušic " " K 5- " "

Izdeluje **B. FRAGNER**, c. kr. dvorni založnik,
3203b Lekarna Praga 203-III.

Kdo hoče URO zastonj! 2958

Da vse seznanimo z našimi
izbornimi urami, razdelimo
5000 ur zastonj. Pišite svoj
naslov na dopisnici tovarni ur
Jakob König, Wien, III., 2.
Postfach 45, Fach Nr. 365.

500 kron

Vam plačam, ako vaših kurjih oces, bradavic in
trde kože tekem 3 dni brez bolečin ne odpravi
moj uničevalec korenin **R-a-mazito**. Cena lončku
z jamstvenim pismom 1 krono. 3200

Kemeny, (Kaschau) I. Poštni predal 12/162, Ogrsko.

Najnovjše

blago

za moške obleke, suknje,
raglane po najnižjih cenah
pošilja **FRANT. MAREK**,
tovarna sukna **Liberec**, Če-
ško. Vzorec na zahtevo. Kro-
jačem krasne vzorčne knjige

Prečastni!

Gradite li ali popravljate cerkev, kapelo, katoliški dom itd. in hočete v ta namen najti

brez vseh stroškov vir dohodkov?

Pišite tedaj zaupno pod „E 9874“ tvrdki **Haasenstein & Vogler A. G., Dunaj I. Neuer Markt 3**
in prejeli boste od strogo katoliškega podjetja takoj prav ugodne pogoje. 3532

OCHSENA-kocke za juho po 3 vin.

zabelijo in okrepcajo vsako juho, omako, guljaš itd. 1 kocka zadostuje za vsak
krožnik, da se naredi res slastna, redilna goveja juha s krompirjem in zelenjavo
in močnim okusom po mesu. Ochsena kot nadomestilo za meso da torej

dobro kosilo po 3 do 6 vinarjev od osebe.

Enkratni poskus Vas o tem prepriča. Razpošilja se v škatljah po 48 kock. kocka po
3 vinarje, prosto poštnine in carine na vse kraje Avstro-Ogrske. Plača se po pre-
jemu in šele potem, če se je blago našlo kot dobro, koncem meseca. Neugajajoče
vzamemo vsak čas nazaj. Za preprodajalce cena za škatlje po 900 kock znatno
znižana. Ochsena se drži za nepregleden čas in je zavarovan izdelek pri patentnem
uradu. 3373

ALTONA (Eibe), MOHR & Co., dr. z o. z.

Getzemani in Golgata.

Šola ponižnosti, pokorščine in ljubezni do smrti. Premišljevanja in molitve v čast bridkega trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa. — Po nemški izdaji priredil Fr. Ks. Steržaj. Cena platno, rdeča obreza K 2'60; šagrin, zlata obreza K 3'60.

Kdor bo pridno prebiral ta pretresujoča premišljevanja o Gospodovem trpljenju, bo deležen velike duhovne milosti. Ob resnih dnevih sv. postnega časa, posebno pa ob urah preizkušnje, ko občutimo najbolj bridkost in resnobo človeškega življenja, bomo vzeli v roko to knjigo z neko sladko tolažbo v srcu in črpali bomo iz nje uteho, katero bi med svetom zastonj iskali. Premišljevanja so tako lepa in koristna, da bomo našli v njih vedno nove misli; čim večkrat jih bomo brali, tem ljubša nam bodo. Knjiga ima pri vsej svoji obširnosti priročno žepno obliko in ob koncu popoln molitvenik.

Tolažba dušam v vicah.

Molitvenik s premišljevanji o vicah. Priredil župnik Fr. Bleiweis. Cena: rdeča obreza K 1'20, zlata obreza K 2'—, šagrin zlata obreza K 2'60.

Bog hoče, da pomagamo ubogim dušam v vicah, do katerih nas veže krščanska ljubezen do bližnjega, ki niti s smrtjo ne neha. Bog bo stoteren plačnik za vsako delo krščanskega usmiljenja. Zato sezimo po tem molitveniku, ki ima tako vzvišen in blag namen pomagati trpečim bratom v vicah

Marija, kraljica src.

Nauk blaženega Grinjona Montfortskega o pravi pobožnosti do Matere božje. Rdeča obreza K 1'60, fina šagrin zlata obreza K 2'40.

To zlato knjigo naj si nabavi vsak, komur je na tem, da Marijo prav časti in se obvaruje napačne pobožnosti, ki je pogubila že mnogo duš. Molitvenik ima prekrasno vsebino in bo navdal bralca s posebnim sladkim in tolažbe polnim otroškim zaupanjem do Marije. Za člane Marijinih družb ni lepšega berila, kakor je ta zlata knjiga.

Pot k Bogu.

Molitvenik za odrasle.

Cena za vezan izvod z rdečo obrezo K 1'20, z zlato obrezo K 1'60, fina vezava upogljive platnice K 2'80, fino vatirane platnice K 3'—.

Med molitveniki, namenjenimi za splošno porabo, je ta najpriporočljivejši in najpopolnejši. Ker se naslanja skozi in skozi na „cerkveni molitvenik“ in „večno življenje“, se ta molitvenik najbolj strinja z molitvami, ki jih predpisuje za najrazličnejše prilike sveta cerkev. Odlikuje se tudi glede na zunanjo obliko in krasne vezave.

Molite, bratje!

Molitvenik, povzet deloma iz spisov arskega župnika blaženega Janeza M. Vianeja.

Cena za vezan izvod z rdečo obrezo K 1'20, z zlato obrezo K 1'80, fin šagrin zlata obreza K 2'40.

Ta molitvenik se odlikuje z velikim tiskom in je namenjen posebno slabovidnim. Pri vsem tem ima pa zelo lepo zunanjo opremo, priročno obliko in je tako tenak, da ga spraviš v vsak žep, ne da bi te količkaj oviral.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.